

Mit tud
A SZÁMÍTÓGÉPEM?

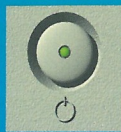
Gyakorlati útmutató kezdőknek és haladóknak

Mit tud
A SZÁMÍTÓGÉPEM?

Gyakorlati útmutató kezdőknek és haladóknak

1 Start

2 Programok

3 Hatékonyan a számítógéppel

4 Képek és hangok

5 Hordozható számítógépek

6 Az élet minden területén

7 Internet

8 Ötletek, tanácsok

9 Számítógép-doktor

Hordozható számítógépek

Mozgásban a technika

Bárhonl kéznél van

Tartalom

- ▶ A mobil számítógépek különféle típusainak megismerése
- ▶ Hogyan hozhatja ki a legtöbbet hordozható számítógéből
- ▶ A mobil számítástechnika jövője

A mobil számítógépek egészen a közelmúltig drágák voltak, és teljesítményüket tekintve is elmaradtak a hagyományos méretű gépektől. Az alkatrészek miniatürizálása forradalmasította a hordozható számítástechnikát. Most bárki hóna alá kaphat egy színes képernyős, Internet-kapcsolattal ellátott PC-t, amelyben e-mail levelezését, határidőnaplóját és címgépkönyvét is magával viheti.

Mozgó világ

Napjainkban ezek a gépek ámulatba ejtő formákban és méretekben kaphatók. A laptopok CD-k lejátszására képesek és ugyanazokat a szoftvereket futtatják, amelyeket hagyományos

társaik. Más hordozható eszközök, például a kézi számítógépek és a PDA-k segítenek az üzleti és társasági élet megszervezésében. Rengeteg mobiltelefon tartalmaz határidőnaplót és rendelkezik Internet és WAP funkciókkal.

Tudta-e?

A technológia fejlődésének köszönhetően számos egészen furcsa és káprázatos formatervezésű számítógép van forgalomban. Létezik hengerré összehajtható billentyűzet, gyaloglás közben a cipőbe helyezve feltölthető akkumulátorral működő számítógép és karórára hasonlító szerkezet.

Az ElekTex PDA-hoz és mobiltelefonhoz csatlakoztatható, mosható billentyűzete

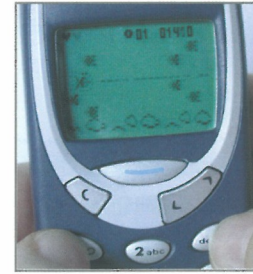
Kérdés-felelet

K Hogyan cserélhetek adatot a mobil és az asztali számítógépek között?

F A laptop számítógépek párhuzamos vagy soros kábelek, valamint a Windows szoftvere (Direct Cabel Connection) segítségével csatlakoztathatók másik számítógéphez. Amennyiben rendszeresen szüksége van a PC-k összekapcsolására, vásárolhat speciális szoftvereket is. A legtöbb hordozható számítógépnek, így a PDA és a kézi számítógépeknek is saját fedélzeti szoftvere és egy, általában bölcös vagy más alakú töltőállomáshoz csatlakoztatható kábele van. A tartozékok csatlakoztatását követően lehetőség van a határidőnapló, a címgépkönyv vagy egyéb adatok asztali számítógéppel való szinkronizálására.

K Futthatók-e játékok a mobil eszközökön?

F A laptopok minden olyan szoftvert futtatnak, amely az asztali PC-ken működik, de a játékok grafikájának minőségében bizonyos mértékű romlás következhet be. Egyes kézi számítógépek tudnak PC-s játékokat futtatni, bár ezek a játékok tökéletesen működnek a színes képernyős hordozható gépeken.

Nokia 3110 telefonon futó Space Impact játék

K Telepíthetők-e szoftverek a kézi számítógépre?

F A legtöbb esetben igen. Majdnem minden laptopnak van CD-ROM meghajtója. A szoftver kézi számítógépre történő telepítését a PDA telepítő szoftverrel másolással végezheti el.

A Palm V PDA rá van téve saját töltőjére, amely egy kábellel kapcsolódik a PC-hez.

Hibakereső

Nem tudja eldönteni, milyen hordozható készüléket vásároljon.

Tegyen fel saját magának néhány kérdést: Milyen gyakran kell magammal vinnem a készüléket? Mennyire legyen kicsi és könnyű? Szükségem van-e billentyűzetre? Szükségem van-e színes képernyőre? Ha

Döntse el, melyik eszköz felel meg leginkább igényeinek

könnyedén ki tudja majd választani a személyes igényeinek megfelelő típust.

Szótár

Szinkronizálás A kézi számítógépek, PDA-k és egyes mobiltelefon típusok a PC-hez kapcsolva el tudják végezni az egyes eszközökön tárolt információk keresztel- lenőrzését. Minden változtatás, amely a két eszköz legutóbbi összekapcsolását követte, átmásolásra kerül a másik gép megfelelő fájljaiba, így a két eszköz mindig naprakész.

Kézírás felismerés Olyan rendszer, amely az érintőképernyőre írt kézírás szövegét változtatja. Ilyen az úgynevezett Graffiti, ez a rendszer kerül beépítésre a Palm PDA készülékekbe.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

A Palm készülékeken megjelenő Graffiti jelek

WAP Olyan rendszer, amely a megfelelő felszereltségű mobiltelefonok számára külön erre a célra tervezett honlapok megtekintését teszi lehetővé.

WAP oldal a Nokia 7110 mobiltelefonján

Laptop számítógépek

A laptopokon magával viheti dokumentumait. Ezen a Windows és minden más, a hagyományos gépeken működő szoftver is futtatható.

Asztali számítógépek helyettesítése

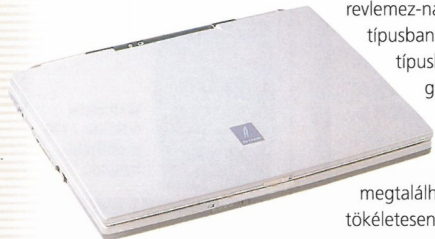
A hagyományos gépek helyettesítésére alkalmas laptopok viszonylag nagyok. Általában 15 inches képernyővel és hagyományos méretű billentyűzettel rendelkeznek. A gépben beépített floppy-lemez-, CD- és gyakran még DVD-meghajtó is található.

Sony QR10 laptop

Ultra vékony (ultra-slim) laptopok

A notebooknak is nevezett ultra vékony számítógépek kicsik és könnyűek. Külső floppylemez- és CD-meghajtójuk kábellel csatlakoztatható. A könnyebb szállíthatóság érdekében a tulajdonos akár ott-hon is hagyhatja ezeket a meghajtókat. Egyes felhasználók túl kicsinek találhatják a gép képernyőjét, egerét és billentyűzetét.

Ötlet

A kézi számítógépek és PDA készülékek megosztásáról a Tucows www.tucows.com honlapján talál bővebbet.

Egyéb laptop gépek

A fenti két típus között számos, méretben, képernyőméretben, merevlemez-nagyságban, processzor-típusban és lemezmeghajtó-típusban különböző van forgalomban. A laptopok oly széles választéka áll rendelkezésünkre, hogy ki-kik könnyen megtalálhatja a saját igényeinek tökéletesen megfelelő típusát.

Laptop képernyők

A laptop képernyők méretüket, minőségüket és felbontásukat tekintve is különböznek egymástól.

Ha laptopot vásárol, szóba jöhet egy legalább 800x600-as felbontású TFT (Thin Film Transistor) képernyős készülék. A laptop képernyők legnagyobb hátránya, hogy túl las-

súak a 3D játékok futtatásakor. A legtöbb laptop kisteljesítményű grafikai kártyát tartalmaz, nem képes megjeleníteni a legnépszerűbb játékok vizuális elemeit.

Kis kategóriás számítógépek

A kis számítógép két alapvető típusa a PDA és a kézisámítógép.

■ A kézi számítógépek billentyűzete kicsi, és a gép csak alapvető alkalmazásokra alkalmas, mint például szövegszerkesztés, táblázat- és adatbázis-kezelés.

■ A PDA, más néven palmtop gépnek saját szoftverje van, nincs viszont billentyűzete. Ehelyett rendelkezik egy kézírás felismerő rendszerrel, amely a kézzel írt szöveget a képernyőn szöveggé alakítja át. Az adatok beviteléhez használhatja

a képernyőn megjeleníthető billentyűzetet is. Bár ezek az eszközök egészen parányiak, képesek szövegszerkesztő, táblázatkezelő e-mail levelező és Internet böngésző szoftverek futtatására.

A PDA kicsi és rendkívül könnyen szállítható.

Kisokos

Soros és USB csatlakozás

A legtöbb PDA és kézi számítógép speciális állvány segítségével csatlakozik a PC-hez. Ez egyrészt

tartja, másrészt tölti a készüléket. Ahogy a PDA-t tulajdonosa behelyezi az állványba, a Windows érzékeli a kapcsolódást, és elindítja az adat-szinkronizálást végző speciális szoftvert. Ezt a folyamatot az információk napra készen tartása érdekében érdemes rendszeresen elvégezni.

Fókuszban

Egyéb hordozható eszközök

A hordozható számítógépek más típusai is ismertek. Ezek általában speciális feladatokat látnak el, de segítenek a felhasználó mindennapjainak és munkájának szervezésében.

Telefon és PDA

Az összetett funkciókat ellátó telefonra kiváló példa a Nokia 9290 Communicator, amely egy közös házban összeépített telefon és kézi számítógép. A készülék szövegszerkesztő, táblázatkezelő, e-mail levelező, fax, SMS, Internet funkciókat lát el, határidőnaplót és címjegyzéket kezel.

Nokia Communicator 9290

Adatbankok

A Xircom REX 6000 MicroPDA bankkártya nagyságú készülék, amely címjegyzéket, határidőnaplót kezel, és olyan feladatlistát vezet, amelyet asztali számítógépről és laptopról is lehet frissíteni.

REX 6000 MicroPDA

Mobiltelefonok

Bizonyos telefontípusok egyszerűített PDA funkciók ellátására képesek. Határidőnaplót és címjegyzék adatait tárolják, és ezeket meg tudják osztani az asztali PC-vel is. A legújabb típusok WAP oldalak elérése is alkalmasak. Ezek az oldalak hírekről, eseményekről tájékoztatnak, és lehetőséget kínálnak on-line vásárlásra is. Számos típus kapcsolatot tud teremteni a felhasználó e-mail postafiókjával, így üzenet küldésére és fogadására is mód nyílik.

Nokia 8310 WAP funkció mobiltelefon

Hordozható kapcsolat

Vertikális mobilitás

Tartalom

- ▶ Internet-kapcsolat létesítése helytől függetlenül
- ▶ A mobil Internet-kapcsolatban rejlő lehetőségek
- ▶ A megfelelő hordozható eszköz kiválasztása

Az Internet ma már sok ember életében központi szerepet játszik. Moziműsor böngészése, számlabefizetés, e-mailek küldése, on-line vásárlás – az Internet felbecsülhetetlen értékű, állandóan elérhető erőforrás. Előfordul azonban, hogy olyan időpontban lenne szüksége az Internetre, amikor nincs otthon. Szerencsére egyre több olyan hordozható számítástechnikai eszköz kapható, amely hoz-

záférést biztosít az e-mailekhez és weboldalához, attól függetlenül, hogy éppen hol tartózkodik.

Menet közben Internet
Sok digitális személyi asszisztens (PDA) és mobiltelefon rendelkezik

valamilyen formában beépített Internet-kapcsolattal. Ez azt jelenti, hogy böngészhet a világhálón, küldhet és fogadhat e-maileket, és elérhet egy sor mobil szolgáltatást, például WAP-ot és Web Clippingeket.

Tudta-e?

Egyes munkakörökben a hordozható számítógép vagy PDA segítségével létrehozott Internet-kapcsolat a munka kulcsfontosságú része. Például egy újságíró, miután megírt egy riportot, a világ bármely pontjáról elküldheti a szerkesztőségbe az anyagot. Persze

nem csak a munkát könnyíti meg ez a megoldás. A mobil Internet azt is jelenti, hogy egy laptop vagy PDA segítségével kapcsolatot tarthat a családdal amíg nyaral, vagy a gyerekekkel, miközben osztálykiránduláson vannak.

Bárhol létesíthet kapcsolatot

Kérdés-felelet

K Mi az a Web Clipping?

F A Web Clipping egy speciális szolgáltatás kézi számítógép (PDA) felhasználóknak. Egy apró programot kell telepíteni az eszközre, amely azután lehívja az információkat a meghatározott, vezeték nélküli kapcsolatra alkalmas webhelyekről. Az adatok a világhálón keresztül jutnak el az eszközökhöz, és grafika, illetve hivatkozások nélkül jelennek meg. A Web Clippingeket könnyebb letölteni mint egy weboldalt, mivel kevesebb információt tartalmaznak, (például hírek vagy menürendek). A szolgáltatás többek között elérhető a Yahoo! és az ABC News webhelyeken.

Web Clipping alkalmazások letöltése: <http://my.palm.com>

K Mi az a WAP és mi-nek a rövidítése ez a szó?

F A WAP a Wireless Application Protocol rövidítése. Ez egy webes szolgáltatás, amelyet speciálisan mobiltelefonokhoz és PDA-khoz

fejlesztettek ki. A WAP-szolgáltatás általában kis méretű szöveg és kevés grafika megjelenítését engedi, amire egy mobiltelefon képernyője is alkalmas. Az időjárás, hírek és sport hírek például elérhetők. Néhány telefonban, például a Nokia 8310-esbe bele van építve a WAP. Egyes PDA modellekre szintén lehet WAP böngésző szoftvert telepíteni.

K Mennyire biztonságos ilyen eszközön keresztül vásárolni?

F Ha internetes vásárlásra szeretne használni egy hordozható eszközt, ellenőrizze, hogy a böngészője támogatja-e a titkosítást. Az eszköz használati útmutatójában keresse az SSL (Secure Sockets Layer) kifejezést. Ha nem talál erre vonatkozóan semmit, akkor inkább mellőzze a hordozható eszközről történő on-line vásárlást.

Szótár

Modem A laptophoz vagy PDA-hoz csatlakoztatott eszköz, amely a digitális adatokat átalakítja vezetékes vagy mobil telekommunikációs szolgáltatás keretében küldhető és fogadható információvá. A modem szó a Modulator DEModulator kifejezésekből ered.

Vezeték nélküli Bármely telekommunikációs kapcsolat. Létrejöttéhez nincs szükség vezetékre. Vezeték nélküli kapcsolatot használ egy WAP-os mobiltelefon vagy egy mobiltelefonra csatlakoztatott laptop.

PC-kártya Hítelkártya méretű eszköz, amely további memóriát vagy funkciókat biztosít a mobil eszközökhöz, például modem funkciót. Háromféle méret létezik, Type I, Type II, Type III.

PC-kártya modem

Compact Flash-kártya

Kisméretű kártya, amellyel egy kézi számítógépes eszközt vagy digitális fényképezőgépet memóriával bővíthetünk.

Hibakereső

Csak nehezen tud szöveget bevenni a PDA-jába billentyűzet nélkül.

A legtöbb PDA karakterfelismerő rendszert használ a szöveg beírásához. Ez jól működik egyszerű mondatok esetében, de lassú lehet, ha sok szöveget ír. Éppen ezért sok PDA-hoz kapható egy olyan hordozható billentyűzet, amely

ugyanazzal a bemenettel csatlakozik, mint amivel a számítógépet és a PDA-t lehet szinkronizálni. Egyes modellek összecusokott állapotban sem nagyobbak, mint maga a PDA, és billentyűparancsokat is felkínálnak a PDA alkalmazások minél gyorsabb eléréséhez.

Stowaway – hordozható, összecusokható billentyűzet

A világhálóra csatlakoztatott PDA

Több tényezőtől függ, hogy mi mindenre alkalmas egy Internet-kapcsolattal rendelkező PDA: a kapcsolat típusától és sebességétől, a készüléktől és a telepített szoftverektől.

Ha létrejött az Internet-kapcsolat, az alábbi funkciókra lehet alkalmas:

- Világháló böngészése, e-mailek fogadása és küldése, hírcsoportok elérése, WAP böngésző használata, SMS üzenetek küldése és fogadása, Web Clipping használata – ez főként a Palm operációs rendszerrel telepített PDA-kra vonatkozik – és hagyományos hanghívások lebonyolítása.

- Még ha mindezen szolgáltatások elérhetők is a PDA-ján, érdemes megválasztania, melyiket használja. Például az adott dokumentumok küldésére és fogadására elegendő lehet a PDA szokásos kapcsolatát használnia. Az átviteli sebesség

Az iPAQ Pocket PC-vel színesben böngészhet a világhálón

azonban viszonylag lassú, ezért a feladat végrehajtása drágább lehet, mintha az asztali számítógépen keresztül küldené az adott anyagot. A PDA egyszerű e-mailekhez és Web-böngészésre a legalkalmasabb.

Hordozható Internet-eszközök

Az Internetre csatlakozhat modemes hordozható számítógép vagy WAP-os mobiltelefon segítségével. Mindkét eszköz kínál bizonyos internetes szolgáltatásokat, a weblapok elérését és az e-mailt.

Hordozható gépek

A hordozható számítógépek vagy laptopok az asztali gépekhez hasonlóan működnek. Mindkét típusnak szüksége van egy modemre, telefonkapcsolatra, Internet-szolgáltatóra és egy böngészőprogramra, mint például az Internet Explorer. A laptopok biztonságos kapcsolatot jelentenek a világhálón, miközben lehetővé teszik e-mailek küldését és fogadását akár vezeték, akár mobiltelefon segítségével.

WAP-eszközök

A WAP, azaz Wireless Application Protocol, egy egyezményes szabvány az internetes adatok és a kézi eszközök, mobiltelefonok és PDA-k között történő vezeték nélküli adatátvitelre. Ezek speciális internetes oldalak böngészését teszik lehetővé.

Mobiltelefonon megjelenő WAP-oldal – használja a gombokat és a görgőt az oldalak közötti navigációra

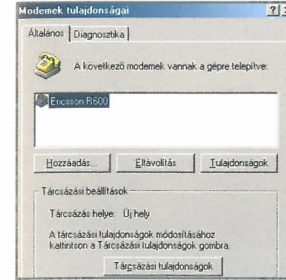
Mit tud a számítógépem?

Mobil modemek

Ha üzleti úton vagy nyaralás közben szeretné megnézni az e-mailjeit, hordozható számítógéppel létrehozható az Internet-kapcsolat. Csak egy modemes laptopra és egy telefonáljzatra van szüksége.

- Ha szeretné kideríteni, hogy a laptopja rendelkezik-e beépített modemmel, a **Vezetőpulton** kattintson duplán a **Modem** ikonra. Ha jelzést kap egy modemről, az eszköz jelen van a gépén.

Már csak egy olyan kábelre van szükség, amellyel az asztali gépet és a telefonvonalat köti össze.

Hardver és szoftver modemek

Ha a PDA-ja vagy hordozható számítógépe nem rendelkezik beépített modemmel, számos egyéb lehetőség van az Internet elérésére.

Hardver modemek

A hordozható eszközökhöz tartozó hardver modemek különféle formában léteznek. A PC-kártyák ideálisak egy laptophoz, míg sok PDA rendelkezik Compact Flash modem kártyahellyel. Még olyan modemek is vannak, pl. a Psion 56K Travel, amely kábel helyett infravörös sugárral csatlakodik a PDA-hoz.

A CF (Compact Flash) modem

Kapcsolódjon az Internetre szoftver modem segítségével – www.tdksys.com/globalpulse

Ötlet

Ha PDA-val fogja elérni az e-mailjeit, ne felejtse el rendszeresen összhangba hozni a PDA-t az asztali géppel.

Szoftver modemek

A szoftver modemek akkor használatosak, ha a PDA-ja vagy laptopja nem rendelkezik PC-kártya- vagy Compact Flash kártyahellyel. Külső hardvereszköz helyett ilyenkor egy modemként funkcionáló szoftvert kell telepíteni közvetlenül a laptopra vagy PDA-ra. Ezután csatlakoztathatja a hordozható eszközt egy vezeték vagy mobiltelefonhoz, és ezen keresztül az Internethez. Az egyik legnépszerűbb ilyen modem szoftver a TDK Global pulse nevű programja, amely a legtöbb PDA-n és laptopon működik.

Fókuszban

Mobil-kapcsolat

Ha úton van, nem mindig könnyű telefonvonalat találni a kapcsolódáshoz. A vezeték nélküli technológia terén törtető fejlesztések azonban lehetővé teszik, hogy hordozható eszközökkel akárhonnán elérhető legyen az Internet.

Kapcsolódás mobiltelefonon keresztül

Ha a mobiltelefonja rendelkezik beépített modemmel, akkor csatlakoztathat vele egy PDA-t vagy laptopot az Internetre. Ha a telefonja segítségével képes WAP-oldalakat böngészni vagy e-maileket olvasni, akkor a telefonja csatlakoztatható kell legyen egy PDA-hoz vagy laptophoz. A további információkat olvassa el a telefon használati útmutatójában.

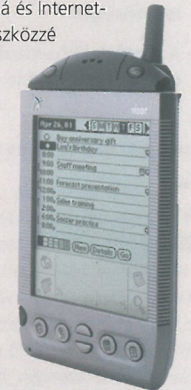
Vezeték nélküli kiegészítők

A vezeték nélkül csatlakoztatható eszközök példája a

Nokia communicator 9210

VisorPhone. Ez az eszköz telefon és vezeték nélküli modem egyben, amely a kézi számítógépet telefonná és Internet-képes eszközzé alakítja.

A Handspring VisorPhone-ja

Kisokos

Mi az a 3G?

A 3G azt jelenti: harmadik generáció, és ez az új kommunikációs szabvány a mobiltelefon és PDA felhasználói számára. A rendszer sokkal gyorsabb mint a korábbi modemek, az átviteli sebesség akár 2Mbps is lehet. A 3G technológia lehetővé fogja tenni, hogy nagy fájlokat fogadjon

A legfrissebb információért a 3G-ről menjen a www.zdnet.co.uk oldalra

vagy videót sugározzon, akár út közben is.

Mit tud a számítógépem?

Válasszon zseb-PC-t

A tökéletes partner

Tartalom

- ▶ Operációs rendszerek és programok PDA számítógépekhez
- ▶ Az asztali számítógép csatlakoztatása
- ▶ E-mail levelezés és Internet
- ▶ Kézírás-felismerő programok

A zsebszámítógépek fontos feladatokat látnak el. Határidőnaplót és címjegyzéket helyettesítenek, figyelik a felhasználó költségeinek alakulását, de beépített modemmel vagy anélkül elolvassák az e-mail üzeneteket is, és honlapokat tesznek elérhetővé. Az asztali PC kinyújtott karjaként működnek, így a felhasználó szinte bárhol dolgozhat, majd frissítheti asztali gépe fájljait és mappáit. Nem kell kézírást jegyzetelt begépelnie,

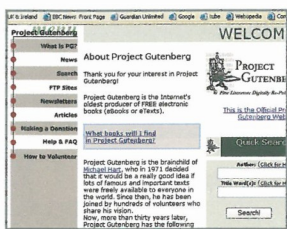
az új adatokat hazaérkezések pillanatok alatt átmásolhatja asztali gépébe.

A méret nem minden. A zsebszámítógépen a hagyományos PC-n elérhető számos funkció megtalálható, és képes fut-

tatni az asztali gépeken lévő programokat. Saját operációs rendszere van, és esetenként kézírást-felismerő szoftverrel rendelkezik. Ha kézi vagy Palm PC beszerzésén gondolkodik, a jelen fejezetben segítséget találhat a megfelelő PDA kiválasztásához.

Tudta-e?

L egközelebbi utazásakor, ha magával viszi zsebszámítógépét, olvasnivalóját letöltheti az Internetről. Minden honlapnak van saját 'olvasói' szoftvere, amelyet bárki letölthet a könyvek megtekintése céljából. Letöltheti például a TealDoc szab-

don terjeszthető szoftvert (www.palm.com), amely végigfut a szövegen és megnyitja az on-line módon elérhető könyveket. Érdemes ellátogatnia a Project Gutenberg honlapra is (<http://promo.net/pg>), ahol szabadon letölthető irodalmi szövegeket talál.

Kérdés-felelet

K Törölhetek-e programokat a helykihasználás érdekében?

F A zsebszámítógépeken és Palm gépeken a legfontosabb programok a ROM memóriában tárolódnak, ezeket nem lehet törölni. A saját maga által telepített programokat viszont bármikor törölheti.

K Használhatom-e a zsebszámítógépet a szabadban?

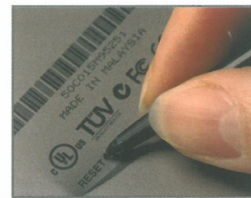
F Igen. Állítsa be a képernyő kontrasztját úgy, hogy az a legjobban megfeleljen a fényviszonyoknak. Erős napsütésben a képernyő néha erősen visszatükröződik, nehezen látható. Ki kell tapasztalni a működéséhez megfelelő hőmérsékletet is. Mivel a zsebszámítógép nem vízálló, ne használja esőben.

K Használhatom-e a gépet hosszú repülőút közben?

F Érdeklődjön a légitársaságnál. Lehet, hogy a mobiltelefonhoz és hordozható számítógépekhez hasonlóan felszállás és leszállás között ki kell kapcsolnia, mivel ezek a berendezések zavarhatják a navigációs műszereket.

K Mit tegyek, ha a képernyő lefagy?

F Ez ugyanúgy megtörténhet a zsebszámítógépeknél, mint ahogy előfordul az asztali számítógépek esetében. Ha a képernyő a ki/be gomb megnyomását követően sem éled fel, próbálja meg használni a **Reset** gombot. A legtöbb készüléken található olyan Reset gomb, amelyet megnyomva a gép újra bekapcsol, anélkül, hogy bármilyen adat elveszne. A biztonság érdekében érdemes rendszeresen biztonsági fájlmásolatokat készítenie.

Hibakereső

Nem biztos benne, hogy csatlakoztathatja-e zsebszámítógépét asztali PC-jéhez.

A PDA gépek a legtöbb asztali és laptop számítógéppel együtt tudnak működni. Nemcsak szoftverek is hasonlóak, hanem olyan szinkronizáló programokat is tartalmaznak, amelyek segítségével

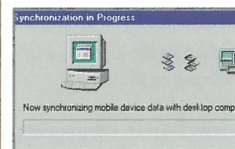

Szótár

Operációs rendszer (OS) A PC alapvető programjait és hardvereit működtető szoftver.

Szinkronizálás Adatscseré az asztali PC és egy zsebszámítógép vagy hordozható gép között, így minden eszköz az adott fájlok legutolsó verzióit tartalmazza.

Érintőképernyő Képernyő, amelyen az egyes opciókat speciális ceruzával vagy ujjal érintés útján lehet kiválasztani.

Vezetéknélküli modem Az adatátvitelhez rádióhullámokat használó modem.

Pocket PC A kifejezést kézi vagy palm gépekre, valamint a hordozható eszközök Windows operációs rendszereinek megnevezésére is használják.

Kézi PC Saját billentyűzettel rendelkező zsebszámítógép.

Palm PC Billentyűzet nélküli, a kézi számítógépnél kisebb zsebszámítógép.

Böngésző A honlapokat megjelenítő program.

Pocket PC-választás

A választáshoz fontos tanulmányoznia az egyes típusok tulajdonságait.

Méret Elfér egy zsebben vagy táskában? Vihetem bárhová, ahová csak akarom?

Szöveg bevitel Rövid jegyzetek és adatok beviteléhez válasszon érintőceruzával és képernyőbe épített billentyűzettel rendelkező eszközt. A hosszabb szövegeket az asztali számítógépről bármikor betöltheti. Ha rendszeresen hosszabb szövegeket szeretne beírni, válasszon billentyűzettel rendelkező típust, de próbálja ki, hogy a billentyűk mérete jó-e ujjaihoz.

Képernyő Színes vagy egyszínű legyen – és mekkora? A 640 képpontos felbontás már jól mutatja a honlapokat.

Árfekvés Ha drágállja, válasszat olcsóbb típust, amihez perifériákat csatlakoztathat, és ingyenes szoftvereket használhat.

Palm V

Memória Gondolja végig, mennyi fájl és programot szeretne az eszközben tárolni. A programok és fájlok jóval kevesebb helyet foglalnak, mint a hagyományos asztali PC-n tároltak.

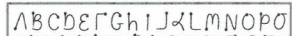

Handspring Visor
(www.handspring.com)

Kézírásfelismerés

A Palm PDA számítógépek tartalmaznak a Graffiti nevű kézírásfelismerő szoftvert. A zsebszámítógépek hasonló szoftverje a Notes, amely a Microsoft operációs rendszer része ezeken a készülékeken.

pek hasonló szoftverje a Notes, amely a Microsoft operációs rendszer része ezeken a készülékeken.

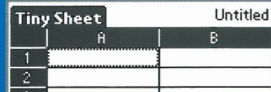

Kisokos

Szoftverek

Az Interneten böngészve a zsebszámítógépekhez való programok százaira bukkanhat. A szabadon terjeszthető szoftverek ingyenesen letölthetők, bár a program letöltésekor kérhetik a felhasználótól adatai regisztrációját és esetenként csekély díj befizetését a programot kifejlesztő

személy részére. A gép ilyenkor egy jelszót küld, amely a program összes funkciójának eléréséhez, illetve a demó változat felhasználási idejének lejáratát utáni programhasználatához szükséges.

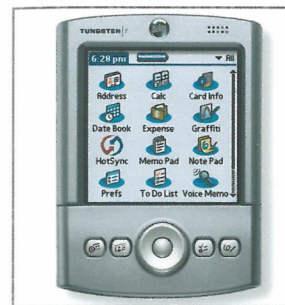
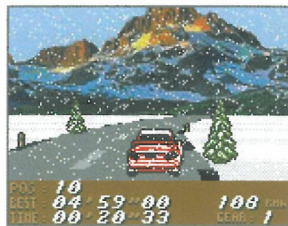

Operációs rendszerek és programok

A zsebszámítógépek bekapcsolása gyors, használatuk egyszerű és kényelmes.

A Palm operációs rendszert (Palm OS) a Palm és Handspring PDA készülékek egyaránt használják. Ha kinyit egy másik programot, vagy kapcsolja az eszközt, az adatok nem vesznek el.

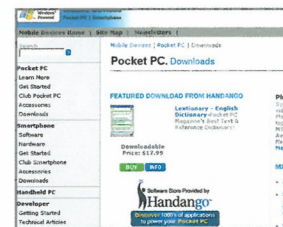
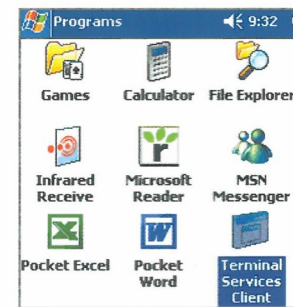
A Palm OS egy sor beépített programot tartalmaz: Address, Date Book, To Do List, Memo Pad

and Mail (e-mail). Ezeknek a programoknak száza tölthetők le, például adatbázis-kezelő és szövegszerkesztő programok, térképek, fordítóprogramok, on-line könyvek és játékok.

A Pocket PC operációs rendszert a Palm gépek és intelligens telefonok használják. Kinézetében és mű-

ködésében hasonlít az asztali gépen már megszokott Windows-hoz. A programok az ikonok dupla megnyomásával vagy a Start menü segítségével érhetők el. A legnépszerűbb programoknak van zsebszámítógépre kifejlesztett verziójuk (Microsoft Word, Excel, Internet Explorer és a Naptárral, Címjegyzékkel, Feladatlistával és Beérkezett üzenetek mappával rendelkező Outlook).

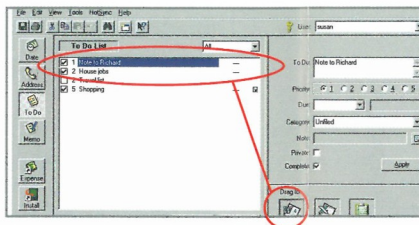
Számos egyéb, a zsebszámítógépekhez használható program létezik, a szótártól, a valutaátzámoló programoktól a tudományos számításokra alkalmas szoftverekig. Az új szoftver, például a Windows Media Player a www.microsoft.com/mobile/pocketpc/downloads/default.asp honlapról tölthető le.

Asztali számítógép csatlakoztatása

A fájlok úgynevezett 'szinkronizáló' program segítségével másolhatók a zsebszámítógépről az asztali számítógépre.

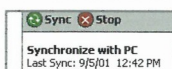
A program segítségével biztonsági másolatok készíthetők és új fájlok tölthetők le. A zsebszámítógépet egy az asztali géphez és hálózathoz

csatlakoztatott tartóba kell helyezni. Az eljárás akkor indul, amikor a felhasználó megnyomja a szinkronizálás gombot vagy ikont.

Otthoni gépe 'Palm Asztal' ablakában zsebszámítógépe adatait az asztali PC-re másolhatja. Jelölje ki a fájlokat és húzza őket az asztali gép Word programjába vagy a Vágólapra.

A Palm OS a kézi és asztali számítógép összekapcsolásához a HotSync programot, míg a Microsoft a Windows eszközök szinkronizálásához az ActiveSync programot használja.

Ötlet

A PDA kiválasztása előtt látogasson el néhány kéziszámítógépgyártó honlapjára.

Fókuszban

E-mail levelezés és Internet

Az Internet otthonába hozza a világot. A zsebszámítógép segítségével ezt a világot magával is viheti.

Ha zsebszámítógépében beépített modem van, telefonvonalon keresztül közvetlenül az Internetre kapcsolódhat. Ha ilyen a modemje, akkor e-mailküldésre és honlapböngészésre az asztali számítógép kapcsolatát is felhasználhatja. Csatlakoztathat zsebszámítógépéhez hordozható modemet (a típustól függően), amely lehet külső PC modem,

modemkártya, telefonmodem vagy vezeték nélküli modem.

Böngészők

A kisképernyős Palm és zsebszámítógépek a honlap megjelenítésére az AvantGo (www.avantgo.com) ingyenes szoftvert használják, a PDA készülékek beépített böngészőprogrammal (Pocket Internet Explorer) kerül-

nek forgalomba.

Avantgo offline böngésző

Nyaralás a PDA-val

Mozgásban a technika

Tartalom

- ▶ Jegyzetek készítése és mentése a PDA segítségével
- ▶ Adatátvitel a PC és a PDA között
- ▶ A PDA mint digitális kamera
- ▶ Családi hangfelvételek készítése otthon

Térképek, útkönyvek, utazási prospektusok: könyvtárnyi holmit viszünk magunkkal, amikor nyaralni indulunk. De van kényelmesebb megoldás. A kézi számítógépek, mint a Casio Cassiopeia BE-300 vagy a Hewlett Packard iPAQ, mindössze pár dekát nyomnak, és több megabájtnyi tárolókapacitással állnak rendelkezésre a jegyzetek, címek, Internetről letöltött térképek és egyéb információ befogadására.

Könnyed és praktikus Beépített szoftvereiknek köszönhetően a kézi számítógépek ideálisak az élmény napló vagy hangfelvétel formájában történő megőrkítésére is. Némely típusok még fényképezésre is alkalmasak. Ezek az eszközök együtt-

működnek az asztali PC-vel, így megoldható a hordozható készülékek és az asztali PC közötti adatátvitel. Egyre több, Internet-funkciókkal rendelkező típus kerül forgalomba, így ezek képesek kapcsolódni a világháléhoz és e-mail levelezést lebonyolítani.

Tudta-e?

A Pocket PC a Windows rendszer hordozható megfelelője. Őse az 1996-ban megjelent Windows CE volt. A régebbi típusok meglehetősen ormótlanak voltak, és egyszerű képernyőjük volt. A színes képernyős készülékek sorát az egy évvel későbbi Microsoft CE 2.0 kézi számítógép nyitotta meg. Azóta megjelen-

tek a sikképernyős, billentyűzet nélküli, azaz érintőképernyős készülékek. A billentyűzet kiiktatása lehetővé tette a készülékek jelentős méretsökkentését. A technika fejlődésének köszönhetően egyre több hordozható periféria kerül kifejlesztésre, úgy, mint hordozható modem, memóriakártya és mini kamera.

Kérdés-felelet

K Hosszú utazást tervezek. Mit tegyek, hogy kézi számítógémem zavartalanul működjön?

F Gondoskodjon tartalék elemekről vagy megfelelő adatterről. Szállodai szobája konnektoráról feltöltheti PDA készülékét. Az elemek élettartama 8-14 óra, tehát kísérje figyelemmel a használat időtartamát.

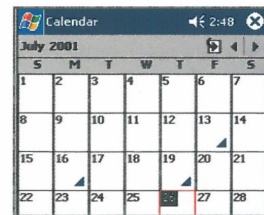
K Tudok-e zsebszámítógépen zenét hallgatni?

F Szinte minden zsebszámítógépen telepítve van a Windows Media Player. A programot és az MP3 fájlokat asztali PC-ről letöltheti a hordozható készülékre, és bárhol hallgathatja kedvenc előadóit. A Media Player program segítségével klippeket, videókat és filmeket is megnézhet.

K Hogyan követhetem nyomon a dátumokhoz és időpontokhoz tartozó teendőimet?

F A PDA készülék határ-időnaplója segítségével rögzítheti jegyzeteit és a szükséges időpontokat. Lépjen a **Start** menü **Calendar** parancsára. Válassza a **New** opciót, és írja be az időponthoz tartozó bejegyzést. A legördülő menüben adja meg a dátumot és időpontot. Végül kattintson az **OK** gombra.

K Milyen szórakoztatóssal kapcsolatos lehetőségeket vehetek még igénybe a zsebszámítógép segítségével?

F A PDA készülékeken lévő számos játék gondoskodik arról, hogy a repülőterek és vasútállomások várótermében ülve se unatkozzon. A Microsoft Reader honlapjának köszönhetően (www.microsoft.com/reader/default.asp) internetes könyveket nyithat meg és olvashat el. Ezekről bővebb információt talál az említett honlapon.

Szótár

CompactFlash Nagy mennyiségű adat tárolására alkalmas kis, könnyű memóriakártya.

Pocket PC A Microsoft PDA és egyéb hordozható készülékekhez kifejlesztett operációs rendszer. Nagyon hasonlít a Windows operációs rendszerhez és számos jól ismert program (Word, Outlook) hordozható verzióját is tartalmazza. Ilyen operációs rendszert használnak például a Hewlett Packard, Compaq és Casio cégek által kifejlesztett készülékek.

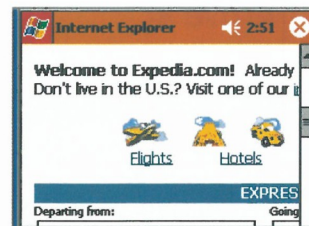
PDA toll A kézi vagy zsebszámítógépekbe történő adatbevitelhez használatos toll alakú eszköz. A tollat a képernyő megfelelő részeire érintve léphet a különböző menüpontokra és parancsokra.

Képpontok A digitális képek sorokba és oszlopokba rendezett képpontokból állnak össze.

Hibakereső

Utazás közben közlekedési információra van szüksége.

Ha készülékén telepítve van az AvantGo ingyenes szoftver és böngészőprogram (a legtöbb ilyen készülék alapértelmezésként tartalmazza), az Expedia To Go szolgáltatatól

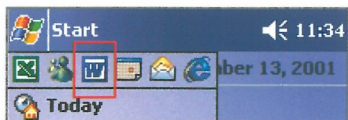

útvonalakat, térképeket, egyéb információt tölthet le. A repülőgép menetrendekről, legfrissebb utazási hírekről, útvonalokról és szállodai információkról is tájékozódhat. Regisztráláshoz kézi számítógépén lépjen a <http://mobile.msn.com> honlapra. Kövesse az utasításokat.

Szöveg bevitele a PDA készülékbe

Akár Microsoft Pocket PC, akár Palm típusú operációs rendszere van, adott a lehetőség, hogy szöveget vigyen be a gépbe. Így utazása közben is folyamatosan vezetheti a naplóját.

1 A Pocket PC-ben érintse meg a PDA tollal a **Start** menüpontot, majd az alatta megjelenő menüből válassza a **Pocket Word** programot.

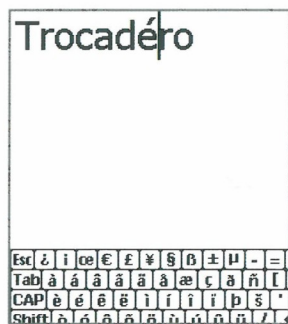
3 A Keyboard üzemmódban megjelenő billentyűzet segítségével betűket és számokat vihet be. A 'CAP' vagy 'Shift' billentyűkkel

4 Ha kényelmesebbnek találja a PDA toll használatát, a **Letter Recognizer** (Betűfelismerő) opció segítségével közvetlenül a képernyőre írhatja a betűket. Nyissa meg a **Notes** programot, majd válassza a jobb alsó sarokban lévő Letter Recognizer programot. Írja a szöveget a képernyőre. Az egyenként beírt betűket és számokat a program automatikusan gépelte karakterekké alakítja. A betűket a hagyományos ABC betűihez hasonló módon kell leírnia, de bizonyos karaktereket, például a 't' betűt kicsit másképpen kell formálnia.

2 Nyisson új fájlt Pocket Word-ben. Érintse meg a jobb alsó sarokban található nyíl gombot, majd válassza a **Keyboard** opciót.

írhat be nagybetűket és rejtett karaktereket. Ezen túlmenően lehetősége van ékezetes betűk beírására is.

5 A Letter Recognizerhez hasonló elven működő Transcriber program kezelni tudja a folyamatos írást, tehát teljes szavakat adhat meg egyszerre.

Fókuszban

Egy nyaralás képei

Helyet spórolhat bőrdíjében, ha magával viszi digitális kamerá-
vá is átalakítható kézi számítógépet.

■ Számos vezető PDA gyártó hozható számítógépeihez speciális digitális kamera csatlakozókat fejlesztett ki. Ha például rendelkezik egy HP Jornada Pocket PC-vel, és rászánja magát egy HP zsebkamera megvásárlására, máris kedvére fényképezhet. A kamera kártyája a PDA készülék speciális bemenetéhez csatlakoztatható.

■ A kamera kártyájának behelyezéséhez nyissa ki a kártyanyílást, és csúsztassa be a kártyát. A kamera megvásárlásakor ügyeljen arra, hogy minden telepítéssel kapcsolatos információt és utasítást rendelkezésére bocsásson.

■ A zsebkamerával fényképeket és rövid videofelvételeket készíthet. A kamera 640x480 képpontos felbontású, képminősége kiváló, ha a kép nem nagyobb 8x5 cm-nél. Jár hozzá egy olyan szoftver is, amelynek segítségével katalogizálhatja képeit és feltöltheti azokat otthoni gépére.

Kisokos

Cserebere

A Microsoft ActiveSync program segítségével oldhatja meg az adatátvitelt a PDA és az asztali PC között. A PC és a PDA szinkronizálásához helyezze a PDA-t saját tartózába és csatlakoztassa a PC-hez. Az ActiveSync program automatikusan frissíti mindkét eszköz fájljait és mappáit.

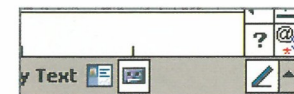
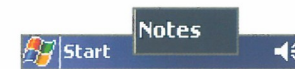

A programot az Internethez való csatlakozáshoz és e-mail levelezéshez is használhatja.

Hangüzenet rögzítése

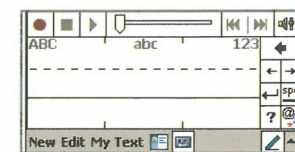
A Voice Recorder kiválóan alkalmas hangos napló készítésére és az utazás élményeinek audiofelvétel formájában történő rögzítésére.

1 A Start menü **Notes** almenüjében érintse meg a **Voice Recorder** programot.

3 Amikor befejezte a rögzítendő szöveg magnóra mondását, érintse meg a felvétel menüben található négyzetet. A hangszóró ikon megérintésével visszajátszhatja a hangfelvételt.

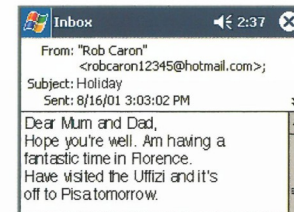
2 A **Notes** részben érintse meg a **Cassette** ikont, majd a **Record** gombot a PDA tollal, és kezdjen el beszélni.

Mozgásban az e-mail

A PDA tartalmaz egy levelezőprogramot, amelynek segítségével barátainak és családjának üzenetet küldhet a távolból.

1 Ha beépített modemmel rendelkezik, vagy beszerez egy vezeték nélküli modemet, e-maileket küldhet és fogadhat anélkül, hogy szüksége lenne otthoni gépére.

2 Az e-mail program megnyitása után lépjen a **Start** menü **Inbox** opciójára. Válassza a **New** parancsot. Adja meg a címzett sorban az e-mail címet, majd gépelje, vagy írja be az üzenetet. Amikor végzett, nyomja meg a **Send** parancsot.

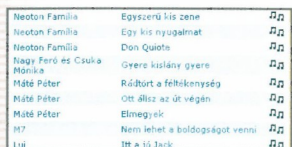
A csengőhang megváltoztatása

Jóllehet a legtöbb mobiltelefon több különféle csengőhanggal kapható, számos webhelyről tölthet le további hangokat.

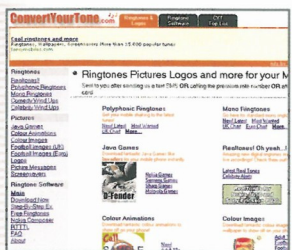
1 Menjen a www.telcsi.hu webhelyre. Erről a webhelyről igen sokféle készülékre küldhető csengőhang.

2 A honlapon aktuális slágerek közül is válogathat. Kattintson a **Csengőhangok** hivatkozásra, ahol a kategóriák a klasszikusoktól a filmzenéig, illetve a poptól a rockig terjednek.

4 Ha rákattint egy mintára, megnézheti, hogyan rendelhet csengőhangot (telefonon, sms-ben vagy bankkártyával). Küldje el a kódot a megadott telefonszámr.

5 További on-line lehetőségek új csengőhangok beszerzésére például a www.melodyland.net, ahol ingyenes, saját kezűleg begépelendő dallamokat talál, vagy a

3 Böngéssze végig a dalok és témák listáját, amíg nem talál egy ismerős kedvenc számot. A minta meghallgatásához kattintson a hangjegy ikonokra.

www.convertyourtone.com, ahol letölthet egy programot, ami a csengőhangokat a mobiltelefon számára ismerős formátumúra alakítja át.

Kisokos

Legyen naprakész a mobiltelefon egészségre gyakorolt hatásáról szóló vitában. Egyes kutatási eredmények szerint a gyerekek fokozott veszélyben vannak.

Fókuszban

Üzenetek számítógépről a mobilra

Néhány webhelyen számos, a számítógépet és mobiltelefont összekapcsoló szolgáltatást talál.

1 Menjen a <http://www.sms.ac/> oldalra. A webhely szolgáltatásaihoz először regisztrálnia kell magát. Kattintson a **Sign up** gombra.

3 Ezután beléphet egy felhasználónév és jelszó segítségével saját SMS-küldő oldalára.

5 Kattintson a **Send** gombra, és az SMS-t máris elküldte.

2 Nyomja meg a 'Get Started' gombot, és az első lépésben adja meg adatait, majd nyomjon Nextet.

4 Adja meg a fogadó fél telefonszámát, majd írja be az üzenetét, maximum 120 karakter hosszúságban. Írja alá az üzenetet, mert a fogadó különben nem tudja, kitől kapta.

Kisokos

Tájékozódjon!

Használjon keresőket, mint a www.google.hu, a <http://www.vizsla.origo.hu>, vagy a www.yahoo.com, amikor számítógép és mobiltelefon közötti szolgáltatásokat keres. Tegyen fel konkrét vagy általános kereső kérdéseket („e-mail és Nokia”), tetszés szerint. Egyes keresők

további tippekkel egészítik ki a keresést, így segítve a tájékozódást.

E-mail küldése mobilról

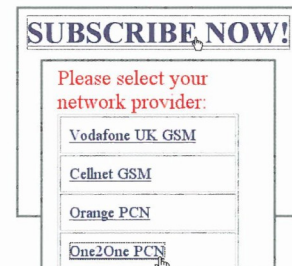
Sok webhelyen nyílik lehetőség e-mail küldésére a címzett számítógépére a mobiltelefonról. Ezekhez a funkciókhoz azonban a megfelelő GSM telefont kell rendelkeznie.

1 Látogasson el a www.airmail.co.uk webhelyre, kattintson a **Click here to find out** hivatkozásra.

3 Az Airmail egy előfizetéses szolgáltatás, amelyek csak digitális mobilokkal működik. Egy ilyen készülékkel azonban az Interneten keresztül küldhet és fogadhat e-maileket.

5 E-mail küldéséhez szintén a telefon sms-küldő funkcióját kell használnia. Írja be az e-mail címet, mielőtt megírná az üzenetet, és küldje el egy Airmail „gateway” számr.

2 Ha követi a hivatkozásokat, eljut egy, az Airmail szolgáltatásról szóló információs oldalra.

4 A telefonra küldött e-mailek ugyanúgy működnek, mint a hagyományos szöveges üzenetek – egy kis boríték jelzi, hogy üzenet érkezett a bejövő mappába.

6 Az Airmail használatához kattintson a **Tell me more** és a **Subscribe now!** hivatkozásokra. Válasszon szolgáltatót, és töltsse ki az űrlapot.

Ötlet

Állítsa be az Airmail továbbítási opcióit úgy, hogy a telefonra küldött üzenetek a számítógépre is megérkezzenek.

A WAP új világa

Vezeték nélküli Web

Tartalom

- ▶ Mi az a WAP (Wireless Application Protocol)
- ▶ Internetes WAP emuláció a számítógépen
- ▶ Hírek, játékok, mozi- és színházműsor elérése WAP-on keresztül

Az Internet forradalmi változásokat hozott az információ elérése és felhasználása terén. Pillanatok alatt hozzájuthat egy mozijegyhez, vasúti menetrendhez vagy online termékhez, akár egy kávézóból is. Néha azonban előfordul, hogy menet közben kell ezeket az információkat megszerezni. A laptop vagy egy internetkávézó nem állnak mindig a rendelkezésünkre.

Haladjunk a korrall

WAP-os mobiltelefon segítségével fogadhat és küldhet e-mailt, megnézheti a híreket, és foglathat koncert- vagy mozijegyet. A TV-műsor mindenholnan megtekinthető, ahol működik a tele

fon. Ez a kártya betekintést nyújt a mobiltelefonon keresztül elérhető legnépszerűbb WAP szolgáltatásokba, és kiderül, hogyan lehet WAP oldalakat nézegetni a számítógép böngészőjével.

Tudta-e?

Avezeték nélküli kommunikáció készen áll arra, hogy mindenki életének részévé váljon, főleg a Bluetooth technológia megjelenése óta. A Bluetooth chip vezeték nélküli kommunikációt tesz lehetővé különböző eszközök között. A Bluetooth segítségével

például vezeték nélküli headsetet használhat a mobiltelefonjához, vagy megvalósítható a háztartási készülékek kommunikációja. Személyi digitális asszisztense (PDA) és telefonja „beszélni” tudnak egymással.

Mit tud a számítógépe?

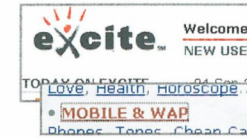
Kérdés-felelet

K Szükségem van-e Internet-szolgáltatóra, ha telefonon kapcsolódom a világhálóra?

F Egy WAP készülék ugyanúgy kell megvásárolni, mint bármilyen mobiltelefon: vagy előfizetési szerződéssel, vagy feltölthető kártyával. Amikor regisztrálja a telefont a hálózatba, automatikusan a WAP szolgáltatásokhoz is bejegyzik. A bejelentkezéstől ugyanúgy fizet az Internet kapcsoltatért, mint minden egyéb hívás esetén.

A Nokia 7110-es telefonjáról WAP oldalak is elérhetőek

K Hogyan lehet megkülönböztetni egy WAP weblapot egy HTML weblaptól?

F Amikor weblapot látogat az Interneten, a címek mindig www-vel kezdődnek, ami a World Wide Web rövidítése. A WAP URL-eknél sok cég megváltoztatta az első három betűt, például a www.yahoo.com-ból wap.yahoo.com lesz. Más URL-eknél a 'wap' vagy 'wml' betűk vannak benne a címben, innen ismerhető fel, hogy WAP-oldal.

K Hol találok WAP-címeket az Interneten?

F Számos internetes keresőprogram külön felsorolja a WAP oldalakat. Látogasson el a www.excite.co.uk lapra, kattintson a **Mobile and WAPra**, majd a **Directoryra**. Itt kategóriákra bontva kereshet a WAP-oldalak között. Ehhez hasonló WAP-oldal gyűjteményeket szintén találhat a <http://uk.mobile.yahoo.com> weblapon és a <http://mobile.alltheweb.com> kereső segítségével.

Hibakereső

Nem biztos benne, hogy szüksége lesz egy WAP-os telefonra.

Új WAP telefonok, személyi digitális asszisztensek és szolgáltatások folyamatosan jelennek meg. Akkor vásároljon, amikor szükségét érzi a WAP szolgáltatásnak. Megvárhatja, amíg a nagysebességű GSM/GPRS telefonrendszereket tesztelik, megbízhatóságukat garantálják, hogy

A Motorola Timeport T-260 készülék volt az első GPRS telefon

csak ezután vegyen Internet elérést biztosító telefont. A GSM/GPRS rendszerek folyamatos kapcsolatot biztosítanak, így az információk és e-mailek letöltése sokkal gyorsabb, mint WAP eszközökkel, amelyeket manuálisan kell csatlakoztatni.

Mit tud a számítógépe?

Szótár

GSM Globális mobil-kommunikációs rendszer (Global System for Mobile communication), az európai vezeték nélküli telekommunikációs rendszer neve.

HTML Hypertext Markup Language, az a ködrendszer, amelyben a weblapokat tervezik és készítik.

WML Wireless Markup Language, a HTML megfelelője a WAP számára.

GPRS General Packet Radio Service. Nagysebességű hálózat, amelyen keresztül mobiltelefon és más kézi eszközök segítségével elérhető az Internet, másodpercenként akár 100 Kb sebességgel.

Bővebb információért látogasson el a www.ericsson.com/technology/gprs.shtml lapra.

TCP/IP Transfer Control Protocol/Internet Protocol. Adatformátum, amely egymáshoz kapcsolja az eszközöket az Interneten (és WAP-on), és megbízható adatátvitelt biztosít közöttük.

Mi az a WAP?

A WAP olyan vezeték nélküli hálózati szabvány, amely lehetővé teszi az internetes adatok kisebb eszközökre (például mobiltelefon) való biztonságos átvitelét.

Az Interneten való böngészés során az adatok általában hagyományos telefonvonalon keresztül jutnak a számítógépre. A WAP-os telefonnal elért információk rádióhullámokon jutnak el a képernyőre. Azonban mindkét módszer ugyanúgy a TCP/IP protokoll (adatformátum) segítségével küld információt.

Mégsem ugyanolyan WAP-pal böngészni, mint számítógépen, mivel az információ más módon áll rendelkezésre. A számítógépen látható weblapokat HTML kóddal állítják elő, amely lehetővé teszi a különböző betűtípusok, színek és képek használatát. A WAP tartalom WML kóddal készül, ami a HTML egy

A WAP-alapú Nokia 7110-es

Az WAP és HTML böngészésre is alkalmas Ericsson Communicator

nagyon egyszerű változata. Ezt a kódolást kifejezetten kis képernyős, kis memóriájú eszközökhöz fejlesztették ki, amelyek csak szöveg és nagyon kezdetleges grafika megjelenítésére használhatók.

Kisokos

WAP weblap készítése

Sokan rendelkeznek saját honlappal, amit HTML nyelven vagy a FrontPage program se-

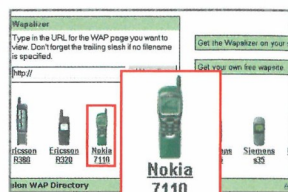
gítségével készítenek el. Ugyanilyen könnyen felépíthet egy egyszerű WAP weblapot, ehhez érdemes ellátogatni a www.buzzed.co.uk címre.

Miután regisztrálta magát a Buzzed weblapon, lépésről lépésre összeállíthatja saját egyéni WAP oldalát.

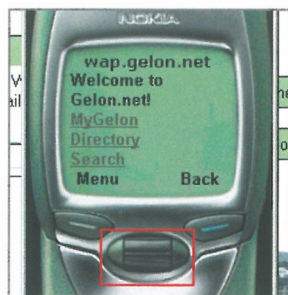
Próbálja ki előbb!

Számos weblapon található WAP-emulátor, azaz olyan szimulált WAP eszköz, amely működése pontosan megegyezik a valódi szolgáltatásával. Mielőtt WAP eszközt vásárolna, tegyen egy próbát!

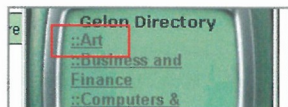
1 Írja be a böngésző program címsorába a www.gelon.net címet. Kattintson az egyik mobiltelefonra a főoldalon, például a **Nokia 7110**-re.

2 A kinyíló ablakban a telefon képernyője jelenik meg. Az emulátor ugyanúgy működik, mint az igazi telefont, csak éppen a funkciógombok megnyomása nem újjal, hanem az egérrel történik.

3 A Gelon.net WAP címjegyzékkel is szolgál. A honlapok megtekintéséhez kattintson a Directory-ra és az adott kategóriára.

4 A további kategóriák közül válassza ki az önt érdeklő WAP oldalt. A telefon gombjaival tudja továbbgördíteni a listát a képernyőn. Az egér gombjaira kattintva jut el a hivatkozáshoz.

5 Ha vissza akar térni a korábban megnézett oldalakhoz vagy kategóriákhoz, akkor használja a telefon jobb oldalán található **Back** feliratú gombot.

6 Ha külön weblapra webcím alapján akar keresni, kattintson a **Menu** gombra.

Ötlet

Értesüljön a legfrissebb közlekedési hírekről WAP-on keresztül.

Fókuszban

Hol keressem?

A mobil Internet-felhasználók számos WAP oldal címét raktározhatják el a telefonjukban.

■ Például a Genie.co.uk híreinek és kapcsolódó oldalainak eléréséhez írja be a telefon böngészőjébe a „<http://wap.genie.co.uk/def/genie.html>” címet.

■ A népszerű szójáték, az Akasztófa on-line verzióját megtalálhatja a www.topstudy.com/wap/game/hang/#intro címen.

■ Látogasson el a www.newsunlimited.co.uk/wml lapra, ahol a legfrissebb híreket és sporteredményeket találja a Guardian Unlimited Online jövőtől.

■ Tervezze meg az estjét az előzenei, színházi, parti és egyéb programajánlók segítségével a www.wnts24.com/uk/wap/main.php3 címen.

7 A megnyíló ablak neve Open URL lesz. A szöveges mezőbe írja be a keresett WAP-oldal címét, például wap.yahoo.co.uk, majd kattintson a **Go**-ra.

8 Ha nem tudja egyetlen WAP-oldal címét sem, akkor a Gelon.net honlapján téma szerint csoportosítva találhat weblapokat. A főablakban kattintson a **Search**-re, írja be a keresett oldal nevét vagy a WAP-oldalt leíró kulcsszót, és ismét nyomja meg a **Search** gombot. A következő ablakban kap egy listát, ahol a címre kattintva megnézheti az adott WAP-oldalt.

Tudnivalók a PC-kártyáról

Hordozható erőforrás

Tartalom

- ▶ A különféle PC-kártyák ismertetése
- ▶ Milyen tulajdonságokkal bővíti a PC-kártya a hordozható számítógépet?
- ▶ A PC-kártya telepítése laptopra

Az elmúlt évtized során a hordozható számítógépek mérete és ára csökkenni, teljesítményük pedig növekedni kezdett. Ma már sokan választják a laptopot asztali számítógép helyett. Új eszközök, például egy modem hozzáadása, azonban nem nyitható ügy, ahogy az asztali számítógépé. Két módon adhat hardver eszközöket egy hordozható számítógéphez: USB kábelen keresztül, vagy PC-kártya (PCMCIA) segítségével. A legtöbb modern laptop két PC-kártya illesztőhelyel rendelkezik, és a sokoldalú PC-kártya formátum lehetővé teszi olyan új tulajdonságok hozzáadását, amelyek korábban csak

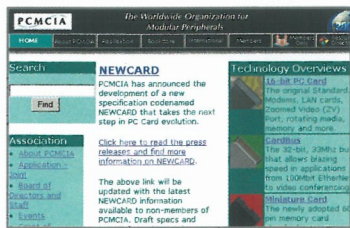
asztali számítógépek számára voltak elérhetőek. Húzzon egy kártyát! Ez a kártya bemutatja, milyen lehetőségek jelennek egy PC-kártyában, és hogyan telepíthető hordozható számítógépre.

asztali számítógépek számára voltak elérhetőek.

Húzzon egy kártyát!
Ez a kártya bemutatja, milyen lehetőségek jelennek egy PC-kártyában, és hogyan telepíthető hordozható számítógépre.

Tudta-e?

A PC-kártyát PCMCIA kártyának is nevezik, ami a Personal Computer Memory Card International Association rövidítése. Ez a szervezet határozza meg a PC-kártyák műszaki paramétereit. A PCMCIA által

kialakított specifikációk biztosítják a PC-kártyák és más hardver és szoftver eszközök közötti kompatibilitást. Ez azt jelenti, hogy szinte az összes PC-kártya modell és típus működik a laptop számítógépeken.

Kérdés-felelet

K Használják-e más számítógép eszközök is PC-kártyát?

F Igen, például néhány személyi digitális aszisztens (PDA). A Compaq iPAQ PDA eszközzel lehet PC-kártyákat használni, ha azokat PC-kártya foglalatba helyezük. A PC-kártyák asztali gépekkel is működnek, ilyenkor az olvasót a lemez meghajtó fiókba lehet helyezni, vagy külön eszközként csatlakoztatni.

Compaq iPAQ PC-kártya

K Mit jelent a CardBus elnevezés?

F A CardBus egy továbbfejlesztett PC-kártya formátum. A legtöbb PC-kártyával ellentétben a CardBus nem 16, hanem 32 bites, ami nagyobb működési sebességet biztosít. A CardBus PC-kártyák főként az újabb eszközökkel kompatibilisek, bár régebbi modellek is működnek, ilyenkor azonban a sebességük visszasiklik.

K Mi az a Zoomed Video port?

F A PCMCIA által kifejlesztett ZV port segítségével egy PC-kártya gyorsan és közvetlenül képes adatokat átvinni a számítógép videokártyájára (VGA kártya). Ez például olyan digitális képek valósidejű nézegetését teszi lehetővé a laptopon, amelyek videokamerával készültek. A legtöbb új hordozható számítógépen van ZV port – ha nem tudja eldönteni, hogy Önnek van-e, ellenőrizze a használati útmutatóban.

K Használhatok egyszerre több PC-kártyát a laptopon?

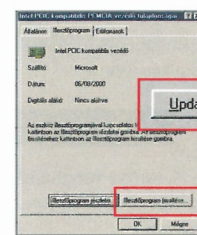
F Igen, ha ugyanis több PC-kártya bemenet van a gépen, akkor egyszerre különböző kártyákat is behelyezhet. Telepíthet további meghajtókat az újabb PC-kártyák számára, amelyeket ezután igény szerint használhat.

Hibakereső

A laptop nem ismer fel egy új PC-kártyát.

Legyen minden bekapcsolva, és a kártya kerüljön a megfelelő helyre. Ha szükséges, indítsa újra a számítógépet. A gép automatikusan felismeri a kártyát és elvégzi a konfiguráció beállítását. Győződjön meg róla, hogy a PC-kártyához a megfelelő meghajtó

Szótár

RAM Random Access Memory. Egy RAM PC-kártya megnöveli a hordozható számítógép működési memóriáját. Amíg a kártya működik, addig a tárolt adatokat megőrzi. A korszerű laptopok rendelkeznek belső bővítőhellyel extra RAM számára, amely a ház alján levő fedél alatt található. A korai modelleket azonban csak PC-kártya segítségével lehet bővíteni.

LAN Local Area Network. Helyi hálózatot használhat otthon vagy a munkahelyen, amelyhez kapcsolódhat PC-kártya segítségével kábel, vagy az egyre népszerűbb vezeték nélküli technológia révén.

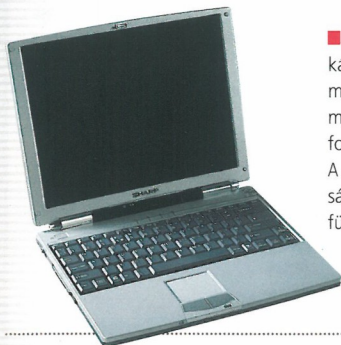

A Xircom Ethernet hálózati kártyája

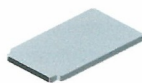
802.11 Ez egy vezeték nélküli hálózati szabvány, amelyet sok PC-kártyával és egyéb termékkel használnak. Gyors, kábelmentes kapcsolattal rendelkező adatátvitelt tesz lehetővé számítógépek között.

Különböző PC-kártya típusok

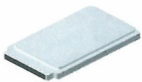
Háromfajta PC-kártya létezik. Lényeges különbség a kártyák között az adott kártya vastagságában és az elérhető szolgáltatások számában van.

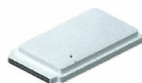
■ Minden PC-kártya körülbelül hitelkártya méretű (540 x 850 mm), és mindegyiken van egy a laptop vagy más hordozható eszköz PC-kártya foglatába való sőtűs csatlakozó. A PC-kártya foglalatok adott vastagságú kártyát képesek fogadni, attól függően, hogy I-es, II-es vagy III-as típusú a kártya. A legtöbb laptop a II-es vagy III-as típusúhoz való foglattal rendelkezik.

Az I-es típusú foglalat csak I-es típusú PC-kártyát tud fogadni.

A II-es típusú egy II-es típusú vagy kettő I-es típusú PC-kártyát képes fogadni.

A III-as típus mindhárom PC-kártya méretet képes fogadni.

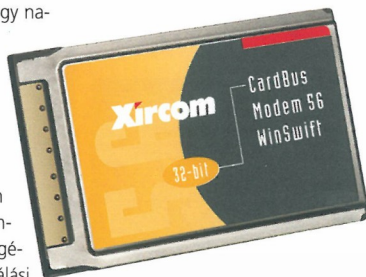
I-es típus

Az I-es típusú PC-kártya 3 mm vastag, és elsősorban extra memóriát hivatott biztosítani. Ezek a kártyák az elsőgenerációs fejlesztések közül kerültek ki, és számos különféle memóriefajtát támogatnak (például RAM, SRAM és Flash). Különösen jól használhatóak mentéshez vagy nagyobb fájlok egyik számítógépről a másikra történő szállításához.

II-es típus

A II-es típusú PC-kártya 5 mm vastag, és új hardver tulajdonságokkal bővítheti a számítógépet. Egyik népszerű felhasználási területe a kommunikációs szolgál-

tatások, mint a helyi hálózat, modem vagy vezeték nélküli kommunikáció, amelyeket GSM vagy Bluetooth szabvány segítségével valósít meg.

Xircom PC-kártya modem

III-as típus

Xircom összevont modem és hálózati illesztőkártya

A III-as típusú PC-kártyák 10,5 mm vastagok, ami elég ahhoz, hogy lengőfoglat helyett beépített csatlakozójuk legyen. A III-as típusú kártya nem olyan elterjedt, mint a II-es és az I-es kártyák, de kábeles kapcsolatot biztosít helyi hálózatok és más eszközök számára, továbbá apró merevlemez tároló lehetőséget.

Egyre kisebb

A miniatűr eszközök gyártási költségeinek csökkenésével párhuzamosan növekszik a PC-kártyákon elérhető tulajdonságok száma. Egy korszerű laptopról olyan szolgáltatásokat lehet elérni, mint korábban az asztali számítógépekről. A PC-kártyák mára a vezeték nélküli internet kapcsolattól

a számítógépes hálózatokig mindenre képesek.

Ötlet

A PC-kártya-meghajtó programot tárolja biztonságos helyen.

A Nokia PC-kártyája lehetővé teszi a laptop felhasználóknak az Internet elérését akár útközben is

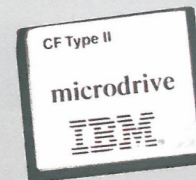
Fókuszban

Alkalmomhoz illő kártya

A PC-kártyák sokféle formátumban, különféle gyártóktól származnak, de mindegyik extra alkalmazásokat, bővített memóriahelyet vagy további szolgáltatásokat nyújt hordozható eszközökhöz.

Szállítható adatok

Ha több memóriahelyre van szüksége, a PC-kártya merevlemezek akár 5 GB kapacitással is rendelkeznek. Az IBM Microdrive meghajtója 1 GB tárolására képes CompactFlash merevlemez kártya. A CompactFlash kisebb mint a PC-kártya, és általában digitális kamerákban és PDA eszközökben használják. A Microdrive beilleszthető a PC-kártya foglatába is, így lehetővé válik a hor-

Az International Business Machines Corporation jóvoltából. Illetéktelen használat nem engedélyezett

dozható eszközök és a számítógép közötti adatátvitel.

TV-készülék

Nem nehéz TV-hangoló szoftvert telepíteni az asztali számítógépre, és most a PC-kártya jóvoltából a laptopra sem. A PC-kártyának külső antennája van, és bármely ZV porttal rendelkező laptopot valódi hordozható televízióvá varázsolja.

A-ból B-be

A Marco Polo kártya egy GPS (Global Positioning System) vevőkészülék, amely egy útvonaltervező szoftverrel kiegészítve megállapítja az útvonalat az Ön pontos helyzetéhez képest.

Vezeték nélkül

Vezeték nélküli Ethernet kártyával drót nélkül kapcsolódhat egy hálózathoz. Kompatibilis a 802.11-es szabvánnyal, és 90 méteres távolságig használható. A kártya mellett vevőkészülékre is szüksége lesz.

Kisokos

PC-kártya telepítése

A PC-kártya telepítése rendkívül egyszerű. Finom mozdulattal nyomja a PC-kártyát a foglatába. Ha először használja, a számítógép automa-

tikusan felismeri a kártyát, majd elkezd keresni a meghajtóprogramot a telepítő lemezen. Ha a kártya saját szoftverrel rendelkezik, akkor először azt kell telepíteni. Ha ez megtörtént, a Windows újraindítása nélkül kivetheti és beteheti a PC-kártyát.

Laptop- karbantartás

**Mobilis
eszközök**

Tartalom

- ▶ Laptop kifogástalan állapotban
- ▶ Tanácsok a hordozható számítógép tisztításához
- ▶ A laptop akkumulátor élettartamának növelése

Néhány éve a laptopok háromszor annyiba kerültek, de csak fele olyan sebességgel működtek, mint az asztali számítógépek. Napjainkban a laptopok nagy sebességgel, rugalmasan működnek. Bizonyos modellek mindössze 2,45 cm vékonyak, súlyuk alig két kilogramm és színes képernyőjük van. Egyre többen a laptopot választják otthoni számítógépnek is.

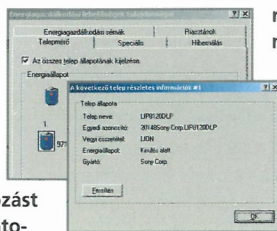
Óvatos bánásmód

Bár a laptop a mozgás szabadságát jelenti, kis súlya és kialakítása miatt nagyobb sérülésveszélynek van kitéve. A képernyő viszonylag törékeny, az akkumulátort pedig megfelelően kell tölteni és használni. A merevlemez

megsérülhet, ha ütés éri, a billentyűzet pedig a szennyezés és por rongálhatja. Mindezek el lenére egy kis figyelemmel és gondoskodással a laptop tökéletes állapotban tartható mind otthon, mind pedig utazás közben.

Tudta-e?

Mivel a laptopok egyre több feladatot képesek ellátni, az akkumulátorokat is tökéletesíteni kell. Az akkumulátorok csak három órán keresztül működnek. Remélhetőleg a legújabb technológia változást hoz. A cink-levegő akkumuláto-

rok hosszabb ideig működnek, de megnövelik a gép súlyát. A lítium Polymer akkumulátorok nagy teljesítményűek, könnyűek, viszont drágábbak is. Vétel előtt olvassa el a gép használati utasítását és ellenőrizze, milyen típusokkal együtt működtethető.

Mit tud a számítógépe?

Kérdés-felelet

K Mi az a PC-kártya és hová kell illesztem a laptopomban?

F A PC-kártya ugyanolyan eszköz, mint a modem vagy a külső berendezések. Mérete bankkártyányi, de vastagsága háromfajta lehet. Ezek a kártyák az asztali PC-hez használt bővítkártyák megfelelői. Behelyezésükhöz nem kell kinyitni a gép házáat, csak a megfelelő nyílásba kell illeszteni őket. A kártya behelyezését, illetve cseréjét a gép kikapcsolt állapotában kell végrehajtani, előtte azonban a Windows-t értesíteni kell arról, hogy az előző kártya eltávolításra került.

iomega PC-kártya Microdrive (Mikrovezérlő)

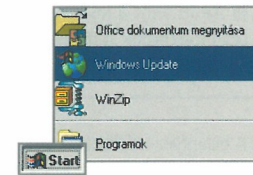
K Hogyan csatlakoztathatók kábeleket és egyéb eszközöket?

F Ha laptopjához bekapcsolt állapotban illeszt perifériákat, komoly a veszélye

az elektronikus alkatrészek sérelésének, ezért fontos, hogy betartson egy egyszerű szabályt: bármilyen, tűskékkel ellátott csatlakozót vagy tűskékkel ellátott bemenetet használó eszközt csak a gép kikapcsolt állapotában csatlakoztasson vagy húzzon ki a gépből. Ez a szabály a párhuzamos, soros (COM) és képernyő csatlakozóira, valamint minden géphez csatlakoztatható eszközre (külső lemez meghajtó is) vonatkozik. USB csatlakozóval ellátott eszközt viszont bármikor illeszthet a géphez.

K Hogyan tarthatom a laptopot mindig naprakész állapotban?

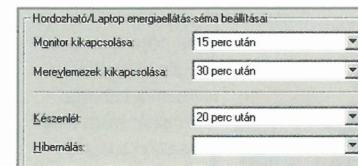
F Az operációs rendszerek és az eszközmeghajtók folyamatos fejlesztésén mennek keresztül, hasznos tehát lépést tartani ezekkel az újításokkal. Havonta egyszer kapcsolódjon az Internetre és válassza a **Start** menü **Windows Update** parancsát.

Hibakereső

Az akkumulátor gyorsan lemerül.

Nézzon utána a laptop használati utasításában, mennyi a gép becsült üzemi ideje (2 és 3 óra között van). Ha az akkumulátor lényegesen gyorsabban lemerül, az meghibásodásra utal. Első használat előtt legalább három-

szor töltsen fel, majd süssen ki a gép akkumulátorát. Állítsa be az áramellátás szintjét, pl. állítsa be a gépet úgy, hogy az üresjáratokban kapcsoljon ki. Kövesse az ésszerűség szabályait: Ne játsszon le audio CD-eket, és amikor csak lehet, működtesse a gépet hálózati áramról.

Mit tud a számítógépe?

Stótar

Laptop (Notebook számítógép). Onnan kapta a nevét, hogy elfér az ember előlén. A desktop (asztali számítógép) asztalon működik, a palmtop ('tenyer számítógép') pedig kézben elfér.

LCD Liquid Crystal Display (Folyadékkrisztályos képernyő). Ezt a technológiát a laptopok képernyőjéhez használják, annak érdekében, hogy az minél laposabb, vékonyabb legyen.

A legvékonyabb képernyők a TFT (Thin Film Transistor) képernyők, ezek a leggyorsabbak és legtisztábbak. Ezt a technológiát használják a lapos és vékony asztali számítógép képernyőkhöz egyaránt.

Áramellátás irányítása

Olyan módszer, amelynek segítségével a laptop hardver egységeinek energiatakarékos áramfelvétele biztosítható.

Képernyő és billentyűzet

A laptop folyadékkristályos kijelzője kényes szerkezet, amely egy sor félvezető chipet tartalmaz, ezek vékony üveg- és műanyagréteg-gel vannak ellátva. A képernyővel nagyon óvatosan kell bánni.

A képernyő tisztítása

■ Mindig nagyon óvatosan nyissa ki a laptopot, és lehetőleg ne érjen kézzel a képernyő felületéhez.

■ A legközelebbi bántás ellenére foltok keletkeznek a képernyőn, és por rakódhat le. Ezeket a szennyeződések nagyon óvatosan kell eltávolítani.

■ Használjon puha, szőszmentes rongyot. Finoman törölje le a képernyőt, ügyelve arra, hogy ne gyakoroljon túl erős nyomást a felületre. Vigyázzon, hogy tisztítás közben körmével ne karcolja meg a képernyőt.

A billentyűzet tisztítása

■ Használjon fúvókával ellátott flakonos levegőt (a legtöbb szaküzletben kapható), ezzel fújja ki a billentyűk alatt lerakódott port és egyéb szemcséket.

Ötlet

Futtassa rendszeresen a ScanDisk vagy Norton Utilities programokat a kisebb merevlemezhibák felismerésére és javítására.

■ A billentyűzet felületére tapadt szennyeződések eltávolításához használjon száraz vagy enyhén nedves rongyot. Ne próbálja a laptopot fejfel lefelé fordítva kirázni belőle a port, mert megsértheti a billentyűzetet vagy a merevlemez. Inkább maradjon némi szennyeződés a gép belsejében, mintsem a túlbuzgó tisztogatás miatt megsérüljön a laptop.

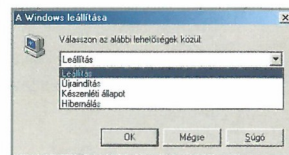
Ne hagyjon a gép közelében ételt és italt.

A merevlemez védelme

A merevlemez az operációs rendszer, a programok és fájlok állandó tárolója. A laptop tökéletes működése szempontjából nagyon lényeges, hogy a merevlemezrel rendkívül óvatosan bánjon.

■ Használat után mindig kapcsolja ki a laptopot. Mentsen el és zárjon be minden futó dokumentumot és alkalmazást, majd lépjen a **Start** menü **Leállítás** parancsára. Ha csak a csatlakozót húzza ki, a fájlok és adatok sérülhetnek, a beállítások pedig elveszhetnek.

■ Ne ütögesse vagy rázogassa a laptopot. A merevlemez nagy sebességgel forgó lemez, amelyet törékeny fémbevonat véd. A rázkódás hatására a fej nekiüthet a lemeznek és megkarcolhatja a felületét. Ez helyrehozhatatlan, költséges alkatrészcsere indokoló kárt, illetve adatsérülést is okozhat. Utóbbi hiába esetén szükségessé válhat a merevlemez újraformázása, az alkalmazások és az operációs rendszer újratelepítése.

■ Szállítás közben mindig kapcsolja ki a laptopot. Kikapcsolt állapotban a fejek a lemez felületétől eltávolodnak, így csökken a sérülés kockázata.

■ A felhasználó által nem befolyásolható körülmények okozta károsodás elkerülésére mindig mentse adatait külső adathordozóra, pl. Zip-lemezre vagy CD-re.

omega ZipU250 cserélhető lemez

Kisokos

Mozgás

Nagyon fontos tudnia, hogy a laptop könnyű és kisméretű, ezért könnyebben ki van téve különböző sérüléseknek. Ha nem használja a gépet, tegyen a billentyűzet és a képernyő közé egy vékony szivacsot. Használjon szállítótáskát, amely utazáskor rögzíti a laptopot. Soha ne tegye a laptopot bekapcsolt állapotban a táskába, mert a hűtés így nem működik tökéletesen.

pot bekapcsolt állapotban a táskába, mert a hűtés így nem működik tökéletesen.

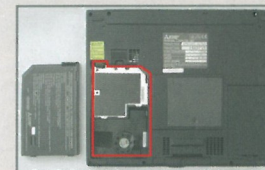

Fókuszban

Az akkumulátor

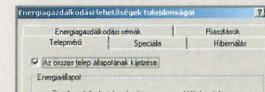
A laptop akkumulátorok átlagos élettartama 2-3 év. Ésszerű használattal élettartamuk meghosszabbítható.

■ Minden laptop újratölthető akkumulátorral működik, ez lehet NiMH (Nickel Metal Hydride) vagy Li-ion (Lítium Ion) típusú akkumulátor. Vigyázzon, a NiMH akkumulátorok túltölthetők! A Li-ionok kevésbé kényesek.

Mitsubishi laptop kivett Li-ion akkumulátorral

Mindkét típus esetében fontos, hogy az akkumulátor teljes kapacitással működjön. Ehhez első használat előtt háromszor töltsen fel és süsse ki az akkumulátort.

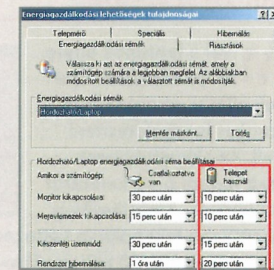
Ellenőrizze az akkumulátor állapotát a Vezérlőpult Energiaigazdálkodási ikonjának segítségével.

■ A laptop akkumulátorának működését elősegíti a rendszeres használat. Jobb, ha nem csak mindig hálózatról üzemelteti a gépet, hanem használja az akkumulátort is. Ha gépét több mint egy hónapig nem használja, vegye ki az akkumulátort és tárolja hűvös, száraz helyen.

■ Havonta egyszer tisztítsa meg az ezüst vagy arany csatlakozó vezetékeket, finoman áttörölve azokat alkohollal (szaküzletekben kapható). Így biztosíthatja a csatlakozók tökéletes érintkezését.

■ Az energiaellátás beállítása. Az energiaellátást a Windows beépített szoftvere segítségével szabályozhatja. Energiát takaríthat meg, ha gépét úgy állítja be, hogy készenléti állapotban kapcsoljon. Lépjen a **Start** menü **Beállítások** almenüjének **Vezérlőpult** parancsára. Kattintson az **Energiaigazdálkodási** ikonra. Az **Energiaigazdálkodási lehetőségek tulajdonságai** ablakban megadhatja, hogy üresjárat esetén az operációs rendszer és a képernyő mennyi idő elteltével kapcsoljon készenléti állapotba. A munka folytatásához nyomja meg bármelyik billentyűt.

PDF tenyér- gépen

**Bármikor,
bárhol**

Tartalom

- ▶ Az Adobe Reader letöltése Pocket PC-re
- ▶ Szoftvertelepítés tenyérgépen
- ▶ Tenyérgéphez való PDF fájlok keresése
- ▶ Dokumentumok olvasása utazás közben

A A PDF (Portable Document Format) hordozható dokumentum formátumot jelent. Ez egy különleges fájlformátum, melyet bármilyen számítógépen meg lehet nézni, akár az otthoni PC-n, akár egy Macintoshon, de akár egy tenyérgépen is.

Bemutakozás

A szövegen kívül sok másféle fájl is lehet olvasni a számítógépen, és a PDF fájlok számos

előnyt kínálnak. Tartalmazhatnak hivatkozásokat, így az olvasók elérhetik a szójegyzéket vagy akár weboldalakat is. A PDF-ek tartalmazhatnak képeket, beolvasott dokumentumokat is, és nagyszerű minőségben lehet őket nyomtatni. A PDF-ek hozzáférhetősége

tenyérgépen azt jelenti, hogy magunkkal vihetjük a munkát, könyveket olvashatunk és megkereshetünk is anyagot az iskolai dolgozathoz, bárhol is tartózkodunk. A kártya bemutatja az Adobe Reader tenyérgépen való telepítését és használatát.

Tudta-e?

A z Adobe a második legnagyobb szoftvercég az Egyesült Államokban. A cég az elektronikus dokumentum-megosztás elősegítésére készítette az Acrobatot. Míg az Acrobatért fizetnie kell, a Reader ingyenes, s ez lehetővé teszi a PDF dokumentumokhoz való hozzáférést. Egyre népszerűbb a dokumentumok megosztása,

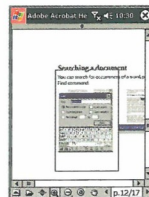

még az irodalmi műveké is. Emellett sok szoftvercég használja a felhasználói kézikönyv terjesztésére is.

Kérdés-felelet

K Lehetséges, hogy a szövegnek csak egy kis részét nagyítsam fel az Adobe Readerben?

F Igen. Kicsinyítheti és nagyíthatja a szövegeket, de ehhez Layout módban kell lennie. Először kapcsolja ki a **Hosszú érintés** menüben a **Reflow** pontot. Aztán térjen vissza ebbe a menübe a Zoom-in kiválasztásához. Rajzoljon négyzetet a nagyítandó szövegrész köré. A mutató eltolásával a nagyítás automatikusan megtörténik. Ha tovább szeretné nagyítani, jelöljön ki újra egy részt.

K Olvashatok elektronikus könyveket a tenyérgépen?

F Néhányat igen, de nem mindegyiket. Letöltés előtt ellenőrizze a fájl formátumát. Ha a fájl PDF formátumú, akkor képes lesz elolvasni. Ha a weblap nem PDF formátumban kínálja a fájlt, akkor érdemes körülnézni másol is.

K Kikapcsolhatom az összes menüt, hogy csak a szöveget lássam?

F Igen. A menük zsúfoltá tethetik a képernyőt. Kikapcsolásukhoz a **Hosszú érintés** menüből válassza a **Full Screen** pontot. Ha a Navigációs panel még mindig látható, akkor zárja be a panel és a szöveg között látható nyílra bökve. Az eredeti állapot visszaállításához kapcsolja ki a **Hosszú érintés** menüből a **Full Screen** pontot.

Adobe Acrobat Reader for Pocket PC

About Adobe Acrobat Reader for Pocket PC
For users who only use being connected for accessing documents and Web pages, Adobe Reader for Pocket PC

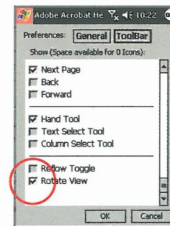
K Mennyibe kerül az Adobe Reader?

F Teljes mértékben ingyenes a letöltése és a használata. Nincsenek időkorlátok, és minden funkció működik. Ennek ellenére érdemes újra és újra ellátogatni az Adobe webhelyére frissítések után keresve. Így biztosíthatja, hogy mindig naprakész szoftverrel rendelkezik.

Hibakereső

Fektetve szeretné megnézni a dokumentumot.

Előfordulhatnak olyan esetek, mikor az álló formátum helyett inkább a fekvőt részesíti előnyben, különösképpen, ha sok kép van az oldalon. Ehhez a bal alsó sarokban lévő menüből válassza ki a **Preferences** pontot. Érintse meg a **Toolbar** gombot, és jelölje be a

RotatableView lehetőséget. Lehetséges, hogy el kell tüntetnie néhány kiválasztást előtte, mert csak korlátozott számú ikon fér el egyszerre a képernyőn. 90 fokként forgathatja a képet a dokumentum olvasása közben megérintve ezt az ikont. Csak egyetlen forgatás ikon jelenik meg. Hosszan érintve órajárással elmentés ikonra változik.

Szótár

Adobe Acrobat Reader
Az Adobe Reader régebbi neve. A program eredetileg az Adobe Acrobat csomag része volt.

Hosszú érintés
Ha hosszabb ideig érinti meg a Pocket PC 2002-t (vagy újabbat) futtató tenyérgepe képernyőjét, akkor egy helyzet-érzékeny menü jelenik meg.

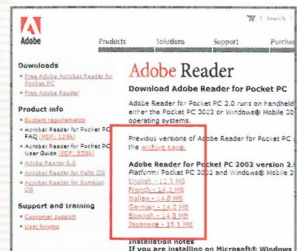
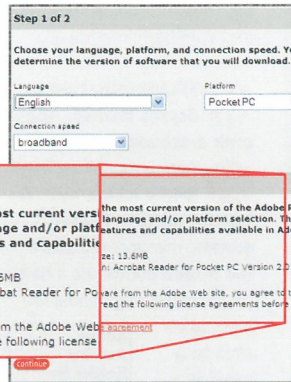

Ez olyasmí, mint a jobb gombos menü a Windowsban. Gyors és könnyű hozzáférést biztosít az éppen aktuális lehetőségekhez anélkül, hogy beterítené menükkel a kis képernyőt. **Navigációs panel**
Az Adobe Reader képernyőjének tetejét elfoglaló rész. A Navigációs panel segítségével gyorsan eljuthat a dokumentum más részeire is. **ActiveSync**
A tenyérgep és a számítógép közötti adatkapcsolat létrehozására használt szoftver.

Az Adobe Reader letöltése Pocket PC-re

A Microsoft tenyérgepekre szánt operációs rendszere a Pocket PC. Letöltheti az Adobe Reader szoftvert erre vagy más operációs rendszerekre, mint a Palm OS, a Windows, a Linux vagy a Macintosh.

1 Menjen a www.adobe.com webhelyre. Kattintson a Support menü Downloads pontjára, majd az Other Platforms pontra az Adobe Reader melletti lehetőségek-ből. Válassza ki az operációs rendszerek közül a Pocket PC-t, s válasszon a nyelvek közül (magyarul sajnos nem elérhető). Jelölje be az internetes kapcsolatot

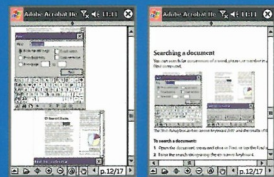
nak sebességét, és kattintson a **Continue** gombra, majd kattintson a választott nyelvre megfelelő hivatkozásra.

2 Helyezze el a Pocket PC-t a bőrcsöjében, és indítsa el az ActiveSync programot. Kattintson duplán a letöltött fájlra a telepítés elindításához. Kövesse a képernyőn megjelenő utasításokat.

Kisokos

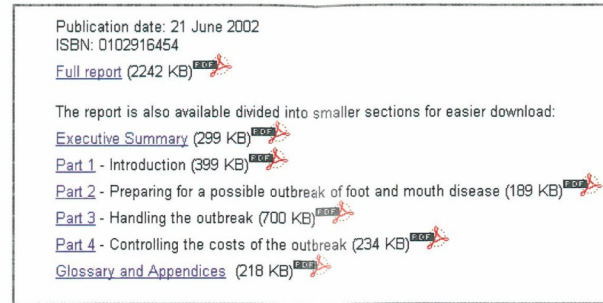
Nézetkülönbségek

Kétféle nézetben lehet a Pocket PC-n megnézni a PDF dokumentumokat. A Reflow módban a szöveg a rendelkezésre álló helyhez igazodik. Így könnyen olvasható, de nem az eredeti elrendezésben jelenik meg. A másik módot Layout módnak nevezik. Ez a nézet megtartja a lap eredeti

formázását. A két mód között a Hosszú érintés menü Reflow parancsának ki és bekapcsolásával lehet váltani.

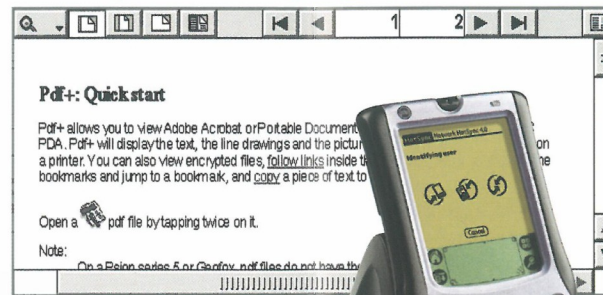
Keressen hasznos PDF fájlokat az Interneten

■ Sokféle dokumentum érhető el PDF formátumban. Ha frissítéseket telepít a tenyérgepeire, gyakran PDF formátumban találja meg az útmutatót. Ha egy szervezethez tartozik vagy hivatalos dokumentumokat

olvasson, a PDF tökéletes megoldás a nagy mennyiségű információ kezeléséhez. Ha szeret elektronikusan könyveket olvasni, nézze meg kedvenc internetes áruházában, hogy elérhetőek-e PDF formátumban.

PDF fájl más tenyérgepeken

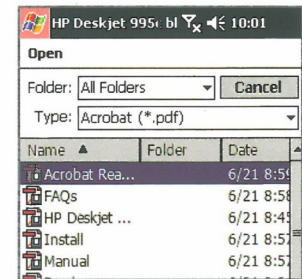
■ Létezik Adobe Reader más tenyérgep operációs rendszerekre is, mint például Palm OS-re. Ezt is letöltheti a www.adobe.com címről. Léteznek PDF olvasó programok a Psion gépek EPOC operációs rendszerére is. Külön Adobe Reader programot írtak a Nokia Communicator gépekre.

Ötlet

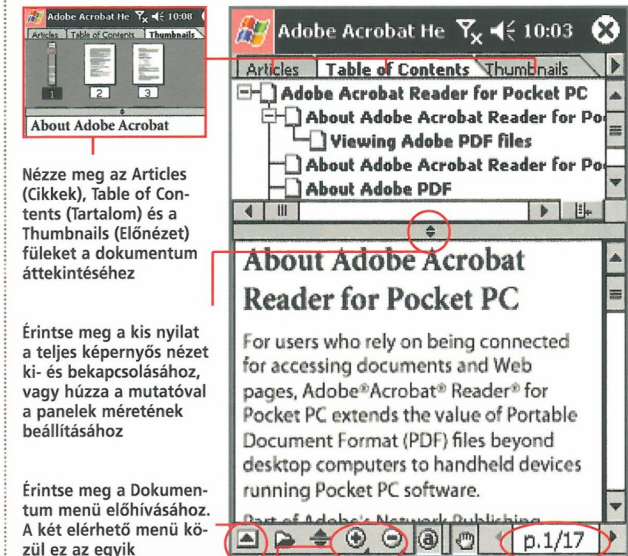
Helytakarékoság miatt csak akkor másolja fel a PDF fájlokat a tenyérgepeire, amikor már olvassa őket.

Adobe Reader Pocket PC-n

1 A Pocket PC-re telepített Adobe Reader segítségével bármelyik feltöltött PDF fájl elolvasható. Először másolja a PDF fájlt a memóriába vagy egy memóriakártyára. Aztán futtassa az Adobe Reader programot. Egy listát fog látni a tenyérgepen lévő PDF fájlokról. Érintse meg a ceruzával az olvasni kívánt dokumentumot.

2 Az Adobe Readert könnyű használni, még ha a képernyő kicsit zavarosnak is tűnik elsőre. Itt van néhány lehetőség közül. A szoftver használata során más is tanul majd. Olvassa el a kézikönyvet, ami természetesen PDF dokumentum!

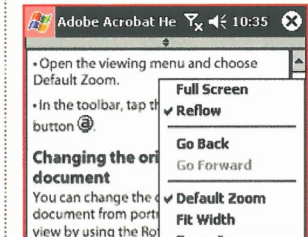
Nézz meg az Articles (Cikkek), Table of Contents (Tartalom) és a Thumbnails (Előnézet) füleket a dokumentum áttekintéséhez

Érintse meg a kis nyilat a teljes képernyős nézet ki- és bekapcsolásához, vagy húzza a mutatóval a panelek méretének beállításához

Érintse meg a Dokumentum menü előhívásához. A két elérhető menü közül ez az egyik

A plusz és mínusz gombokkal kicsinyítheti és nagyíthatja a dokumentumot

Érjen hozzá, majd írja be, hányadik oldalra szeretne lapozni

A másik menü hosszáért jelenik meg

Ötlet

Rengeteg tenyérgepre letölthető programot talál a www.pdamania.hu címen.

Az MP3 használata

Mozgásban a zene

Tartalom

- ▶ Amit a digitális zenéről tudni kell
- ▶ Hordozható MP3 lejátszó csatlakoztatása a számítógéphez
- ▶ Zene letöltése Internetről
- ▶ Zenei fájlok tömörítése

A hordozható MP3 lejátszó digitális hangminőségű, sztereó berendezés. CD-k vagy mini lemezek használata helyett a zenei fájlok közvetlenül a lejátszó memóriájába vagy párányi merevlemezére menthetők. A fájlokat először MP3 formátumúvá kell átalakítani, de ez a feladat is egyszerűen megoldható az otthoni PC segítségével. Mivel az MP3 fájl mérete rendkívül kicsi, egész albumokat vásárolhat

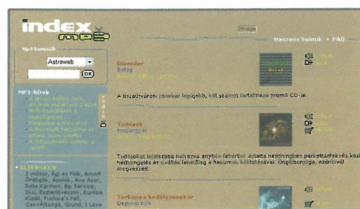
meg és tölthet le a külön erre specializálódott internetes oldalról. A zenei fájlok hordozható MP3 lejátszóra történő átmásolását követően a számokat kazetákhoz vagy a CD-khez hasonló módon hallgathatja.

Elsőrangú minőség

A hordozható MP3 lejátszó jóval kisebb és könnyebb, mint a walkman vagy a hordozható CD-lejátszó. Kevés javítást igényel, mivel igen kevés törékeny, mozgó alkatrésze van.

Tudta-e?

Az MP3 annak köszönheti népszerűségét, hogy a kis kiterjedésű zenei fájlok az Internetről egy otthoni PC segítségével is egyszerűen letölthetők. A fájlok könnyen kezelhetők, és hangminőségük is jónak mondható. Az MP3 lejátszó a zenét memóriájában vagy apró merevlemezben tárolja. Lejátszáskor a digitális adatok hanghullámokká alakulnak vissza, és a fülhallgatókon keresztül erősödnek fel.

www.mp3.com

Kérdés-felelet

K Fizikai méretét tekintve mekkora egy hordozható MP3 lejátszó?

F Az MP3 lejátszó a walkmannél jóval kisebb. Például az LG Electronics MP3 lejátszó mérete 71x76x15mm. A memória és merevlemez technológia fejlődésével, valamint a processzorok méretének csökkenésével a lejátszók valószínűleg még kisebbek lesznek.

Nem tapasztalható az a torzítás, amit a hordozható kazetás magnó produkál akkor, amikor az elemek kezdenek kimerülni. Kocogás vagy gyors séta közben az MP3 lejátszóban a zene nem ugrik és nem hagy ki, ellentétben a hordozható CD lejátszókkal.

K Honnan tölthetők le legális MP3 fájlokat?

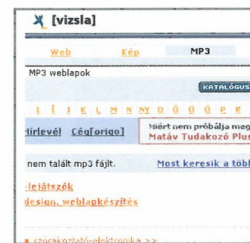
F Rengeteg MP3 fájl tölthető le az Internetről. Számos előadóművész és zenei kiadó letölthető MP3 fájlokat helyez el saját hivatalos honlapján. Nagyon sok honlap kifejezetten MP3 fájl letöltésére kínál lehetőséget (ilyen például a www.mp3.com és a www.musicmatch.com), ahol albumokat vásárolhat, vagy ingyen tölthet le zeneszámokat. Használjon keresőprogramot (pl. az Alta Vista) a további MP3 honlapok felkutatásához.

LG Electronics MP3 lejátszó

K Hogyan szól a lejátszó mozgás közben vagy az utcán?

F Az MP3 lejátszó által produkált minőség messze meghaladja a walkman nyújtotta minőséget.

www.altavista.com

Szótár

MP3 (MPEG audio layer 3)

Az MPEG rövidítés az MP3 fájlokat kidolgozó Motion Pictures Expert Group csoport nevére utal. A nagymértékű tömörítésnek köszönhetően ezek a fájlok minden más hangfájlnál kisebbek.

Tömörítés A fájl méret csökkentésére használt eljárás. Az MP3 fájl mérete kevesebb mint tizede ugyanazon anyag hagyományos változatának. A méretcsökkentés ellenére a minőség az eredetivel megegyező.

Flash memóriakártya Vékony bedugható kártya, amely memóriachipek segítségével tárolja az adatokat. A hagyományos memóriachipekkel ellentétben a Flash memóriakártyának nincs szüksége elemre az adatok visszanyeréséhez.

Párhuzamos csatlakozó

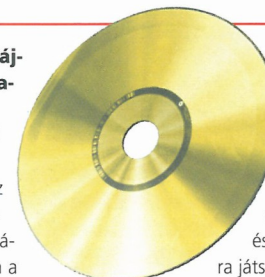
Általában olyan eszközök csatlakoztatására szolgál, mint a nyomtató, a szkennerek vagy a hordozható MP3 lejátszó.

Hibakereső

Aggályai támadtak az MP3 fájlok szerzői jogaival kapcsolatban.

Amennyiben rendelkezik a szerzői jog tulajdonosának engedélyével, legálisan tölthet le MP3 fájlokat az Internetről. A kereskedelmi honlapokról (például mp3.com) biztonságosan vásárolhat, de tartózkodjon a

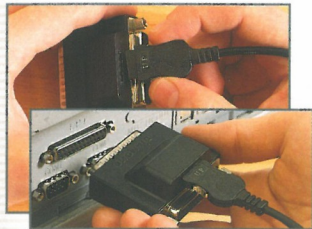

fájlcseregető honlapoktól vagy mások által készített és terjesztett másolatok letöltésétől. Egy MP3 szoftver segítségével saját CD lemezei anyagából is készíthet MP3 fájlokat. Ez mindaddig törvényes, amíg az eredeti CD-k a birtokában vannak, és az MP3 fájlokat saját szórakoztatására játssza le.

Csatlakoztatás

MP3 fájlokat tölthet le az Internetről, majd a merevlemezre mentheti őket. A fájlok MP3 lejátszóra történő átmásolásához a lejátszót a számítógéphez kell csatlakoztatnia.

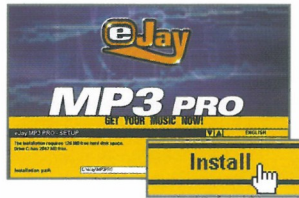
1 Kapcsolja ki a PC-t, és dugja az MP3 lejátszó csatlakozóját a megfelelő bemenetbe. Számos lejátszó a PC párhuzamos bemenetéhez illeszkedik, és a nyomtató hálózati csatlakozóját használja.

2 Helyezze a megfelelő elemeket (akkumulátort) a lejátszóba. A kábel másik végét illesse az MP3 lejátszóba. Most kapcsolja be a számítógépet.

3 A Windows bejelentkezését követően helyezze a meghajtóba az MP3 lejátszóval együtt szállított CD-lemezt. Az MP3 szoftver telepítéséhez kövesse a képernyőn megjelenő utasításokat.

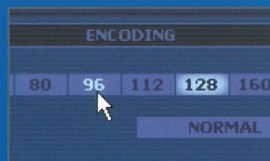
4 A telepítés befejeződése után az Asztalon megjelenik néhány új ikon. Az MP3 szoftver ikonján kívül a hordozható MP3 lejátszó ikonja is az Asztalra kerül.

Kisokos

Még több zene

Az MP3 lejátszó memóriájába zsúfolható zenei anyag mennyisége két tényezőtől függ: a beépített memória nagyságától és az MP3 fájlok készítésekor használt, a kódolási sebességgel jelölt tömörítési szinttől. Minél kisebb a kódolás sebessége, annál magasabb a kódolási szint, azaz

annál több zene tárolható a memóriában. Érdemes azonban figyelembe venni, hogy a kódolási sebesség csak a hangminőség rovására csökkenthető.

Fókuszban

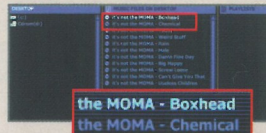
MP3 fájlok áthelyezése a lejátszóra

Az MP3 lejátszó használatához MP3 fájlokat kell létrehoznia, és azokat a lejátszó memóriájába kell mentenie.

1 Az MP3 fájlok készítéséhez használja az MP3 lejátszóhoz tartozó MP3 szoftvert. Helyezze a CD-t a PC meghajtójába és kattintson duplán az MP3 szoftver ikonjára, példánkban ez az eJay MP3 PRO nevű ikon. A program megnyitása után nyomja meg a **Cdrom(d:)** hivatkozást.

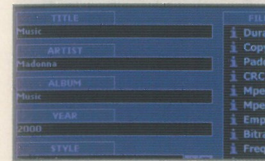
2 A középső oszlopban megjelenik a CD zeneszámainak listája. Kattintással jelölje ki az egyik számot.

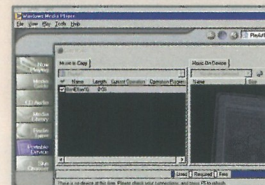
3 A szám MP3 formátumban történő mentéséhez nyomja meg a **Record**, majd a **Start** parancsokat. Megjelenik egy új ablak, ahol a szám MP3 fájlja konvertálásának folyamatát követheti.

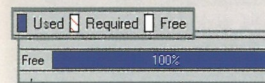
4 Miután a szám mentésre került a PC merevlemezére, jelölje ki, és kattintson az **Information** gombra. A megjelenő rovatokba gépelje be a zeneszámmal kapcsolatos adatokat.

5 A fájl MP3 lejátszóra történő mentéséhez húzza a fájlt a lejátszó mappájába, vagy nyissa meg a Windows Media Player programot, nyomja meg a **Portable Device** gombot, majd húzza a fájlt a Music on Device oszlopra. Az áthelyezés a fájl méretétől függően pár másodpercet vehet igénybe.

6 A többi zeneszám átmásolásához ismételje meg a fenti lépéseket. A memória ablakban láthatja, mennyi szabad terület áll még rendelkezésére.

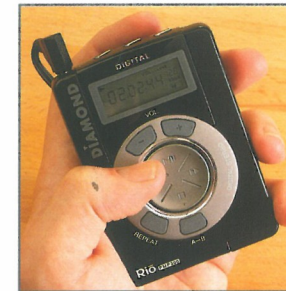

A hordozható MP3 lejátszó

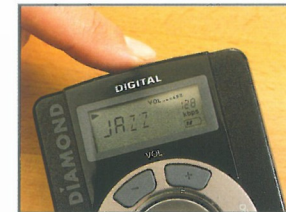
A hordozható MP3 lejátszó működése nagyon hasonlít a hordozható CD-játszókéhoz, ennek ellenére a működés megismerése érdekében érdemes kipróbálnia a gombokat és azok funkcióit.

1 Húzza ki a lejátszó illesztő kábelét. Az előlapon a CD-lejátszókéhoz hasonló módon működő gombok találhatók. Dugja be a fülhallgatókat és nyomja meg a **Playt**.

2 A zene megszólal. A lejátszó opciós gombjai segítségével kísérletezhet a különböző hangbeállításokkal, változtathatja a magas és mély hangszintek egyensúlyát, egészen addig, amíg nem éri el a kívánt hanghatást.

3 A **Rewind** és **Fast Forward** gombok segítségével az MP3 lejátszó memóriájában elraktározott zeneszámok között tallózhat. A folyadékkristályos kijelző mutatja, hogy a keresés melyik szám hányadik másodpercénél tart.

4 A legtöbb hordozható MP3 lejátszón található egy, a lejátszó memóriájának megnövelésére alkalmas flash memória nyílás. Ezekben a memóriakártyákon különböző zenei könyvtárakat állíthat össze. A flash kártyák cserélgetése jóval gyorsabb módszere az MP3 lejátszó 'feltöltésének', mint a hagyományos CD-lemezekről történő átmásolás.

SmartMedia memóriakártya

Ötlet

Gyűjtse össze zenei fájljait egy helyen, a PC egy MP3 névre keresztelt mappájában.

Digitális kézikamerák

Felvétel indul

Tartalom

- ▶ A legjobb zoom kategória kiválasztása
- ▶ A felvételek tömörítése és átvitele a számítógépre
- ▶ A funkciók és az ár ideális egyensúlya

A digitális technológia gyors fejlődése és az alkatrészek miniatürizálódása miatt a digitális videokamera a háztartás hétköznapi részévé vált. Egy digitális kézikamerával szinte olyan minőségű képet készíthet, mint amilyen a tévében sugárzott felvételeken látható. Emellett a speciális hatások szintén az alapfunkciók közé kerültek. Ha elkészült az első házi felvétellel, akkor a képeket egyszerűen átjátszhatja a számítógépre, ahol meg is vághatja őket valamelyik videoszerkesztő programmal.

gépére, akkor vele együtt természetesen a hang is felmásolódik, általában sztereóban. A digitális videó tökéletes felület a filmezéshez, függetlenül attól, hogy a nyaralást örökíti meg, vagy az első egész estés játékfilmjét készíti.

Házimozi

A digitális videó digitális hangminőséget is jelent. Amikor felmásolja a videofelvételt a számítógépre,

akkor vele együtt természetesen a hang is felmásolódik, általában sztereóban. A digitális videó tökéletes felület a filmezéshez, függetlenül attól, hogy a nyaralást örökíti meg, vagy az első egész estés játékfilmjét készíti.

Tudta-e?

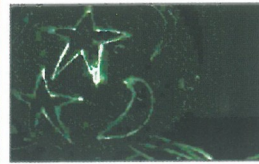
A korábban méregdrága technológia általánosan elérhetővé vált, a szárnyait próbálgató filmesek egyre több sikert aratnak a mozivilágban. A legjobb példa a Blair Witch Project (Idegletlés), ami kis költségű és kizárólag kézikamerákkal készült. Ezzel, az összes valaha készített film közül

a legnagyobb költség-nyereség arányt produkálta, és az ál-dokumentumfilmek megközelítést azóta sok filmben alkalmazták. Az otthoni filmszerkesztés beköszönté-

vel bárki, aki kézikamerával rendelkezik és tehetséges, kasszasikert arathat a filmvilágban.

Kérdés-felelet

K Lehet-e sötétben videofelvételt készíteni az élővilágról?

F Igen. Keresse a 'Night-shot' funkciót a gépen, ez emulált infravörös fényt takar. Ezzel a funkcióval lehetősége nyílik éjszakai filmezésre körülbelül öt és hét méter közötti távolságon belül, még ha nem is erős az infra fénye. Ha sokat filmez éjjelente, érdemes hosszú élettartamú elemet használnia, mert a Nightshot több energiát használ.

K Készítheték-e fényképet a videokamerával?

F Sok digitális videokamera képes fényképek készítésére. Ezek gyakran nem kazettán, hanem valamilyen adathordozón, például memóriakártyán vannak elmentve.

K Hogyan lehet elkerülni a kamera bemozdulását filmezés közben?

K Hol találok tanácsokat az Interneten a digitális videokamera használatát illetően?

F Számos leírást talál a www.video.lap.hu webhelyen, ahol a termékek használati útmutatói is megtalálhatóak.

F Erre két fő megoldás létezik. Először is keresen képstabilizálóval ellátott kamerát. Ez azt jelenti, hogy egy lebegő prizma található a kamerában, amely folyamatosan korrigálja a képet, és a rezgést gyakorlatilag kiszűri. Ennél hatékonyabb módszer egy állvány vásárlása. Minden kamera rögzíthető a megfelelő állványhoz, és ilyen módon extra stabilitást biztosít a felvételhez még olyan körülmények között is, amelyben a képstabilizáló felmondja a szolgálatot – például viharos, szeles időben.

Szótár

LCD Folyadékkristályos kijelző. Gyakran kihajtogatható panelként vannak felszerelve a kamera oldalára, és egyre gyakrabban használják őket a felvételek készítéséhez. Láthatja rajtuk, amit felvesz, visszanezheti a felvételt, és a menük is innen kezelhetők.

HIB Analóg kazettaformátum, amellyel digitális felvételek készíthetők. A Hi8 kazetták nagyobbak, mint a kifejezetten digitális kazetták, és két órával hosszabb felvételre képesek.

MiniDV Kompakt kazettaformátum, amely főként a digitális videókban népszerű. A MiniDV nyújtja a legmagasabb képfelbontást és a legstíbb digitális hangot. A DV kazetták azonban csak hatvan percnyi felvételt tudnak tárolni kompakt méretük miatt. A MiniDV kézikamerákról a többet olvashat a <http://reviews.zdnet.co.uk> címen.

Hibakereső

Nem tudja, mennyit költsön a kézikamerára.

Érdemes előre meghatározni, hogy mennyit hajlandó erre áldozni – majd a válogatás során e szerint vásárolni. Írja össze a funkciókat, amelyekre szüksége van, és keresse meg a kritériumoknak és a pénztárcájának

megfelelő kamerát. Egy jó minőségű, tisztességes lencsével ellátott alapkészülék sokszor jobb választás, mint egy hasonló árú, átlagos kamera, amely extra, de felesleges funkciókkal büszkélkedik. Ötleteket bőven gyűjthet a Internetről (pl. www.video.lap.hu vagy www.novatech.co.uk).

Felbontás

Akár Hi8-kompatibilis kamerát vásárol, akár a tisztán digitális MiniDV-t választja, a digitális felvételek nagy előrelépést jelentenek a hagyományos analóg képekhez képest.

■ A felbontás az egyik döntő tényező, amely megkülönbözteti a digitális videofelvételt (jobbra távol) az analógtól (jobbra közel). A jobb képminőség is ennek köszönhető.

■ A televízióban a kép több száz információs jelsor frissítésével keletkezik, 50 sor per másodperc ütemben. A felhasznált sorok száma a kép felbontását jelöli. A professzionális televíziócégek

által használt, sugározható minőségű videojelek 600 és 700 sor közé esnek, míg egy analóg házi video képe mindössze 250 sort képes megjeleníteni – és ez persze a képminőségen is látható.

■ Ezzel szemben a digitális videó akár 500 sort képes képernyőre vinni, vagyis sokkal jobb minőséget nyújt, mint a videokazetta.

■ A Hi8 és a MiniDV a két leggyakoribb digitális formátum az otthoni videokamerák világában. A digitális hang mellett a tévében sugározott programokat megközelítő minőségű anyagokat készíthet velük.

Ötlet

Vásároljon egy belső mikrofont a jobb hangminőség érdekében.

Kisokos

Fehéregyensúly

A különféle forgatási helyszínek fényviszonyai eltérőek lehetnek. Például, fényképész szemszögből nézve, a nappali fénynek kék színárnyalata van, míg a mesterséges fénynek sárgás. A fehéregyensúly beállítása az a folyamat, amely segítségével ezek a változások kompenzálhatóak.

Sok kamera ezt automatikusan elvégzi. Ennek ellenére a kézi felülírás hasznos lehet, hogy nehéz fényviszonyok között is igen jó felvételt készítsünk.

Lencse, zoom és fókusz

A lencse minősége és a kézikamera zoomja sokat hozzátehet a házi videofelvételek végső képminőségéhez.

■ Általánosságban a kamera lencséjének a minősége határozza meg a készülék árát. Amikor kamerát választ, döntse el, mire fogja használni. Ha például nincsen szük

sége sok beépített, speciális hatásra, akkor vásároljon egyszerűbb kamerát jobb lencsével. Egy jó minőségű lencse éles képeket és szép színeket produkál.

■ Ne dőljön be a tetszetős digitális zoom paramétereknek, hiszen egyes kamerák akár 400-szoros zoomra képesek. A digitális zoom azonban egyszerűen felnagyítja a kamerában levő képet, ami sokszor azzal jár, hogy az eredmény pontatlan és a kép torzul.

■ Ehelyett nézze meg az optikai zoom értékét. Az optikai zoom ki-be mozgatja a lencsét, hasonlóan a hagyományos fényképezőgéphez. Egy 40-szeres optikai zoom több mint megfelelő a legtöbb célra. Ha később változnának az igényei, további lencsék is hozzáadhatóak.

■ Egy automatikus és kézi fókusszal rendelkező kamera sokoldalúbb megoldás, mint ha csak automatikus fókusz lenne a készülékben. A legtöbb kamerában van kézi fókusz, amellyel olyan remek hatások érhetőek el, mint például éles előtér és életlen háttér.

Kereső és LCD-képernyő

Ha a pénztárcája engedi, vegyen LCD-kijelzős kézikamerát.

Egy kihajtogatható kijelző segítségével kényelmesebb visszajátszani és leforgatni egy filmet, mint ha mindig a szemlencsébe kell néznie.

A kereső azonban hasznos eszköz, ha kis részleteket akar felvenni. A drágább kamerákban színes keresők segítségével realisztikus képet kaphat arról, milyen lesz a kép a felvételen, illetve az LCD-képernyőn.

Fókuszban

Digitális hatások és szerkesztés

Minden kamera rendelkezik effektusokkal, amelyeket a felvétel készítése közben, néha pedig utólag alkalmazhatunk.

■ A digitális hatások kameránként eltérőek. Azonban az olyan hatások, mint a „régifilm”,

„stroboszkóp” és „lassított felvétel” gyakran a legolcsóbb készülékekben is megtalálhatóak.

■ Noha nem szabad a speciális effektusokért cserébe rosszabb lencsét választani, az előbbieket gyakran remek szórakozást nyújtanak, és a legszerényebb filmekben is tetszetős eredményt érhet el velük.

A „régifilm” hatás a mozgókép hősíkjára emlékeztet.

■ Ha az anyagot a számítógépen szerkeszti, a videoszerkesztő szoftverek az effektusok széles skáláját kínálják. Egyes számítógépek Fire Wire ki/bemenettel is rendelkeznek, amely révén az i-linkkel ellátott kamerák képesek minőségvesztés nélkül átmasolni a digitális információt.

■ Felvevő kártyák is kaphatók arra az esetre, ha sem i-linkkel, sem Fire Wire-rel nem rendelkezik. Ha azonban ezt a módot választja, akkor a kártya és a kamera kompatibilitását ellenőriznie kell vásárlás előtt. Kérdezze meg a szakboltban, ha bizonytalan a kérdésben.

Tömörítés

Már egy háromperces kisfilm számítógépes szerkesztése is sok helyet vesz igénybe a merevlemezen.

Sok tömörítési technika létezik, amelyeket a felvételek számítógépre történő átjuttatásakor alkalmazhatunk. Ennek ellenére lehet,

hogy érdemes pénzt költeni egy nagyméretű külső merevlemezre, amelyen kifejezetten a kész műsorait tárolhatja.

Ötlet

Vásároljon nappali-fényű-rőt a kamerához. Ez eltávolítja a párát, és megvédi a lencsét.

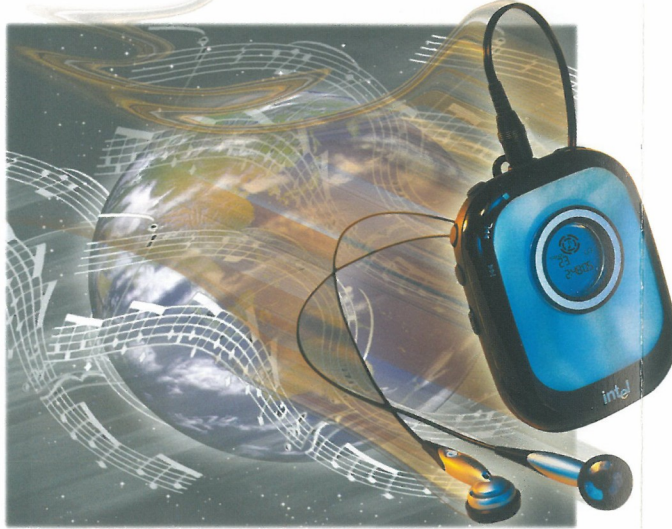

Zenekerésés a webben

Új hangok nyomában

Tartalom

- ▶ Ingyenes MP3 szoftver letöltése
- ▶ Keressük meg kedvenceinket!
- ▶ Zenekerésés MP3 keresővel
- ▶ Csevegés más MP3 felhasználókkal

Az MP3 valószínűleg a legkényelmesebb módszer a világháló zenei anyagának eléréséhez. Több ezernyi internetes oldal kínál MP3 fájlokat letöltésre. Noha a pusztán MP3 zenefájlokkal foglalkozó oldalak száma elképesztően nagy, a fájlok megelésének trükkje, hogy ismerni kell a helyeket, ahol kedvenc zenéinket megtalálhatjuk, vagy speciális keresőket kell használnunk, hogy a dolgot leegyszerűsítsük.

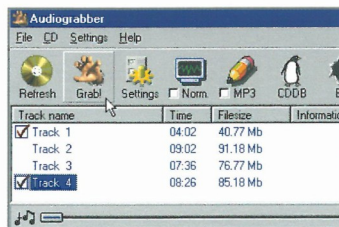
Új keresők

A szakosodott internetes MP3 keresőktől, mint az MP3Bot, a számítógépünkre letölthető szoftverekig számtalan mód létezik kedvenc zenéink és előadóink megkeresésére az Interneten. Megtálhatjuk az elrejtett zenei

gyöngyszemeket is, ha csevegő programon keresztül beszélgetünk más MP3 rajongókkal, vagy hirdetés adunk fel ezzel foglalkozó weboldalokon. A kártya használatával felfedezheti az online zenei anyagok tárházát és a zenével foglalkozó weboldalakat.

Tudta-e?

Ugyan lejátszhatja kedvenc zenei CD-ít számítógépe CD-lejátszó-jában, de a CD-k gyakori cserélgetése egy idő után fárasztó lehet. Ha viszont átalakítja kedvenc albumait MP3 fájlkká, százával tárol-

hatja a dalokat a merevlemezen. A CD-k MP3 fájlkká való átalakításához egy speciális szoftverre van szükség. Ilyen szoftvert, például az Audio-grabbert, letölthet az Internetről.

Kérdés-felelet

File Not Found

Sorry, That URL does not exist on this server.
Please check over the spelling to make sure it's not a typo...

K Miért találkozom keresés közben File Not Found oldalakkal?

F Ez jelzi, hogy a weblap vagy egy bizonyos fájl többé már nem elérhető a kiszolgálón. Gyakran megesik ez, amikor a szerző módosítja vagy átszervezi az oldalt. A keresők pedig még a régi oldalhoz kapcsolódnak. Hagyja figyelmen kívül ezeket az üzeneteket, és folytassa a keresést.

K Törvényes dolog a CD-gyűjteményemből MP3-at csinálni?

F Igen. A legtöbb jogi szakember egyetért abban, hogy ha megvásárolta a CD-t vagy a zenei felvételt, akkor elkészítheti a saját MP3 fájljait belőle mindaddig, amíg nem adja el őket vagy nem adja tovább másoknak.

K Kell fizetnem az MP3 szoftverekért?

F Néhány MP3 szoftver ingyenes (szabadon letölthető és használható), de vannak kipróbálható verziók is.

Ez azt jelenti, hogy szabadon használható egy próbaidőszakban (rendszerint 1 hónap), de azután fizetni kell a további használatért. Számos MP3 ke-

resőt és lejátszót talál a www.rocketdownload.com oldalon.

K Törvényes szerek, ha MP3 fájlokat töltök le az Internetről?

F Az MP3 fájl letöltése rendben van, ha rendelkezik a szerzői jog tulajdonosának engedélyével. A www.mp3.com például eladja az MP3 fájlokat, míg sok előadó MP3 formátumban terjeszti dalait. Az Internet azonban bővelkedik a kalózzeneben. Ne terjesse szerzői joggal védett anyagait, és ne töltsön le MP3 fájlokat ismeretlen forrásból. A JOC MP3 Finder program felkutatja az MP3 fájlokat az Interneten, de a használati feltételek között egyértelműen megtiltja az illegális helyről történő letöltést.

Szótár

Csevegő program Interneten közvetített csevegés. Egy szoftver letöltése után fájlokat és üzeneteket cserélhetünk több ezer másik felhasználóval. Az üzenetek, az e-mailezzel ellentétben, azonnal láthatóak a másik fél számára.

FTP (File Transfer Protocol) Népszerű, gyors fájlátviteli módszer az Interneten.

MP3 lejátszó MP3 fájl számítógépes lejátszását végző programok, amelyek közül a Winamp az egyik legnépszerűbb ingyenes lejátszó. Léteznek MP3 fájlok lejátszására alkalmas hordozható eszközök is.

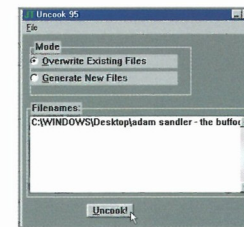
Keresőmotor Az Internetet a megadott feltételek szerint végigpásztázó weblap. A legelterjedtebb keresők a Google, az Altavista, a Yahoo és a Lycos.

Hibakereső

Néhány MP3 fájl a letöltés után recsegve szól.

A webböngésző és a kiszolgáló közti letöltési problémák miatt az MP3 fájlok torzulhatnak, de rendszerint helyre lehet állítani. A www.free-music.com/uncook95 oldalról letölthető Uncook95 elvégzi ezt a feladatot. Letöltés

után futtassa át a programot a hibás fájlkon, de vigyázzon, mert néha a helyesen letöltött fájlkon is átalakításokat végez. Mindenképpen készítsen a művelet előtt biztonsági másolatot a fájlokról, vagy ne használja a programban az 'Overwrite Existing Files' (Létező fájlok felülírása) lehetőséget.

Az MP3 szoftver kiválasztása

Az MP3 fájlok letöltésére alkalmas szoftvert megtalálja, ha megkeresi az ingyenes programokat összegyűjtő weboldalt.

1 Csatlakozzon az Internet-hez, és menjen a www.jocsoft.com/mp3/ oldalra. Kattintson a 'Download Now!' hivatkozásra.

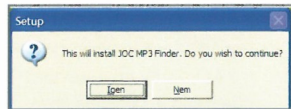

Download JOC MP3 Finder

To download JOC MP3 Finder 2.30 for Win95/98/NT/2000/ME/XP (538 KB) click in the appropriate site.

[Note: If you find any problems, try early in the morning or late in the evening, the sites are often busy!]

2 Az oldal betöltődése után kattintson a megjelenő hivatkozásra. Ezzel elindul a program letöltése.

3 Keresse meg a letöltött programot a merevlemezén, és kattintson duplán a telepítés elindításához.

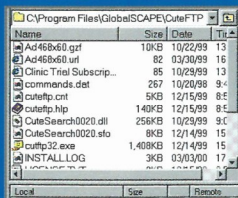
4 A letöltés befejezése után a gép jelzi a folyamat végét. Mentse a programot a merev lemez megfelelő helyére, és kettős kattintással bármikor elindul.

Kisokos

Letöltés FTP-vel

Noha sok MP3 fájl elérhető a weboldalakon pusztán a hivatkozásra kattintással, sok gyűjtő szeret FTP programot használni a zenefájlok letöltéséhez. Az FTP-s letöltési idők sokszor rö-

videbbek a web-alapú letöltésnél. FTP programot letölthet például a www.download.com oldalról.

Az MP3 kereső használata

A telepítés után indítsa útjára az MP3 kereső programot az Interneten, kedvenc zenéi után kutatva.

1 Telepítse a programot az ikonjára kattintva és követeve a képernyőn feltűnő utasításokat.

2 A programot a Start, Minden program, JOC MP3 Finder útvonalon nyithatja meg, vagy az Asztalon lévő ikonjára kattintva.

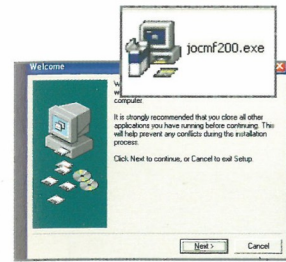
4 A keresési feltételeknek megfelelő számok listája jelenik meg. Bármelyiket letöltheti a státusz oszlopban OK-val jelölt fájlok

3307 KB	OK	3
2562 KB	OK	1
468 KB	OK	5
4489 KB	OK	7
1422 KB	OK	10

5 Az MP3 fájl letöltése elindul, és egy párbeszédablak jelzi a haladást.

Ötlet

A hétfégi reggeleken kevésbé foglaltak a letöltési oldalak.

3 A zenekereséshez írja be a programba a szám címét vagy az előadó nevét, és kattintson a Start Search gombra.

közül. A letöltést a kiválasztott számra duplán kattintva, és a Save gombot választva kezdheti el.

6 A letöltés végén kattintson az OK gombra a felbukkanó ablakban. A JOC Finder automatikusan egy általa létrehozott, mp3_down névű mappába helyezi a zenét.

Zenevásárlás Interneten

Sokakban merülnek fel kérdések az Internetről letöltött számok legalitását illetően. Noha az ingyenes oldalak tisztasága sokszor megkérdőjelezhető, léteznek on-line zeneáruházak is.

1 A böngészőben nyissa meg a www.origo.hu oldalt. Bal oldalt kattintson a Zeneáruházra.

2 A bal oldali sávban kiválaszthatja a keresett stílust, majd a felbukkanó listából 10 zene-számoként tekinthető meg a kínálat. Néhány stíluson belül alkategóriákból is választhat.

3 Amennyiben túlságosan hosszúnak találja így a keresést, a Gyorskeresés mezőbe beírva közvetlenül is kereshet. Bizonyos kategóriákban ez célravezetőbb lehet, mivel összesen több mint 100.000 dal szerepel a kínálatban.

4 A számok címe melletti hangszóró ikonra kattintva egy kis ízeletét kaphat a tartalomból. A kosárba mutató nyílra kattintás pedig a

bevásárlókosárba helyezi a kiválasztott dalt. A vásárlás feltételeinek teljesítése után ön élehet a kiválasztott zenei album.

Csevegés MP3-ról

Más Internet-használókkal csevegve olyan MP3 lelőhelyeket találhatunk, amelyeket másképpen elmulasztanánk.

2 Használjon csevegőprogramot a többi MP3 rajongóval való találkozásra. A csevegőprogramok lehetővé teszik fájlok és üzenetek cseréjét az Interneten keresztül.

1 Tegyen fel kérdéseket olyan fórumokon, mint például a www.freefever.com az MP3 fájlok kapcsolatban. Így mások segíthetnek megtalálni a keresett zenét.

Letölthet csevegőprogramokat az ismert letöltési oldalakról, mint például egy másik cikkünkben bemutatott ICQ-t, vagy használhatja az operációs rendszer által kínált lehetőséget.

Kézírás- felismerés

Térjünk a lényegre

Tartalom

- ▶ Tanuljunk a karakterfelismerő programokról
- ▶ A Calligrapher folyóírás felismerő szoftvere
- ▶ Hol található más felismerő programokat a neten

A számítógépek legfőbb adatbeviteli eszközei a billentyűzet és az egér. A tenyérben elférő hordozható eszközök némelyike azonban mindössze az érintésérzékeny képernyőjére és egy kis pálcára hagyatkozhat. Még az apró billentyűzettel rendelkező tenyérgepeknek is érintésérzékeny a képernyőjük, és együtt használható a billentyűkkel. A Windows Pocket PC-be már eleve beépítettek egy alapfokú kézírás felismerőt.

Betűről betűre

Karakterfelismerő programja lehetővé teszi, hogy a képernyő egy elkülönített részére betűket írjunk, amelyeket a szoftver átalakít, és egy másik mezőben jelenít meg. Ennek az alternatívája a Calligrapher program, amely

képes a folyóírást szöveggé alakítani. Mindkét módszer arra jó, hogy billentyűk nélkül lehessen egyszerűen és gyorsan információkat bevinni gépünkbe.

Tudta-e?

Míg a Pocket PC a Character Recognizer nevű programot használja a betűk azonosítására, addig a többi gépen található PalmOS rendszer a Graffiti használja. Ez a program több gyakorlást igényel, mivel a karakterek némelyike

ami nagyon felgyorsítja a gépelést.

elér a megszokottól. A Graffiti program nagy előnye viszont, hogy minden betű egyetlen vonással lehet felvinni,

Kérdés-felelet

K Hogyan növelhetem a tenyérgepem tárolókapacitását?

F Ha nincsen elegendő memória a Calligrapher telepítéséhez, akkor vásárolhat egy memóriakártyát – jelenleg 64 MB és 4 GB közötti méretben kapható – és a kártyán tárolhatja az alkalmazások egy részét. Olvassa el a készülék leírását, hogy megfelelő kártyát vásároljon. A kártyát a bővítőhelyre illesztve a készülék azonnal felismeri. Ha a tenyérgepet MP3-lejátszóként is kívánja használni, akkor extra helyre is szüksége lesz. Egy 64 MB-os kártya például kb. 20 zeneszámat képes tárolni.

K Hogyan telepíthetek szoftvert a számítógémemről az új tenyérgepemre?

F Minden Pocket PC soros vagy USB kapcsolaton keresztül csatlakozik a számítógéphez, és az ActiveSync programot használja. Össze-

kapcsoláskor a Pocket PC szinkronizálja az adatokat és a naptárat, de bármelyik szoftver használhatja ezt a kapcsolatot a szükséges fájlok áttöltésére. Bizonyosodjon meg róla, hogy a két gép össze van kapcsolva, mielőtt elkezdi a program telepítését.

K Hogyan törölhetek egy próbaverziót, amit telepíttem?

F Használja a pálcát. Érintse meg a **Start**, majd a **Settings** pontot, s végül válassza ki a **System** fület. Érintse meg a **Remove Programs** pontot, majd keresse meg a törlendő programot, és mutasson a **Remove** gombra. Ez törli a programfájlokat, és eltünteti a hivatkozásokat a Pocket PC-ről.

Hibakereső

Kézírását helytelenül értelmezi a Calligrapher program.

A Calligrapher testreszabható, hogy jobban megfeleljen a kézírás szokásainak. A Letter Shape Selector használatával betanítható, hogy hagyja ki a nem használt formákat, és részesítse előnyben a gyakrabban használtakat. Megengedi, hogy alakzatokhoz rendel-

jünk számokat vagy szimbólumokat. Ha ezen frissítés után, még mindig problémái vannak a szavakkal, akkor ellenőrizze, hogy a Pocket PC tájolója megegyezik az írásának a dőlésszögével. Arról is gondoskodjon, hogy tisztán, tagolva írja a szavakat.

Szótár

Folyóírás Folyamatos kézírás, szemben a betűnkénti írással. A szoftverek könyvnyelben felismerik a betűnkénti írást, mert egyszerre csak egy karakterrel kell foglalkozniuk.

Fuzzy logika Logika, mely túlmutat az 'igaz és hamis' értékek felismerésén. Különösen számítógépes rendszerekben alkalmazzák az emberi viselkedés jobb megközelítésére. Használják még betegségek diagnosztizálására és pénzügyi előrejelzésekre.

Pálca Tollhoz hasonló tárgy, melyet a tenyérgepek érintőképernyőjén található menük és gombok kezelésére, illetve szövegbevitelre használnak.

Hangfelismerés

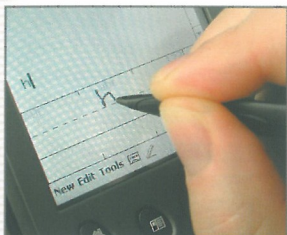
Emberi hangok felismerése szoftverekkel, és a beszéd átalakítása utasításokká vagy szöveggé. Egyre inkább használják a billentyűk leváltására.

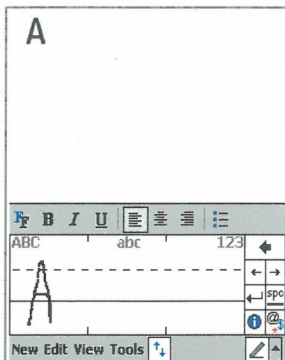
A Character Recognizer program használata

A Pocket PC beépített kézírás-felismerő programját Character Recognizernek hívják. Lehetővé teszi a szövegbevitelt a karakterek képernyőre írásával.

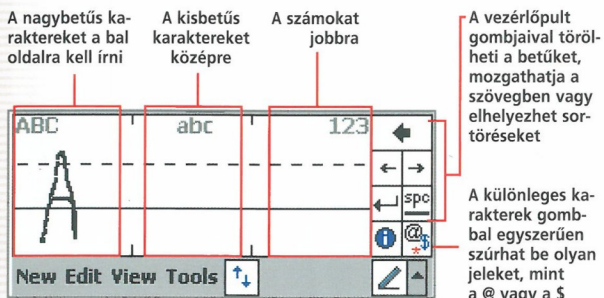
■ A Character Recognizer felismeri a pálcával a képernyő alján található felugró ablakba írt betűket és számokat.

A képernyő elektronikus tintával jeleníti meg a beírt karaktert

A pálcá felemelésekor a program értelmezi a beírt karaktert

A nagybetűs karaktereket a bal oldalra kell írni

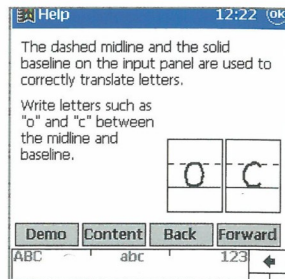
A kisbetűs karaktereket középre

A számokat jobbra

A vezérlőpult gombjaival törölheti a betűket, mozgathatja a szövegben vagy elhelyezhet sortöréseket

A különleges karakterek gombjával egyszerűen szűrhet be olyan jeleket, mint a @ vagy a \$

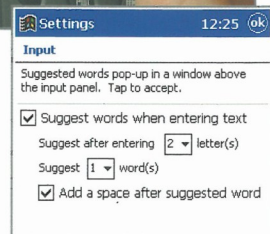
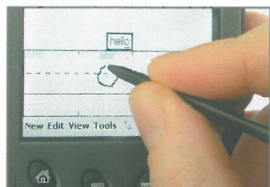
■ Ha elfelejti, hogyan kell beírni egy karaktert, a Súgó bemutatójában megnézheti, amint a program lassú vonalvezetéssel felrajzolja a választott betűt.

Ötlet

A szövegbevitel megkönnyítésére válasszon az írásához megfelelő vonalvastagságot.

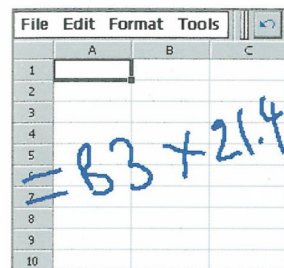
■ A Character Recognizer tartalmaz egy szókiegészítő funkciót, mely javaslatot tesz a beírt szövegrész kiegészítésére. Megtanulja az új szavakat is, és hozzáadja őket a szótárhoz. Beállítható a programban, hogy minden szó után automatikusan helyezzen el egy szóközt.

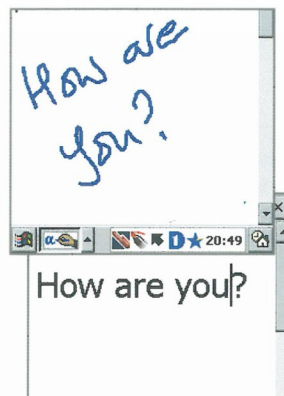
Calligrapher

A Calligrapher teljesen más módon közelíti meg a kérdést. Fuzzy logikát használ a természetes folyóírás felismerésére, amit bárhová írhatunk a képernyőn.

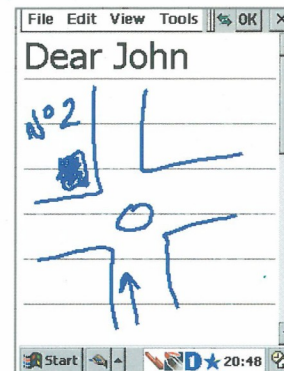
■ A Calligrapher sokkal gyorsabb módot kínál a karakterenkénti szövegbevitelhez képest. Ha olvashatóan ír és nem túl gyorsan, akkor a Calligrapher felismeri a szavait, és beilleszti őket bármelyik Pocket PC alkalmazásba. Akár egyszerűbb matematikai műveleteket is végezhajthat.

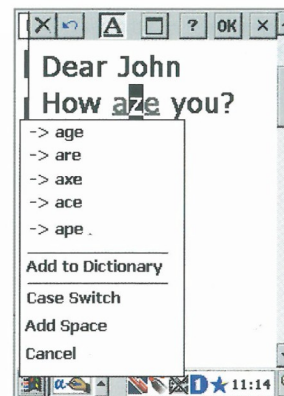
■ Ha rendszerint dőlt betűkkel ír, akkor közelítheti a Calligrapherrel, hogy 45°-os szögben olvassa az írását vagy akár fejjel lefelé. Azt is lehet állítani, hogy a szoftver ne vegye figyelembe a szavak közepén található rövid közőket.

■ A Calligrapher 2 eszközt biztosít. Az egyik a sima toll az írás felismeréshez, a másik pedig a filctoll a rajzoláshoz. Ez utóbbi diagramok rajzolásához vagy jegyzetek firrantására használható, amit később aztán szöveggé lehet alakítani.

■ Speciális pálcavonásokkal helyezhet el szóközöket vagy törölhet karaktereket. Rendelkezésre áll egy helyesírás-ellenőrző és egy korrekciós ablak is, amelyben gyorsan kijavíthatja a hibákat.

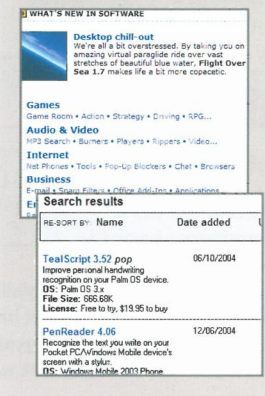

Fókuszban

Bemutató szoftver

Ha szeretne kipróbálni a kézírás-felismerő programokat, töltsön le néhányat az Internetről.

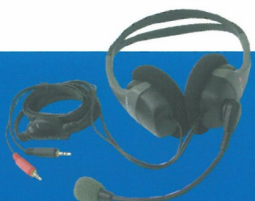
■ Más karakter-felismerő programok is léteznek Pocket PC eszközökre. Mindegyik másképpen közelíti meg a beolvasott adatok értelmezését, de a legtöbb a nyomtatott betűs szövegbevitellel támaszkodik, szemben a folyóírás felismerésével. Ha szeretne más programokat is kipróbálni, akkor töltsön le néhány demóverziót az Internetről. Jó kiindulási pont lehet a www.download.com oldal. Az oldal betöltődése után kattintson a Mobile részben található Pocket PC feliratra, majd az újabb ablak keresőmezőjébe írja be, hogy 'handwriting recognition'. Az oldal felsorol egy listát a letölthető programokról, a gyártók weboldaláról és különböző weboldalak áttekintéseiről.

Kisokos

Természetes bevitel

Noha használható a kézírás-felismerés az asztali számítógépeken is, vannak jobb módszerei is a természetes adatbevitelnek. Használhat például hangfelismerő szoftvert, hogy diktáljon bármely szöveges alkalmazásban. Ezeket a programokat folyamatos beszéd rendszereknek nevez-

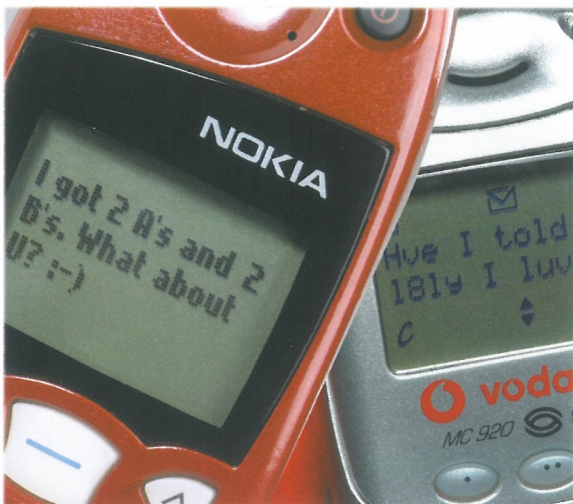
zük. A legtöbb hangfelismerő programnak szüksége van egy rövid betanulási időszakra, amely alatt a szoftver azonosítja a beszélő hanghordozását és a beszéd jellemzőit.

Rövid szöveges üzenetek

Jelbeszéd

Tartalom

- ▶ A szöveges üzenetek működése
- ▶ SMS-ek írása, küldése és fogadása
- ▶ Kézfekvő tanácsok, tippek üzenetírásához

A z SMS (Short Message Service) rövid üzenetszolgáltatást jelent. Olyan kommunikációs technika, amely lehetővé teszi rövid szövegek küldését különböző készülékek, például mobiltelefonok és Internetre kapcsolt számítógépek között. Az SMS egyszerű és gyors, ezért egyre népszerűbb. Elég, ha van jel a mobilon, máris küldhetünk és fogadhatunk szöveges üzeneteket. Igazán mobil és

rugalmas írásbeli kommunikációs eszköz.

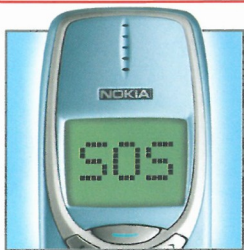
Üzleti és személyes

Az SMS irodán kívüli szolgáltatásként is működik. Egyes szolgáltatások rendszeresen híreket vagy például tőzsdei információkat

küldenek. Az SMS üzenetek révén fontos vagy bizalmas értesüléseket oszthatunk meg másokkal – gyorsan és diszkrétan. Az SMS az értesülések kicsérélésének, a társas érintkezésnek és a családdal, barátokkal való kapcsolattartásnak is nagyszerű módja.

Tudta-e?

A z SMS sürgősségi helyzetekben is használható. 2001 elején egy angol turisztacsoport a tengeren óriási viharba került Bali szigete mellett. Egyikük SMS-t küldött barátjának Angliába. A barát felvette a kapcsolatot a brit parti őrséggel, akik további-

tották az információt Ausztrálián keresztül Indonéziába. A turisták megmenekültek. A mobiltelefon volt hajójukon az egyetlen kommunikációs eszköz. Enélkül sohasem találtak volna meg őket.

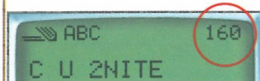
Kérdés-felelet

K Lehet SMS-t küldeni, ha a címzettnek ki van kapcsolva a telefonja?

F Igen. Mindössze az történik, hogy a címzett csak akkor kapja meg az üzenetet, amikor bekapcsolja a telefont. Ezután a megszokott módon olvashatja el.

K Mit jelentenek a számok a képernyő tetején, amikor üzenetet írok?

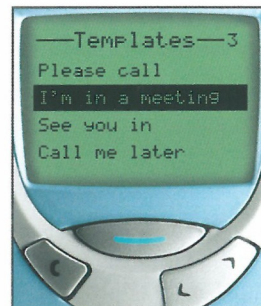
F Egy normál szöveges üzenet 160 karakter hosszúságú lehet. A képernyőn általában olvasható, hogy ebből hányat használunk fel, és mennyi van még. Egyes telefonok több SMS-t tudnak egymásba fűzni, ezáltal az üzenet 160 karakternél hosszabb is lehet.

K Többször is elküldhetem ugyanazt az üzenetet?

F Egyes telefonokon egy teljes üzenetet vagy üzenetrészt sablonként el lehet menteni. Ezek után a sablon további üzeneteket

alapjául szolgálhat, nem kell újra és újra begépelni.

K Elmenthetem a beérkező üzeneteket a telefonomba későbbi olvasásra?

F Igen. Olvassa el a telefon használati útmutatóját, hogy megtudhassa, hogyan mentheti el az üzeneteket, és hányat képes a telefon tárolni.

Hibakereső

Nem találja az 'üzenetek' opciót a telefon menüi között.

Nem minden régi telefon tud SMS üzeneteket fogadni és küldeni. Az újabb típusok valószínűleg tudnak, de vásárlás előtt nem árt még egyszer ellenőrizni. Az SMS funkciót nem lehet később hozzáadni. Ha képüzeneteket

is akar küldeni, azt is fontos megnézni, hogy a telefonnak van-e grafikai támogatása.

Szótár

T9 A mobiltelefon operációs rendszerének része, amely megpróbálja előre kitalálni a beírandó szavakat. A T9 egy szótárt használ, amely a telefonban található.

Smiley-k (mosolygók) Betűkből és központozási

jelekből álló, érzelmek jelölésére használt szimbólumok. A két leggyakoribb smiley a „Boldog vagyok” jelentésű: :) és a „Szomorú vagyok” jelentésű: :(. Egyes telefonokban külön hely van a smiley-knak, hogy könnyebben lehessen az üzenetbe illeszteni őket.

Betűszók és rövidítések Szavak első betűi és rövidítései. Minthogy az SMS felhasználóknak egyenként kell nyomogatni a telefon billentyűit, rengeteg betűszó és rövidítés jelent meg. Ilyenek angolul a 'C U L8r' (see you later), és a '2nite' (tonight).

SMS írás

Az SMS egyik mobiltelefonról a másikra küldött szöveges üzenet. Noha a különböző telefonok kissé eltérő üzenetküldési rendszert használnak, az alapelv ugyanaz.

1 Keresse meg a telefon menüjében az 'Üzenetek' részt. Menjen a menüben lefelé mindaddig, amíg 'Üzenet írás', 'üzenet létrehozása' vagy valamilyen hasonló opciót talál. Nyomja meg a **Választ** gombot.

Ötlet

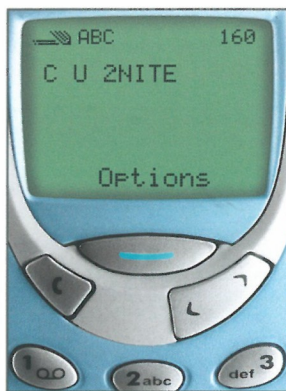
Állítson be többféle üzenetjelző hangot, hogy meg tudja különböztetni, kitől érkezett SMS.

3 Minden betű után várjon egy pillanatra, amíg a képernyőn található kurzor tovább lép, majd nyomja be a következő betűt.

A telefonok némelyike T9-nek nevezett 'prediktív szövegbevitellel' rendelkezik. A T9 lehetővé teszi, hogy minden gombot csak egyszer kelljen megnyomni, függetlenül a beírni kívánt betűtől. A T9 megnézi a lehetséges szókombinációkat, és kiválasztja a legvalószínűbb szót.

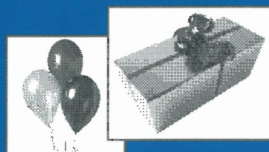

Kisokos

Képi lehetőségek

Nem minden SMS-t támogató telefon képes képeket küldeni, ezért figyeljen oda a vásárlásnál, hogy a telefon tartalmazza azokat a lehetőségeket, amelyekre szüksége van. Ne feledje, hogy a képek küldése többet kerülhet, mint a szövegeké. Ez azért van, mert a képek küldésekor a telefon

két vagy több SMS-nyi információt kapcsol össze. A költségekről a szolgáltatónál érdeklődhet.

2 Írja be az üzenetet a billentyűzeten található betűk segítségével. Például a 2-es gombon az 'a', 'b' és 'c' betű található. Nyomja meg a gombot egyszer, ha 'A' betűt, kétszer, ha 'B', háromszor, ha 'C' betűt kíván írni.

A billentyűzeten található betűk segítségével írhat üzenetet

A T9-es rendszer kitalálja a beírni kívánt szót: az ötödik gombnyomásra megjelenik a 'hotel'

4-es gomb – 'i'

6-os gomb – 'hó'

8-as gomb – 'int'

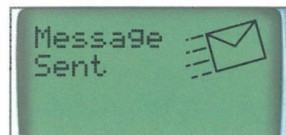

3-as gomb – 'inté'

5-ös gomb – 'hotel'

4 Az üzenet elküldéséhez válasszon egy számot a telefon memóriájából, vagy írjon be egyet a billentyűzetről. A telefon továbbítja az üzenetet a címzettnek, és értesíti arról, ha megérkezett.

Fókuszban

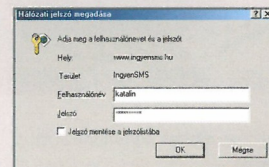
Ingyenes üzenetküldő weboldalak

Egyes weboldalak, például a www.ingyensms.hu lehetővé teszik ingyenes üzenetek küldését. Ehhez először fel kell iratkozni.

■ Akár egy böngészőbe, írja be, hogy www.ingyensms.hu. A megjelenő oldalon kattintson rá a regisztrációra. Gondosan töltsé ki a megjelenő űrlap rovatokat. Ezek az adatok részben biztonsági okokból szükségesek. Ha sikerült, akkor az **Elküld** gombra kattintson.

■ A rendszer aktiváló kódot küld a telefonra. Kattintson a belépés menüre, írja be a felhasználó nevet és a jelszót, és küldheti az sms-eket.

■ Gyakran előfordul, hogy hibaüzenetet küld a program. Esetben gondosan olvassa el, és javítsa ki a hibát.

A mobil hardver

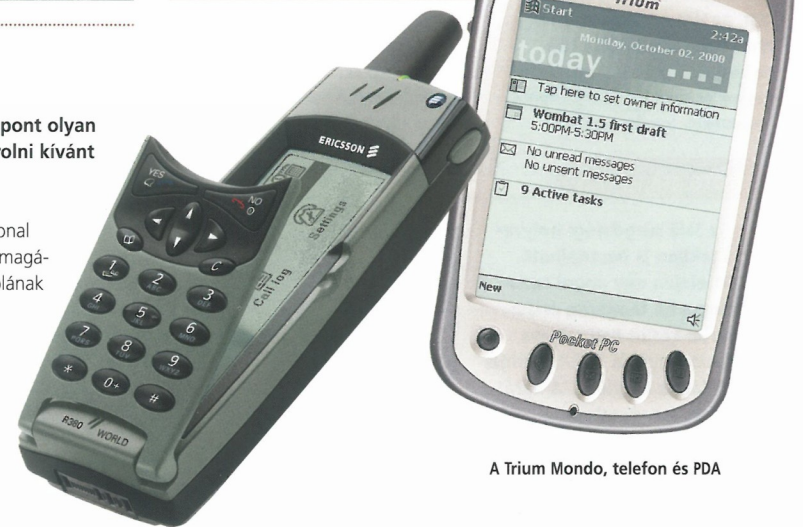
A mobiltelefonok révén szöveges üzeneteket küldeni pont olyan egyszerű, mint beszélni. Ellenőrizze, hogy a megvásárolni kívánt készülék tartalmazza a legfrissebb újításokat.

A legtöbb modern mobiltelefon képes SMS üzeneteket küldeni és kapni. Az SMS növekvő népszerűségével lépést tartva, egyes újabb telefonok könnyebbé teszik a szövegbevitelt. Sok telefon már személyes adatkezelőt is magába foglal.

A Motorola V100-as, a 380-as Ericsson és a Trium Mondo például beépített személyes digitális adat-

kezelőt (PDA – Personal Digital Assistant) is magába foglal. A Motorolának saját billentyűzete is van.

Ericsson Smartphone R380 – PDA-s telefon

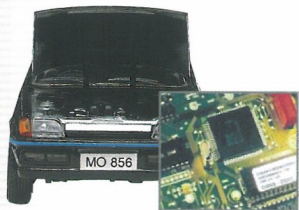

A Trium Mondo, telefon és PDA

Motorvezérlő rendszer

Az autó kulcsfontosságú informatikai alkatrésze az elektronikus vezérlőegység (ECU). Ellenőrzi a teljesítményt és a hatékonyságot, miközben az autó a lehető legkevesebb szennyezést bocsátja ki.

Az ECU a motor vezérlőrendszere. A működés minden területét szabályozza, az üzemanyag égését pedig úgy oldja meg a lehető leghatéko-

nyabban, hogy másodpercenként többször a változó körülményektől függően beállítja az értékeket. Az ECU biztosítja, hogy az injektorokhoz csak a megfelelő mennyiségű üzemanyag kerüljön, meghatározza, mikor kapjon áramot a gyújtógyertya; szabályozza a motor hőmérsékletét és levegőhűtését, valamint, ha autójában turbófeltöltés van beépítve; meghatározza a befűvott levegő mennyiségét.

Kilengés-érzékelő

Néhány gyártó, mint a Citroën és a Mercedes, aktív felfüggesztést szerelnek a luxusmodellekbe, amelyek számítógép segítségével tartják szintben az autót. A felfüggesztésbe szerelt érzékelők megméri-

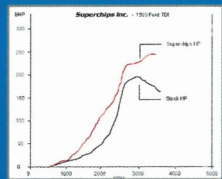
a kilengést, és beállítják a lengéscsillapítókat a körülmények függvényében, kiegyensúlyozva az autót kanyarodáskor a biztonságos és kényelmes utazás érdekében.

Kisokos

Tuningolt áramkör

Egyes cégek a motorikus teljesítmény növeléséhez az ECU áttámasztását vállalják. Ez ugyan növeli a teljesítményt, de drága lehet. A legdrámaibb hatást a turbómotorokkal lehet elérni, mivel viszonylag könnyű átprogramozni az áramköröket a megengedett nyomás növeléséhez. A dolognak azonban megvan az a háttulatója, hogy a garancia ezzel érvényét veszti, a motor gyorsabban elöregszik, és többet fogyaszt.

Teljesítmény-összehasonlítás

Elektronikus szerviznaplók

Az elektronikus vezérlőegységek rögzítik a két szerviz közötti hibákat. Ezt a naplót egy diagnosztizáló gép azután beolvassa.

mult rendszerek, mint amilyenek a BMW-ben vannak, az ECU adataiból kiindulva lemérik az autó használatának jellemzőit, és jelzik a következő szerviz időszerszerűségét.

Légzsákok

Számítógépes érzékelők felelősek a légzsák használatának elindításáért. Amikor az autó valaminek nekiütközik, az érzékelők olyan gyorsan reagálnak, hogy a légzsák egy másodperc huszadrésze alatt felfújódik. Az olyan kifino-

Fókuszban

Globális helymeghatározó rendszer

Az autó műszerfalába szerelt navigációs rendszer azt jelenti, hogy az autót, bárhol jár, nyomon lehet követni. A világ bármely pontján legyen is, időben figyelmeztetik, hogy elkerülje a dugókat.

Az általános helyzetmeghatározó rendszerek forradalmasítani fogják az autózvezetési szokásokat. A GPS egységgel felszerelt autók pontosan tudják, hol vannak, a Föld körül keringő műholdak hálózatának köszönhetően. Ezek összeköttetésben állnak az autó

Egy átlagos GPS nem nagyobb, mint egy CD-lejátszó.

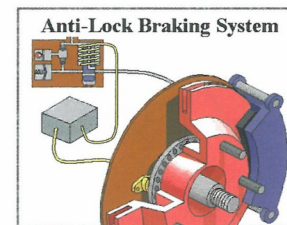

Bárhol is legyen a világban, a GPS ismeri az utat.

navigációs rendszerével, amely vagy hangos utasításokkal („Forduljon balra, 400 méter”), vagy az úthálózat megjelenítésével és villogó nyilakkal segítik a sofőrt. A komolyabb rendszerek közlekedési információkat is nyújtanak, értesítve a vezetőt a dugókról, hogy

Blokkolásgátló fékrendszer

Az ABS (blokkolásgátló fékrendszer) számítógépes érzékelők segítségével akadályozza meg a kerekek teljes leblokkolását és a megcsúszást. Ha blokkolnak a kerekek, akkor a rendszer felengedi a féket, amíg a kerekek enyhén tovább nem gördülnek, majd újból fékez. Ez egy másodpercen belül többször lezajlik, vagyis a sofőr erős fékezés köz-

www.autoshop-online.com

Ötlet

Ha az autója nem működik jól, kérje meg a márkaszervizben, hogy „kérdezzék le” az ECU-t egy diagnosztikus eszközzel.

ben is kormányozhat. A kipörgés és az egyéb változók összefüggnek az ABS-sel. Ha a kerék kipörög, a kipörgésgátló rendszer (TCR) fékezés és nyomatékcsökkentés révén állítja meg a kerék kipörgését és segíti elő a tapadást.

a leggyorsabban elérjék úti céljukat. A további telematikai fejlesztések a közlekedés folyamatosságát segítik. Egy olyan rendszert is működtethetnek, amelyben a sofőrnek fizetnie kell egyes útvonalak használatáért.

Vészjelző

Ha a modern fedélzeti számítógépes rendszerek kapcsolatban vannak egy központi géppel mobilhálózaton keresztül, akkor jelentéseket küldhetnek az autó állapotáról (gyorshajtás, alacsony keréknyomás) a vállalati flotta menedzserének. Ha nem tudja, hol jár, egy navigációs rendszer segít az (autó)mentőnek, hogy gyorsabban megtalálják. A rendszer segíti a lopott autók felkutatását is.

Ötlet

A Garmin és sok más cég gyárt kézi GPS modulokat, amelyeket használhat az autón belül és kívül egyaránt.

E-mail, SMS mobilon

Üzenet-
vadászat

Tartalom

- ▶ Bárhol kapcsolatban
- ▶ E-mail üzenetek olvasása SMS üzenetben
- ▶ Mobilposta
- ▶ Legfrissebb hírek és események SMS-ben

A z e-mail levelezés a hagyományos postai levelezéssel szemben meglévő minden előnye, sebessége és kényelmessége ellenére egy problémát azért felvet: amíg a címzett „házon kívül” van, üzenetei a PC-n várják hazatértét. De mi a helyzet, ha valaki sürgős üzenetet vár, és mindössze egy mobiltelefonja van? A megoldás, ha az üzenetet egyenesen a telefonra irányítja SMS üzenet formájában.

Beszélő e-mail üzenetek
Ha szerződik Internet-szolgáltatóval, kérheti, hogy a PC-re érkezett e-mail üzeneteket mobiltelefonjára irányítsa. Természetesen a mobil szolgáltatóval is szerződnie kell, hogy üzeneteit bárhol megkaphassa. Vannak szolgáltatók, ahol havonta egy bizonyos

számú e mail üzenet átirányítása ingyenes. Mindenesetre érdemes utána járni, mennyit lehet ingyen átirányítani, minden bizonnyal szolgáltatóként más – más az érték.

Tudta-e?

Tudta-e, hogy már vannak olyan megoldások, amelyekkel a céges e-mail és sms forgalmat egy rendszeren keresztül bárhol és bármikor leolvashatja. A rendszer működtetéséhez „csupán” egy Black Berry készüléket kell beszereznie.

A hozzá tartozó szoftver közvetlenül kapcsolódik a meglévő Microsoft Exchange vagy Lotus Domino levelezőrendszeréhez, így a teljes adatforgalom egészen a készülékig tömörítve és titkosítva kerül továbbításra.

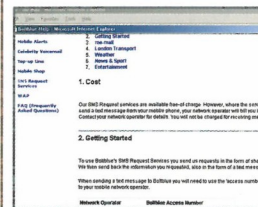
Kérdés-felelet

K Azt hallottam, hogy a mobiltelefon használata káros lehet az egészségre. Elérhető-e e-mail fiókomat vonalas telefonon keresztül?

F Igen. E-mail üzeneteit bármilyen touch-tone nyomógombos telefonnal lekérdezheti. Ha aggódik, hogy a mobiltelefon károsítja egészségét, kövesse a mobiltelefonok egészségre gyakorolt hatásairól zajló vitát az újságokban és az Interneten.

K Sokba kerül, ha e-mail üzeneteimet telefonon kérdezem le?

F Ez a szolgáltatótól függ. Van akinél a havidíjban benne van. Mások külön díjat számolnak fel minden egyes üzenet átirányításért. Biztosan akad, olyan szolgáltató, aki ingyen biztosítja ezt a szolgáltatást.

K Mindenkinek meg kell-e mondanom, hogy e-mail üzeneteiket a mobilomra kapom?

F Nem. Ha e-mail szolgáltatója lehetővé teszi üzenetei más fiókba történő továbbítását, az e-mail üzenetek automatikusan a megadott címre mennek. A küldőnek ezt nem is kell tudnia.

K Mit kell tennem, ha nem szeretném tovább használni az üzeneteimet mobiltelefonomra továbbító szolgáltatást?

F Ha fizet érte, de a továbbiakban már nem használja az átirányítást mobiltelefonjára, célszerű lemondania. Ha ingyenes és zavarja az e-mailek megjelenése a mobilján, akkor szintén mondja le a szolgáltatást.

Hibakereső

Zavarják az e-mailek?

Ha zavarják az átirányított e-mailek vagy az adott hónapban túl sok e-mailt kapott, a megoldás egyszerű: optimalizálja a bejövő sms-eket. Minden szolgáltató biztosít egy elérhető-

Valódi név:	Kacsó János
Új jelszó:	
Jelszó (újra):	
Állás:	☐ Továbbítás/vakáció kikapcsolva
	☒ Törlés
	☐ Email továbbítás: ☐ Kicsi szöveg
	☐ Továbbítás és egy másolat megőrzése
	☐ Vakáció bekapcsolása
Vakáció tárgya:	

Ha végzett, mentse el a módosítást.

Szótár

Vezetékes vonal Olyan készülék, amely a telefonhálózathoz vezeték segítségével kapcsolódik.

Touch-tone telefon Olyan készülék, amelynek gombjait megnyomva nem egyszerű ptyegést, hanem különböző hangmagasságú ptyegéseket hallunk.

Honlap-alapú e-mail üzenet Olyan e-mail üzenet, amelyet nem e-mail levelező programban, hanem böngésző program segítségével küldünk, illetve fogadunk. A honlap-alapú e-mail üzenetet bárholon lekérdezhetjük, ahol Internet elérés biztosított, akár Internetes kávéházból is.

SMS üzenet Mobiltelefonok, faxkészülékek és IP címek között továbbítható rövid szöveges üzenet. Megjelenítik az alfanumerikus karaktereket, de nem lehetnek hosszabbak, mint 160 karakter, és nem tartalmazhatnak grafikákat, képeket.

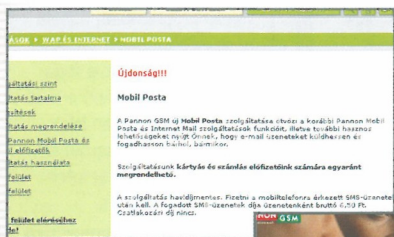
Mobilposta a Pannontól

Integrált mobil üzenetküldő szolgáltatás. E-mail, hang- és fax üzenetei egy új, integrált postafiókban rendszerezve tárolódnak.

1 A világ bármely pontján lévő, Internetre csatlakozott számítógépről saját mobiltelefonján fogadhat e-mailt anélkül, hogy a számítógéppel vagy közvetlen Internet-kapcsolattal rendelkezne.

2 Teljeskörű levelező és naptári rendszert kínál SMS-értesítési lehetőséggel, mely igények szerint részletesen testreszabható.

SMS-értesítést kérhet új levél érkezéséről, naptári bejegyzéseiről, vagy akár az üzenetet magát is fogadhatja SMS-üzenetben. Megadhatja a fogadott sms-ek számát is.

3 A szolgáltatás webes vagy wap-os felületről érhető el, vagy letölthető külső POP3 rendszerről.

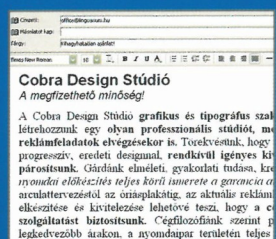
4 Ha regisztráció közben elakad, használja a sügő menüt.

Kisokos

E-mail mellékletek

Ha valaki olyan e-mail üzenetet kap, amelyhez fájl mellékletet – például fényképet vagy hangfájlt – csatoltak, a rendszer nem fogja tudni elolvasni a mellékletet. Sajnos ez ugyanúgy vonatkozik a csatolt Word fájlokra, noha ezek csak szöveget tartalmaznak. Ilyenkor az a megoldás, ha az üzenet feladója közvetlenül az e-mailbe illeszti a fájl szövegét, így a címzett

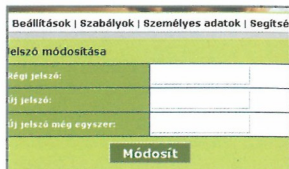

a mobiltelefonjáról is el fogja tudni olvasni a szóban forgó fájl tartalmát.

Regisztráció

Az Internet segítségével jelentkezhet a szolgáltatásra.

1 Miután megkapta személyes jelszavát beléphet a mobil postába.

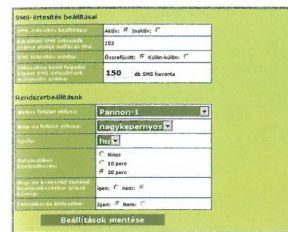

3 Utána állítsa be e mail címeit. Vigyázzon, az sms.pgsms.hu cím törlése után azt visszaállítani már nem tudja.

4 Következő lépés a szabályok beállítása, majd a személyes adatok kitöltése. Ha elakad, hívja segítségül a Sügő menüt.

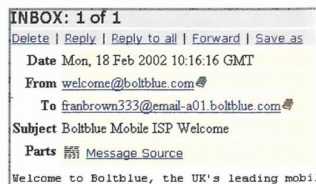
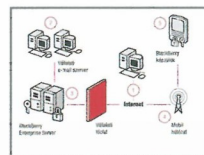
2 Az első oldalon a Beállítások menüben, megváltoztathatja a kapott jelszót.

A BlackBerry

BlackBerry Enterprise egy teljes mobil e-mail megoldás.

1 A BlackBerry készülék e-mail gépelésére alkalmas billentyűzettel és egyszerű, áttekinthető menüvel teszi könnyebbé a munkát.

2 BlackBerry-vel a zsebében Európa legnagyobb részén, valamint a tengerentúlon is folyamatos kapcsolatban lehet vállalatával. A Vodafone GPRS számtalan országban elérhető.

3 Minden üzenet tetején talál egy eszköztárat, amellyel az üzenetet mentheti, törölheti, továbbíthatja vagy megválaszolatja.

Fókuszban

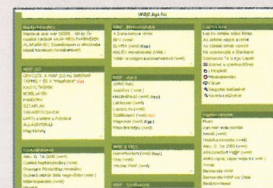
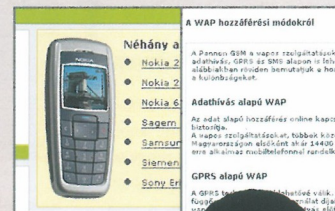
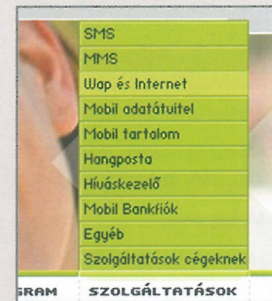
Hírek SMS-ben

Közvetlenül a mobiltelefonra kérheti le a legfrissebb híreket, sporttal, utazással, szórakozással kapcsolatos információkat.

1 Ha mobilon szeretne kapni híreket, és különböző információkat, fizessen elő a mobilszolgáltatójánál a WAP szolgáltatásra.

2 A WAP havi előfizetési díjon kívül szüksége lesz egy e szolgáltatást fogadni tudó készülékre is. A szolgáltatás iránt érdeklődjék mobil szolgáltatója honlapján.

3 A szolgáltatás a WAP elérési általában adat-hívás GPRS és SMS alapon teszik lehetővé. Mielőtt választ közülük, figyelmesen olvassa el a technikai megoldásokra vonatkozó leírásokat. További WAP-os információért látogasson el a www.wap-lap.hu gyűjtőoldalra. Itt sok mindenről olvashat e témában, böngéssze át a linkeket.

Ötlet

Ellenőrizze, hogy van-e korlátozás az üzenetek számára vonatkozóan; ha igen, rendszeresen törölje a régebbi üzeneteket.

Hordozható adattárolók

Adatszállítás
könnyedén

Tartalom

- ▶ Hordozható adattárolás kézi számítógépekhez és digitális fényképezőgépekhez
- ▶ Különböző típusú adattárolási megoldások
- ▶ Betekintés a CompactFlash, a SmartMedia és a PC-kártyák világába

A hordozható eszközök, például a digitális kamerák vagy laptopok számtalan előnyt biztosítanak, bárhol használhatja őket az ember. Adattárolási kapacitásuk azonban korlátozott. Gyakran kényeszerűsügből haza kell térnie az asztali számítógéphez, hogy le-öltse vagy elmentse munkáját, esetleg digitális képeit. A kis méretű, újraintható adattároló kártyák remek megoldást jelentenek

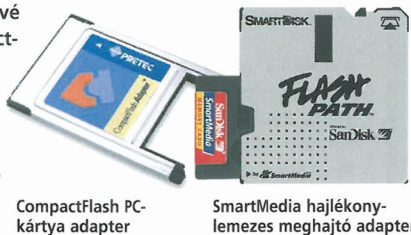
erre a problémára. Könnyűek, kemények, és akad köztük olyan, amely 1 GB feletti memória tárolására is képes. Ha ilyet használni is képes. Ha ilyet használni is képes. Ha ilyet használni is képes. Ha ilyet használni is képes.

Tartós megoldás

Ha több képet szeretne digitális fényképezőjén tárolni, ki kell cserélnie a teli memóriakártyát egy üresre. Ez a fajta tárolás megkönnyíti a fájlok cseréjét a számítógép, a PDA, a laptop és a digitális kamera között.

Tudta-e?

A kártyaillesztők lehetővé teszik, hogy a CompactFlash és SmartMedia kártyák ugyanúgy olvashatók és írhatóak legyenek, mint egy PC-kártya vagy egy hajlékonylemez. Elég behelyezni a kártyát a megfelelő adap-

CompactFlash PC-kártya adapter

SmartMedia hajlékonylemez meghajtó adapter

terbe, majd ezt becsúsztatni a PC-kártya vagy hajlékonylemez helyére. A SmartMedia és a CompactFlash rendelkezik PC-kártya-kompatibilis adapterrel.

Kérdés-felelet

K Hogyan lehet biztonságosan eltávolítani a Disgo adathordozót a számítógépről?

F Ha helyesen csatlakoztatja a Disgot az USB portba, akkor új ikon jelenik meg a Windows tálcán. A Disgo eltávolításához kattintson az ikonra és válassza a **Safely remove DiskOnKey USB personal storage device** opciót. Egy üzenetet fog kapni, miután biztonságosan eltávolítható az eszköz.

K Hol vásárolhatok adattároló kártyát hordozható eszközökhöz?

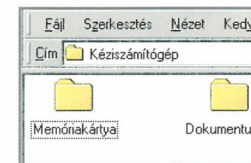
F A CompactFlash, a SmartMedia és a PC-kártyák digitális fényképezőgépben használatosak, tehát fotós készülékekben kaphatók. Más típusú PC-kártyák vásárlásához látogasson el egy számítógépes szaküzletbe, vagy vásároljon az Interneten, on-line boltban (például www.ebolt.hu).

K Használhatom-e az adattároló kártyát a kézi számítógépen végzett munka elmentésére és a fájlok tárolására?

F Igen, de ennek csak akkor van értelme, ha nincsen hozzáférése asztali számítógéphez vagy más tárolási lehetőséghez. Ha nagy mennyiségű fájl biztonsági mentését szeretné elvégezni, másolja át őket a kártyáról a számítógépre, majd tárolja CD-ROMon vagy Zip lemezen.

K Hogyan érhető el a CompactFlash memóriakártya a kézi számítógépen?

F A Kézisámítógép ablakban megjelenik egy 'Memóriakártya' vagy 'PC-kártya' elnevezésű mappa. Ha a memóriakártyára szeretne fájlokat menteni, ebbe a mappába mentse vagy másolja őket. Szinte bármilyen fájlt elhelyezhet a CompactFlash kártyán. Korlátozott mértékben még alkalmazásokat is telepíthet rá.

Hibakereső

Nem tudja biztosan, milyen hordozható kártyát használjon számítógépéhez vagy digitális fényképezőgépéhez.

Keressen rá a memóriakártya gyártójára például a Google-ban (www.google.co.hu). A legtöbb gyártónak részletes kompatibilitási táblázatai van-

sokszor elérhető a különböző operációs rendszerekhez való illesztőprogramok arra az esetre, ha nem sikerülne elsőre csatlakoztatnia a kártyát.

Szótár

Flash memória-technológia Adattárolás újraintható Flash memória chipek segítségével, amelyek közül a legnagyobb jelenleg 1 GB feletti kapacitással bír.

Olvasó Külső csatlakozású eszköz, amely leolvassa a memóriakártyán levő digitális információkat.

Félvezető memória Mozgó elem nélküli memóriafajta.

SFDC-kártya Félvezető memória hajlékonylemez kártya. A SmartMedia kártya korábbi elnevezése.

PCMCIA-kártya A Personal Computer Memory Card International Association kártyája. Röviden PC-kártya, mérete egy hitelkártyaé.

Adapter Digitális berendezés, amely lehetővé teszi egy kártya olvasását olyan eszközzel is, amely eredetileg erre nem volt felkészítve.

RAM Random Access Memory. Az ilyen típusú memóriában tárolt adatok elvesznek, amikor kikapcsoljuk a gépet, nem úgy, mint a Flash memória esetében.

A hordozható adattároló

A laptopok, kézi számítógépek, digitális fényképezőgépek népszerűségével növekszik a hordozható adattárolók teljesítménye.

A memóriakártyák egyre nagyobb mennyiségű adatot képesek tárolni, és hasonlóan a hajlékonylemezekhez, használhatók az egyes eszközök vagy számítógépek közötti adatátvitelre. A PC-kártyák azonban nem lemezek. Flash memória chippekkel készülnek, nincsenek bennük mozgató elemek, emiatt ütészállóak.

A hajlékonylemezekhez hasonlóan a memóriakártyák megőrzik a tárolt adatokat, amikor kiveszik őket az adott eszközből. Mielőtt befektetne egy adathordozó kártyába, érdemes átgondolnia, hogyan és mire fogja használni.

- Mennyi adatot szeretne menteni?
- Mekkora a kártya tárolási kapacitása?
- Mennyibe kerülnek a kártyák?
- Szüksége lesz vajon olvasóra vagy adapterre a kártyához?
- Kompatibilis-e a kártya más eszközökkel?
- Kompatibilis-e a kártya a környezetben megtalálható adattároló eszközökkel?
- Megfelel a kártya a jövőbeni tárolási igényeinek is?

Ha fényképezőgépet, MP3-lejátszót vagy laptopot vásárol, gondoljon az eszköz adathordozó kártyájára is.

A SmartMedia kártya

A jelenlegi legvékonyabb adattároló a SmartMedia kártya, amely kevesebb mint 1 mm vastag és fele akkora, mint egy hitelkártya.

A SmartMedia kártya, amit SSFDC kártya néven is ismernek, a legelterjedtebb memóriakártya hordozható számítógépekhez, és az elsőszámú adathordozó MP3-lejátszóban. Emellett nyomta-

tokban, mobiltelefonokban és számítógépes játékokban is használják. Jelenleg 2 MB és 128 MB közötti méretben kapható, de a kapacitás nőni fog. Mérete mindössze 45 x 37 x 0,76 mm.

CompactFlash kártya

Gyufásdoboz méretű adattároló kártya.

A CompactFlash kártya a kézi számítógépekben, digitális fényképezőgépekben és MP3-lejátszóban használatos legnépszerűbb hordozható adattárolók egyike. Különléte méretben kapható, 1 GB-tal bezárólag. Az egyre növekvő kapacitású verziók bevezetése folyamatos.

Memory Stick

A Sony ügyes és sokoldalú Memory Stick memóriakártyája kisebb mint egy rágógumi.

A Sony Memory Stick, a CompactFlash kártyához hasonlóan, Flash memória-technológia segítségével nyújt megbízható megoldást fájlok mentésére és szállítására. A mindössze 50 x 21,5 x 2,8 mm méretű kártya 32 MB–128 MB-os verziókban kapható. Szinte minden típusú hordozható eszközben használható, beleértve a digitális fényképezőt, videofelvételt, hordozható számítógépeket és az olyan audio-eszközöket, mint egy MP3-lejátszó.

Ötlet

Pénztárcájához mérten a lehető legnagyobb kapacitású adattároló kártyát vásárolja meg.

PC-kártya típusok

A grafikai kártyától az ISDN kártyáig, a hitelkártya-méretű PC-kártyák az új funkciók széles kínálatát nyújtják.

A Flash technológiára épülő PC-kártyák növelik a hordozható számítógépek tárolási kapacitását. Mára azonban számos egyéb funkcióval is bővítik a számítógépet, ideértve a számítógép RAM memóriájának növelését vagy egy modem hozzáadását.

A PC-kártyákat használják emelt digitális fényképezőgépekben, videofelvételben, miközben a legnagyobb teljesítményű változatok még ipari informatikai alkalmazásokban is. A kapacitások 1 MB és 1,6 GB között mozognak. A PC-kár-

tyáknak három fő típusa létezik: az I-es típusú 3 mm, a II-es típusú 5 mm, míg a III-as típusú 10,5 mm vastagságú. A II-es típusú kártyák a legelterjedtebbek. Mindhárom kártya mérete 85,6 x 54 mm.

Disgo, a hordozható adattároló

A Disgo egy hordozható USB adattároló eszköz, amely nagyjából akkora, mint egy kijelölő toll. Ideális eszköz a különböző számítógépek közötti információátvitelre.

A Disgo remek megoldás a multimédia- és szöveg-fájlok szállítására

A csupán 21 gramm súlyú, 82 x 15 x 23 mm méretű Disgo adattároló a számítógép USB portján keresztül csatlakozik a gépéhez. Nincs hozzá szükség kábelre vagy tápegységre, mivel közvetlenül a számítógép látja el energiával. Bármilyen eszközhöz csatlakoztatható,

például egy laptophoz, amennyiben azon található USB port. Mivel nincs szüksége illesztőprogramra, remek eszköz a különböző számítógépek és operációs rendszerek közötti fájl-cserére és adatátvitelre. A Disgo 8–128 MB-ig terjedő kapacitással kapható.

Kisokos

Kártya és lemezolvasók

Az adattároló kártyákhoz kártyaolvasót is vásárolhat, amit a párhuzamos porton keresztül csatlakoztathat az asztali számítógéphez vagy laptophoz. Csúsztassa a kártyát az olvasóba, nyissa meg a számítógépen, és másolja át az adatokat. Több különböző kártyaolvasó létezik a CompactFlash, a SmartMedia és a PC-kártyákhoz.

A SanDisk ImageMate modellje

Mire kell ügyelni a laptop kiválasztásánál?

Mekkora legyen a képernyő?

Általános szabály, hogy minél nagyobb a képernyő, annál drágább és súlyosabb a laptop. A képernyő méretét az átmérő hossza jelenti, mint az asztali gépeknél. A legnagyobb képernyőjű laptopok ma 16 hüvelykesek, de sokszor jobb kisebb gépet választani, és amikor nagyobb képernyőre van szükség, akkor külső monitort csatlakoztatni.

A Rock Computers Agenda Si típusú laptopja 14 hüvelykes képernyővel, USB porttal és DVD-rommal rendelkezik

Fontos a jó hangminőség?

Az asztali gépekkel ellentétben, sok laptop nem rendelkezik jó minőségű beépített hangkimenettel. Ha a gépen DVD-ket vagy audio CD-ket szeretne lejátszani, akkor érdemes jó hangkimenettel rendelkező gépet választani. Nem mindegyik laptop rendelkezik sztereo hangszóró csatlakozóval, ezért fontos ezt is ellenőrizni.

Kisokos

Mire jók a csatlakozók?

A laptopok többféle csatlakozóval rendelkeznek. A leggyakoribbak a soros, párhuzamos, PS/2 és az USB portok, amelyek olyan perifériás eszközök csatlakoztatását teszik lehetővé, mint az egér vagy a nyomtató. Egy monitorcsatlakozó segítségével a laptopozh PC monitor kapcsolható, míg

egy S-Video kimenet a tv-készülékhez való csatlakozást szolgálja. A PC-kártya-bemenetek memória és más hardver csatlakoztatását teszik lehetővé, míg az Ethernet kábellel a laptop hálózatba köthető.

A Targus hátizsákon külön laptopnak való zseb van

CD, DVD vagy CD/RW?

A legtöbb laptopban van floppy-meghajtó, azonban a CD, DVD vagy CD-RW meghajtó között már választani kell. Az újabb modellek DVD/CD-RW meghajtóval is fel lehetnek szerelve. A típus és a meghajtó kiválasztása a szükségletektől függ, de mindenképpen fontos olyan gépet venni, amelyhez adott esetben még egy másik meghajtótípus is csatlakoztatható külső perifériás elemként.

Bővítési lehetőségek

Milyen perifériás eszközt kíván a géphez kapcsolni és hányat? Ha rendelkezik szkennelével, digitális kamerával, esetleg Zip-meghajtóval vagy bármilyen más biztonsági másolat tárolására alkalmas rendszerrel, ezeket mind csatlakoztatni kell. Lehet, hogy külső egeret és/vagy billentyűzetet is a gépéhez szeretne kapcsolni. Sok modern külső eszköz USB port segítségével csatlakoztatható, és a legtöbb laptop (de nem mindegyik) rendelkezik két USB porttal. Ha ez nem elég, be lehet szerezni egy USB koncentrátort, ami további USB portokat jelent. Ez akkor hasznos, ha könnyedén szeretné a perifériás eszközöket rá- és lecsatlakoztatni, valahányszor szállítani kell.

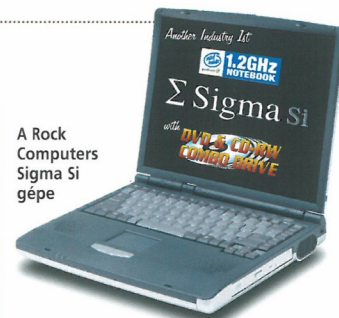
A logear's MiniHub Plus négy további USB portot biztosít a laptopnak

Sokat fogja szállítani a laptopot?

Ha igen, akkor jó, ha a laptop kicsi és könnyű. Választhat 'ultrahordozható' számítógépet is (ami különlegesen kisméretű). Az ultrahordozható gépek közül soknak külső floppy- és CD-meghajtója van, ezáltal kisebbek és könnyebbek. Az ilyen gépeknek a képernyője is kisebb. Ha nagyobb képernyőre van szüksége az otthoni munkához, akkor a gépéhez külső monitort is csatlakoztathat.

Az akku élettartama

Ha a laptopot hosszan fogja az elektromos hálózattól távol használni, akkor fontos az akku élettartamát számításba venni. Lehet, hogy érdemes már kezdetben még egy elemet vagy hosszabb élettartamú akkut vásárolni.

A Rock Computers Sigma Si gépe

Mekkora legyen a teljesítmény?

Gondolja végig, hogy milyen munkák elvégzésére használja majd a laptopot. Ha főként szöveget szerkeszt vele, akkor lehet, hogy nincs szüksége nagyon drága modellre. Keressen közepes besorolású, olcsóbb gépet, ami jobban megfelel a szükségleteinek.

Ötlet

Mielőtt laptopot vásárol, célszerű átgondolni, hogy mire is fogja használni.

Memória-kártyaolvasók

Csak egy pattintás!

Tartalom

- ▶ Memóriakártya-olvasó használata a digitális fényképezőgéppel
- ▶ Memóriakártyák típusai
- ▶ A kártyaolvasó csatlakoztatása a géphez
- ▶ Fájlok áthelyezése a kártyáról a számítógépre

szérű megoldást kínál a problémára.

Gyorsolvasás

Ha a kártyaolvasó csatlakoztatva van a számítógéphez, akkor elég behelyezni a memóriakártyát, és ugyanúgy megjelenik az Aszta-

lon, ahogy a többi meghajtó. Az olvasó tartalmát is el lehet érni, mint a többi meghajtó esetében. A kártyáról azonban sokkal gyorsabban letöltheti a képeket, mint közvetlenül a fényképezőgépről.

Tudta-e?

Egy memóriakártya-olvasó több mindent képes olvasni, nem csak a fényképezőgép memóriáját. Hasonló kártyákat más készülékekben is használnak, beleértve a kézi számítógépeket és az MP3-lejátszókat,

amelyek adatait szintén gyorsan és könnyen letöltheti a számítógépre. Ne felejtse, az olvasó adatok írására is alkalmas az olvasás mellett, vagyis önmagában is egy sokoldalú tárolóeszköz.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Hány memóriakártyát vigyek magammal a nyaralásra?

F A memóriakártyák több méretben kaphatók, 8MB-tól az 1GB-os meghajtóig. Költséghatékony megoldás lehet egy nagy kártya vásárlása több kisebb helyett. A kártyán tárolható képek száma a kép felbontásán múlik. Minél

K Mekkora egy memóriakártya-olvasó?

F Általában nem nagyobb mint a számítógép egere, vagy kisebb mint egy hajlékonylemez. Kis helyet foglal az asztalon, és akár a képernyő tetjére is teheti. A kártyák nem haladják meg egy bankkártya méretét.

K Mekkora helyet igényel egy memóriakártya-olvasó a merevlemezben?

F Keveset. Ennek az az oka, hogy egyedül azokat a meghajtókat kell telepíteni a számítógépre, amelyek segítenek a gépnek felismerni az olvasót. Néhány gyártó képszerkesztő programot is mellékel a hardverrel együtt. Ez nem létfontosságú a fájlok átmásolásához a kártyáról a számítógépre, csak egy hasznos extra.

K Hol lehet memóriakártya olvasót vásárolni?

F A legtöbb szaküzlet árulja őket, sok fotóüzletnek is van digitális részlege. Néhány fényképezőgép gyártó a kártyaolvasót olcsóbban kínálja, ha együtt vásárolja meg a digitális fényképezőgéppel. Látogasson el a www.pixmania.com oldalra, keresse a kártyaolvasó hivatkozást a Fotó résznél!

nagyobb a felbontás, annál kevesebb fér a memóriakártyára.

Hibakereső

A számítógép nem tudja olvasni a memóriakártyát.

Ennek több oka is lehet. A legvalószínűbb az, hogy magával a memóriakártyával van probléma. Vegye ki a kártyát az olvasóból, és nézze meg, nincsenek-e rajta karcolások. Egy mély karcolás olvashatatlaná teheti a kártyákat, ezért mindig óvato-

san bánjon velük. Arra is ügyeljen, hogy ne távolítsa el a kártyát az olvasóból, miközben fájlok másolása vagy írása zajlik, mert ez befolyásolja a kártya formázását. Ha gyaníthatóan ez a probléma, akkor helyezze be a kártyát a fényképezőgépbe, és nézze meg a használati útmutatóban, hogyan kell újraformázni.

Mit tud a számítógépem?

Szótár

Flash memória A digitális fényképezésben használt memóriakártya típus. A kártya újraírható chipeken őrzi az adatokat, amelyek akkor is elérhetőek, ha a készülék ki van kapcsolva.

PC-kártya Régebbi, nagyobb méretű memóriakártya, amit széles körben használnak a laptopoknál és néhány drágább digitális fényképezőgépénél.

Párhuzamos bemenet

Nagy sebességű bemenet a számítógép hátulján, amelybe nyomtatót, szkennert, memóriakártya-olvasót és más külső eszközt csatlakoztathat. Egyes gépeknek több ilyen bemenetük is van.

Mozgó elem nélküli

Olyan adattároló eszköz, amely kizárólag szilárd anyagokat tartalmaz, mint egy tranzisztor vagy memóriachip. Az ilyen eszközökben nincsenek mozgó alkatrészek, mivel minden parancs és formázás elektromágneses.

A memóriakártya csatlakoztatása

A memóriakártya-olvasók a számítógép párhuzamos vagy USB bemenetén csatlakoznak a géphez, és tartósan ott lehet őket hagyni. Vehet olyan olvasót is, ami képes többféle memóriakártyát olvasni.

A kártyaolvasó kiválasztása

Mindenképpen ellenőrizze, melyik memóriakártya való a fényképezőgépbe, mielőtt kártyaolvasót venne.

Sokféle memóriakártya-olvasó kapható, de a kártya típusának megfelelő olvasót kell vásárolnia. Vásárlás előtt feltétlenül ellenőrizze a fényképezőgé dokumentumait. Azt is ki kell derítenie, hogy az olvasó hogyan kapcsolódik a számítógéphez. A legtöbb kártyolvasó párhuzamos vagy USB csatlakozóval rendelkezik, de ennek nézzen utána, hogy mindenképpen a számítógéppel kompatibilis olvasót vásároljon.

zamos vagy USB csatlakozóval rendelkezik, de ennek nézzen utána, hogy mindenképpen a számítógéppel kompatibilis olvasót vásároljon.

Párhuzamos bemenet

A párhuzamos csatlakozást még mindig gyakran használják nyomtatókhoz és más perifériákhoz, ezért ha a gépe nem rendelkezik USB bemenettel, párhuzamos csatlakozású kártyaolvasót vegyen.

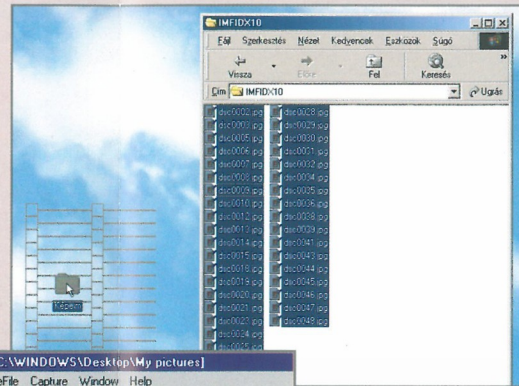
A fényképek megnézése

A fényképeket tárolja a számítógépen, hogy újra felhasználható legyen a digitális fényképezőgép memóriakártyája.

1 Ha elkészültek a digitális fényképei, távolítsa el a memóriakártyát, és helyezze be a csatlakoztatott kártyaolvasóba.

3 A fényképeket listába szedve, fájlként fogja látni. Ha miniatűr képek formájában szeretné őket megtekinteni, kattintson a **Nézet, Miniatűrök** opcióra. Hozzon létre egy új mappát, ahová a képeket mentheti. Most jelöljön ki tetszőleges

5 Amikor már minden fényképet felmásolt a számítógépre, távolítsa el a kártyát az olvasóból, és helyezze vissza a fényképezőgépbe. Amint a kártya megtelt, rögtön törölnie kell a tartalmát, mielőtt visszahelyezné. Törölje a fájlokat róla, éppúgy, mint ahogy egy hajlékonylemez esetében szokta.

2 A számítógépre rögtön új lemezmeghajtóként ismeri fel a kártyaolvasót, amelyhez hozzáférhet. Kereszen egy E: vagy F: nevű meghajtót. Kattintson rá duplán a tartalom eléréséhez.

számú fényképfájlt, és húzza őket a mappába.

4 A képeket képszerkesztő programmal módosíthatja, amit alapfunkcióként adnak a Windows-os rendszerekhez, ilyen a Kodak Imaging programja. Ezt a **Start** gombra kattintva a **Programok, Kellékek, Imaging** opció alatt találja.

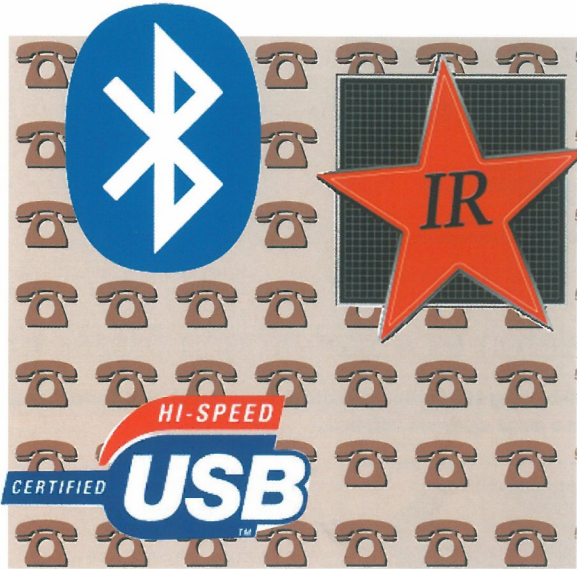
Kéznél a megoldás

Internet
útközben

Tartalom

- ▶ GPRS-képes készülék kiválasztása
- ▶ A telefon és a számítógép összekapcsolása
- ▶ Amire a számítógépen szükség van

Járt már úgy valaha, hogy az otthonától vagy a munkahelyétől távol szüksége lett volna egy szövegre vagy táblázatra, amit a másik számítógépén tárol? Vagy esetleg szerette volna megmutatni a családnak a nyaraláson készült képeket, mielőtt hazaérkezett volna? Netalán csak egy információt kellene megszereznie az Internetről, de éppen útközben van, vagy tartózkodási helyén nincsen hozzáférése a világhálózathoz.

A telefon segít

Ezek a problémák manapság egyre gyakoribbak, és olyankor bukkannak fel, amikor nem is gondolna rá, ezért érdemes előre felkészülni az efféle igényekre. Ha van megfelelő mobiltelefonja

és magával vitte a noteszgépét, akkor már nem is tűnik olyan nehéznek a megoldás. A kártya bemutatja a lehetőségeket, és kiter néhány alapvető beállításra is, amely megkönnyíti a gyakorlati megvalósítást.

Tudta-e?

A mobil Internet sebessége a gyakorlatban nagyjából megegyezik a hagyományos modemes hozzáféréssel. Ez azt jelenti, hogy elegendő a sebessége a böngészéshez, de nagyobb anyagok letöltése bizony hosszú időt vehet igénybe. A tényle-

E folyamat statisztikája	
Sebesség (bps)	48277
Küldött byte-ok	8119
Elküldött csomagok	70

ges letöltési sebesség 5-6 KByte másodpercenként. A modemes hozzáféréssel szemben viszont nem szükséges gyorsan végigfutni az oldalakat, és aztán bontani a vonalat, mivel csak az adatforgalomért és nem az Interneten töltött időért kell fizetni.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K A telefonom alkalmas infravörös kapcsolatra, de a számítógépeken nincs infrakapu. Mit tehetek?

F Vásároljon egy infrakaput tartalmazó bővítő-kártyát a számítógépéhez. Ha noteszgépe van, ami nem tartalmaz infrakaput, akkor többnyire csak az USB-kapura csatlakoztatható infrakaput tud használni.

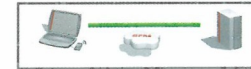

K Hol vásárolhatok USB-kábelt a készülékek összekötéséhez?

F Normál USB-kábel kapható minden számítástechnikai boltban, de ha biztosra akar menni, inkább egy telefonos szakboltban vegye meg. Itt esetleg pár száz forinttal drágább lesz, de biztosan működni fog. Mindenképpen a telefonjához megfelelő típust vásároljon.

K Melyik a leggyorsabb, a kábeles, az infra vagy a Bluetooth?

F USB-kábelen leggyorsabb az adatátvitel, aztán jön az infra és leglassúbb a Bluetooth. Mégsem érdemes kicserélni ezeket, ugyanis az Internet-elérés szempontjából a szűk keresztmetszet nem a telefon és a gép között, hanem a telefon és az Internet között jelentkezik.

K Mobiltelefonos Internetre van beállítva a noteszgépem. Használhatom emellett a munkahelyi hálózaton elérhető Internetet is?

F Természetesen. Az operációs rendszerek több kapcsolat beállítását is lehetővé teszik. Internetezés előtt kiválaszthatja az adott situációnak megfelelő kapcsolatot.

A munkahelyen használhat szélessávú netet, útközben GPRS-t, otthon kábelnetet.

Helyi hálózat vagy nagy sebességű	
Helyi kapcsolat	Telekomunikációs, társasági, vállalati hálózati csatlakozás
Személyes hálózat	Bluetooth hálózati kapcsolatok
Telefonos	Internet Plusz GPRS, GSM, UTP, ISDN, ADSL

Szótár

WAP Vezeték nélküli kommunikációs szabvány. Legismertebb használata a kifejezetten mobiltelefonokra kitalált Internet.

GPRS Általános csomagkapcsolt rádiós szolgáltatás.

Adatátviteli módszer, nem tart fent folyamatos kapcsolatot, csomagokban küldi az adatokat. Csak a tényleges adatforgalomért kell fizetni. **Bluetooth** Rádiós adatátviteli szabvány. A Bluetooth szó jelentése 'kék fog', melyet Kékfogú Harald király után kapott, aki egyesítette a forrongó svéd nemeseket.

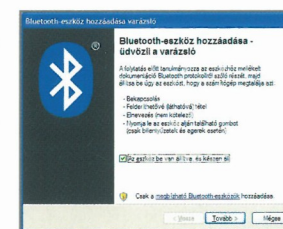
KByte Adatok mennyiségének mértékegysége. 1 Kbyte nagyjából 1000 karakternyi információmennyiséget jelent.

USB Univerzális soros busz. Széles körben használható adatátviteli módszer.

Hibakereső

A Bluetooth eszköz a hozzá adott szoftver telepítése után sem működik.

A Bluetooth eszközök támogatása nem volt megoldott a Windows XP-ben a 2. javítócsomag megjelenéséig. Így aztán az eszközhöz adott szoftverekre volt bízva a működésük.

Ez bizonyos esetekben működik, máskor viszont sajnos nem. A legegyszerűbb megoldás, ha telepíti a Windows XP 2. javítócsomagját. Ezután a Bluetooth eszköz csatlakoztatásakor a Windows XP automatikusan telepíteni kezdi a szükséges szoftvereket.

Mit tud a számítógépem?

A szükséges kellékek

Egy erre alkalmas mobiltelefonon kívül más kellékek is szükségesek lehetnek ahhoz, hogy internetezhesen. Ezek lehetnek a telefon és a számítógép összekapcsolására használt hardvereszközök vagy a működéshez szükséges szoftverek.

Telefon

A legfontosabb kellék a telefon. Nem mindegy azonban, hogy milyen. Olyan GPRS-képes mobiltelefonra lesz szüksége, melyben beépített modem található. Vásárláskor mindenképpen figyeljen arra, hogy léteznek telefonok, melyekkel lehet ugyan internetes kapcsolatot létesíteni, de ez csak magán a telefonon lehetséges. Tehát például lehet róla e-mailt küldeni vagy WAP-ozni, mégsem tudja összekötni a számítógépével.

Kapcsolódási mód

Ha a telefon GPRS-képes, akkor a telefontól az Internet felé már szabad az út. Össze kell még kötni viszont a telefont a számítógéppel. Erre általában háromféle megoldás kínálkozik, lehet kábel, lehet infravörös kapu vagy lehet Bluetooth eszköz.

Számítógép

A számítógép esetén nincsenek ilyen szigorú megkötések, amennyiben a csatlakoztatni kívánt eszköz egy teljes értékű asztali vagy hordozható számítógép, és nem túlságosan régi. Ezeket a gépeket utólag is könnyedén fel lehet szerelni az esetlegesen hiányzó, a kapcsolódáshoz elengedhetetlen eszközökkel. Ha a csatlakoztatni kívánt eszköz egy tenyér-gép, akkor viszont oda kell figyelni a kiválasztáskor, hogy alkalmas legyen a telefonhoz való csatlakoztatáshoz.

Kisokos

Melyiket válasszam?

Ha tudja előre, hogy össze akarja kötni a telefonját és a gépét, akkor megfelelő telefont tud választani a feladatok elvégzéséhez. Ügyeljen arra, hogy a telefon és a gép is rendelkezzen ugyanazzal a csatlakozási felülettel. Általában egyszerűbb a számítógépet kiegészíteni a megfelelő

Ország	Telefon	Modem	Modem	Modem	Modem
Hongaria	06-30-000-0000	06-30-000-0000	06-30-000-0000	06-30-000-0000	06-30-000-0000
Hollandia	0031-20-200-2000	0031-20-200-2000	0031-20-200-2000	0031-20-200-2000	0031-20-200-2000
Németország	0049-30-300-3000	0049-30-300-3000	0049-30-300-3000	0049-30-300-3000	0049-30-300-3000
Franciaország	0033-30-300-3000	0033-30-300-3000	0033-30-300-3000	0033-30-300-3000	0033-30-300-3000
Spanyolország	0034-30-300-3000	0034-30-300-3000	0034-30-300-3000	0034-30-300-3000	0034-30-300-3000
Anglia	0044-30-300-3000	0044-30-300-3000	0044-30-300-3000	0044-30-300-3000	0044-30-300-3000
USA	001-30-300-3000	001-30-300-3000	001-30-300-3000	001-30-300-3000	001-30-300-3000

eszközzel, mivel a telefonok nagy többsége nem bővíthető. A legjobb megoldás az, ha mindkét készülék eleve rendelkezik a csatlakozáshoz szükséges felülettel.

Mobil Internet-előfizetés

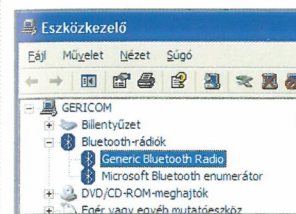
Az egész ügylet lebonyolításához rendelkeznie kell egy mobil Internet-előfizetéssel is, amely bármelyik mobil-szolgáltatónál elérhető. Ezeknél az előfizetéseknél a letöltött adatmennyiség után kell fizetni, és nem számít, hogy mennyi időt tölt az Interneten.

Telepítendő szoftverek

Ha a kapcsolódáshoz szükséges eszközök már megvannak, nem maradt más hátra, mint a működtető szoftverek telepítése és beállítása.

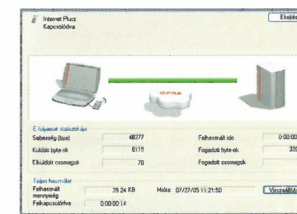
■ Kábeles kapcsolat esetén a meghajtóprogramokat már az operációs rendszer tartalmazza. Ha ez nem lenne így, akkor a telefonos

cég mellékel a kábelhez. Az infravörös kapcsolat esetében is található meghajtóprogramokat a Windows-ban. Ha további szoftver szükséges, azt ebben az esetben is megtalálja a mellékelt CD-n. Bluetooth eszköz esetén az eszköz csatlakoztatásakor a 2. javítócsomaggal kiegészített Windows XP automatikusan telepíti a meghajtóprogramot.

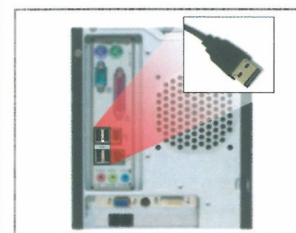
■ A meghajtóprogramok mellett telepítenie kell még a mobil-szolgálta-

tótól beszerezhető kommunikációs programot is. Ez kezeli a szolgáltató hálózatára való fellépéshez szükséges adatokat és beállításokat.

A telefon és a számítógép összekapcsolása

Három lehetőség kínálkozik a számítógép és a mobiltelefon közti kapcsolat létrehozására. Mindegyiknek megvan a maga előnye és hátránya.

Kábel

Normál soros vagy USB kábeles kapcsolat. Előnyös, mert stabil kapcsolat jön létre, viszont ez egyben a hátránya is, hiszen fizikai kapcsolata van szükség. Így minden egyes alkalommal a gép hátuljánál kell matatni. Sajnálatos módon ahány telefon, annyiféle kábel – telefonváltásnál a kábelt is valószínűleg cserélni kell.

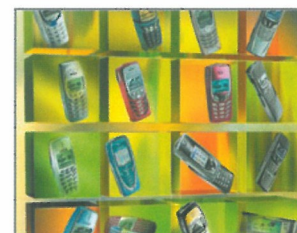

Infravörös kapu

Ennél a kapcsolódási típusnál már nincsen szükség fizikai kapcsolatra. A számítógép és a telefon infravörös kapuját egymás felé kell fordítani úgy, hogy a távolság nem lehet na-

gyobb 20-30 centinél. Ha a számítógép infrakapuja a gép hátulján van, akkor kényelmetlen lehet a telefon elhelyezése.

Bluetooth

Talán a legkényelmesebb megoldás. Rádiós kapcsolatot használ a telefon és a gép között. Nem szükséges, hogy a két eszköz fizikailag is lássa egymást. Elméletben akár 100 méter távol is lehet a két eszköz. A Windows XP 2. javítócsomagjának kiadása óta már a vezérlőprogramok telepítése sem okoz nagyobb gondot.

P mint PDA

■ A PDA a Personal Digital Assistant rövidítése. A PDA eredetileg a Filofax helyettesítésére kifejlesztett digitális naptár volt. Napjainkban a PDA számos más funkciót is ellát, például egyre több típus képes Internet-kapcsolat létrehozására és hívások bonyolítására. A PDA készülékekhez gyakran tartozik szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő és e-mail levelező szoftver is. A legkorábbi típusok közül sokban található Palm Pilot és Hewlett.

A PDA készülékek abban különböznek a laptop gépektől és a hordozható PC-ktől, hogy az információk bevitelére nem billentyűzettel, hanem egy tollszerű eszközzel történik.

Packard Jornada. Míg a Palm által kifejlesztett készülékek a Palm operációs rendszert használják, a HP által gyártott PDA készülékek a Microsoft zseb-számítógépeivel dolgoznak.

S mint smartphone

■ Az olyan mobiltelefonokat, amelyek a PDA-hoz hasonló funkciókkal rendelkeznek (pl. a Nokia 9210 Communicator) smartphone-nak is nevezik. A telefonkészülékeknek ez

az új generációja a hagyományos mobil technológiát ötvözi az Internet elérést, szövegszerkesztést, táblázatkezelést, multimédiás felhasználást és játékokat is lehetővé tevő funkciókkal.

Kisokos

PDA vagy smartphone?

Ha új mobil készüléket szeretne, választhat a PDA és smartphone közül. Egyes PDA típusok telefonként is használhatók, de néhány smartphone is kiemelkedően korszerű felhasználást tesz lehetővé. Ha egy nem túl vastag készüléket szeretne, válassza a fájlok készítésére és internetes bö-

gészésre is alkalmas billentyűzettel rendelkező Nokia 9210 Communicator-t.

V mint vezeték nélküli

■ A Bluetooth és a 802.11 vezeték nélküli kommunikáció szabványai. Ez egy olyan technológia, amely az eszközök egymás közötti, kábelek nélküli kommunikációját

Az Ericsson DBA-10 telefon adaptere és a HBH-20 vezeték nélküli fejhallgatója lehetővé teszi a telefonkészülék és más Bluetooth eszközök közötti kommunikációt.

teszi lehetővé. A Bluetooth hatótávolsága kisebb, és információtovábbítása is lassúbb, mint a 802.11 technológiáé. A Bluetooth jobban használható helyi hálózatok létrehozására. Ez az a technológia, amely a legtöbb mobiltelefonba eleve beépítésre kerül vagy utólag alkalmazható. A 802.11 technológiát laptopok esetében használják.

SMS és társai

■ Az egyik legnépszerűbb, mobiltelefonokon igénybe vett szolgáltatás a szövegváltás, azaz az SMS (Short Messaging Service). A mobil technológia és a kommunikációs hálózatok fejlődésének köszönhetően az SMS

szerepét lassan átveszi az EMS (Enhanced Messaging Service). EMS üzenetben küldhet ikonokat, hangokat és dallamokat, míg MMS üzenetekben képek és multimédiás fájlok továbbítása is lehetséges. A legmodernebb mobil készülékek digitális kamerával is rendelkeznek, amellyel a későbbiekben másik telefonra továbbított képek el is készíthetők.

A Nokia 7650 MMS küldésre is alkalmas. A felhasználó olyan multimédiás üzenetet küldhet ismerőseinek, amely szöveget, képeket és hangfelvételeket tartalmaz.

Ötlet

Hasznos, ha rendszeres időközönként menti mobil készüléke adatait otthoni számítógépre.

Mi a WAP?

■ A WAP (Wireless Access Protocol) olyan szabvány, amely lehetővé teszi a különböző vállalkozások számára mobiltelefonokkal és egyéb hordozható készülékekkel igénybe vehető szolgáltatások kifejlesztését. A WAP honlapok az úgynevezett WML programnyelven készülnek, amely nyelvet még a HTML-nél is

szívesebben használják. Bár a WAP számos internetes grafikai és animációs megoldást nem támogat, fontos előnye, hogy a WAP honlapok kis méretűek, éppen ezért mobiltelefonról könnyen elérhetők.

Ericsson T68i készülék WAP funkcióval. A WAP technológia lehetővé teszi az on-line vásárlást, valamint a legfrissebb hírek olvasását.

Mobil jövő

■ A GSM (Global System for Mobile Communications) olyan világméretű kommunikációs rendszer, amelyet a legtöbb mai mobiltelefon használ.

GPRS (General Packet Radio Service) a GSM szabvány új generációja, amelyet már a legmodernebb mobil készülékek használnak. A GPRS a már meglévő kommunikációs rendszereken keresztül működik, de információtovábbítási sebessége meghaladja a GSM technológiáját.

Akárhogy is, a 3G kommunikációs rendszer végül felváltja majd a GSM és GPRS rendszereket. Ennek oka, hogy ez a rendszer lehetővé teszi a videó és multimédiás adatok mobiltelefonra történő eljuttatását.

Kétségtelen, hogy a 3G technológia teljesen új rendszer-infrastruktúrát igényel. Még tesztelés alatt áll.

Mobil kedvencek

Weboldalak a zsebben

Tartalom

- ▶ Kedvenc webhelyek átvitele a kézi számítógépre
- ▶ Webböngészés utazás közben
- ▶ A hordozható számítógép memóriájának szabadon tartása

A weben található információk felkutatása és böngészése gyors és egyszerű egy keresőgép, például az Internet Explorer segítségével. Képzelje csak el, hogy az összes kedvenc webhelye mindig elérhető közelségben van. A Microsoft kézi számítógépekhez készített operációs rendszerével, a Pocket PC-vel ezt meg is teheti. Ez azt jelenti, hogy böngészhet kedvenc webhelyein, és kedve szerint élvezheti a tartalmat anél-

kül, hogy modemre vagy az otthoni gépre lenne szüksége.

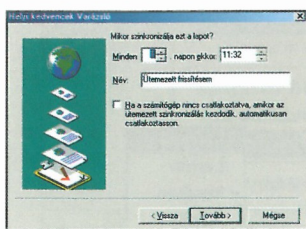
Útravaló

Az otthoni számítógépen az Internet Explorer segítségével összeállíthatja kedvenc webhelyeinek listáját, amelyet feltehet

a kézi számítógépére. Böngészés közben adja hozzá a szabadidejében olvasni kívánt weboldalakat a kézi eszközhöz az ActiveSync program segítségével. Így minden információ átkerül a gépre, és rendelkezésre áll, amikor szüksége van rá.

Tudta-e?

Kedvenc webhelyeit elmentheti a számítógép merevlemezére, hogy ne kelljen az Internethez kapcsolódnia, ha böngészni szeretne. Ez jó megoldás, ha hosszú weblapokat kell újra meg újra betöltenie, hiszen időt és pénzt taka-

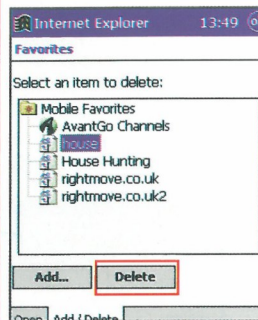

rithat meg a Kapcsolat nélküli munka üzemmóddal. Llyenkor a webhely minden információja a merevlemezre kerül. Beállíthatja, hogy az Explorer rendszeresen ellenőrizze a frissítéseket (a részleteket lásd később).

Kérdés-felelet

K Letörölhetem-e a Mobil Kedvenceket a kézi számítógépről?

F Igen. A Pocket Internet Explorerben érintse meg a **Favorites** gombot a képernyő alján. Nyomja le a **Add / Delete** opciót. Válassza ki az eltávolítani kívánt Kedvencet és érintse meg a **Delete** gombot.

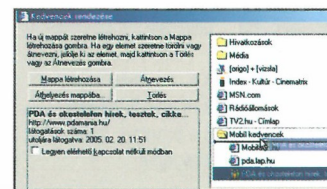
K Miért kapok hibáüzenetet, ha lenyomom a Pocket Internet Explorer egyik hivatkozását?

F Ha egy weboldalt Mobil Kedvencé alakít, akkor csak az oldal tartalmát másolja a kézi számítógépre. Így aztán látszódik a szöveg és a képhivatkozások, de nem kapcsolódik az Internetre, hogy letöltse a hivatkozott oldalakat.

Megadhat olyan beállításokat, hogy a Mobil Kedvencek hivatkozott oldalai is megjelenjenek. Ez azonban a kézi számítógépen sok memóriahelyet foglalhat, mivel néhány oldalról sok száz weblap érhető el.

K Gyárthatok-e egy Internet Explorer Kedvencből Mobil Kedvencet anélkül, hogy kapcsolódnék az Internethez?

F Igen. Nyissa meg az Explorert és kattintson a **Kedvencek** menüre. Válassza a **Kedvencek rendezése** opciót. Emeljen át egy Kedvencet a Mobil Kedvencek mappába. Ha elkészült, jelölje ki a szóban forgó oldalt és kattintson rá a jobb gombbal. A **Tulajdonságok** menüpontban tegyen pipát a 'Legyen elérhető kapcsolat nélküli módban' mellé. Kattintson a **Bezárásra**. A weboldal letöltődik a világhálóról, és a kézi számítógép elmenti, amikor legközelebb szinkronizálja a két gépet.

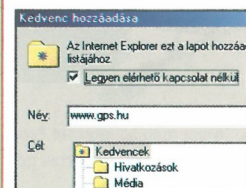

Szótár

Offline Kapcsolat nélküli mód. Amikor az Internetre utal, akkor a kapcsolódás nélküli webes böngészésre vonatkozik. Az offline oldalak az asztali számítógép merevlemezén, illetve a kézi számítógép memóriájában vannak tárolva.

Kedvencek Webhely-hivatkozások listája egy speciális mappában. Ha rákattint egyre, akkor a weboldal címének beírása nélkül elérheti az oldalt. A lista bővítéséhez menjen a **Kedvencek** menü **Hozzáadás** a Kedvencekhez opciójára.

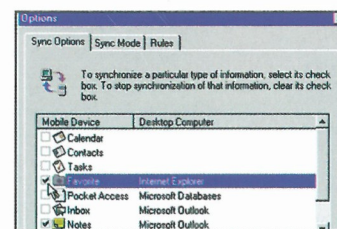
Hivatkozások Aktív elem egy weboldalon, amely más

helyekre mutat. Ez lehet egy webhelyen belül egy másik oldal vagy a világháló egyéb pontjain található oldal. Ha a hivatkozás egy másik weblapra mutat, akkor az betöltődik a böngészőprogramba.

Hibakereső

A Pocket PC nem tölti be a memóriába elmentett Kedvenceket. Csatlakoztassa a kézi számítógépet az asztalihoz. Az ActiveSync automatikusan megnyílik. Kattintson az **Tools** menü **Options** parancsára. Tegyen pipát

a 'Favorite' mellé, ehhez az oldal aljára kell görgetnie. Nyomjon **OK**-t, és az ActiveSync ellenőrzi a Mobil Kedvenceket az asztali gépen, és átmásolja őket. Ha elkészült, akkor az oldalakat a megszokott módon nézetheti a kézi számítógépen.

Áthelyezés a kézi számítógépre

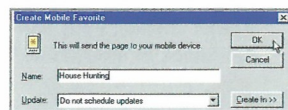
Amikor egy Pocket PC alapú kézi számítógépet vesz, kap egy CD-ROM-ot az ActiveSync szoftverrel. Ez a program az asztali gépen található, és segít a két eszközt egymással szinkronizálni.

1 Ha szeretne egy weboldalt elérhetővé tenni a kézi számítógépen, akkor az asztali gépre telepítenie kell az ActiveSync programot. Járjon utána, hogy ez megtörtént-e. Ha nem, telepítse CD-Romról. A kézi számítógépet az USB portba való kábelrel csatlakoztassa az asztali számítógéphez (ezt a kézi számítógéphez adják).

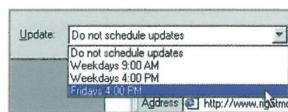

2 Nyissa meg az Internet Explorer böngészőt az asztali gépen, és kapcsolódjon az Internethez. Ha olyan weblapot talál szörfölés közben, amelyet szeretne offline is meglátogatni, kattintson a **Create Mobile Favorite** ikonra az Explorer eszköztárán.

3 Válasszon nevet az oldalnak. A program maga is ajánl egyet, de ez megváltoztatható.

4 Ha az oldal csak ritkán frissített, akkor válassza az ütemezés fülön a 'Do not schedule updates' opciót. Ha az oldal gyakran van frissítve, válasszon ütemezést a többi lehetőség közül. Ebben az időpontban emlékeztetőt fog kapni, hogy kapcsolódjon az Internetre a szinkronizálás miatt. Kapcsolódjon, és a szinkronizált oldal a kézi számítógépre is rá lesz másolva.

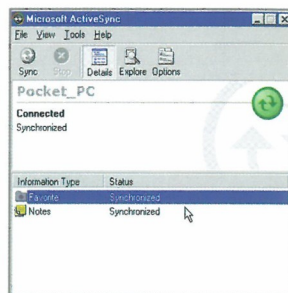

5 Nyomjon OK-t. A webhelyre vonatkozó információ letöltődik az Internetről, és a program átmásolja a kézi számítógépre.

Webhelyek böngészése egy tenyérben

Ha feltette a Mobil Kedvenceket a kézi számítógépre, akkor útnak indulhat a számítógéppel a zsebében, és kedve szerint megnézheti a kiválasztott weboldalakat.

1 Ha egy webhely fel lett másolva a kézi számítógépre, akkor bonthatja az Internet-kapcsolatot az asztali gépen, és a kézi számítógépet is leválaszthatja az asztali gépről. Az ActiveSync jelzi, ha mindent lemásolt – tartsa szem előtt a fő programablakot. Amint megjelenik a 'Synchronized' szimbólum a Kedvencek menüben, kihúzhatja a hálózatból a kézi számítógépet.

2 A **Start** ikon (Windows zászló) megérintése indítja el a Pocket Internet Explorer-t a kézi számítógépen, és válassza az **Internet Explorer**-t a legördülő listából.

3 Amikor az alkalmazás elindult, érintse meg az oldal alján levő **Kedvencek** ikont. A listában látni

fogja az összes Mobil Kedvencekhez adott weblapot. Nyomja le valamelyiket, és máris megnyílik a Pocket Internet Explorerben.

Ötlet

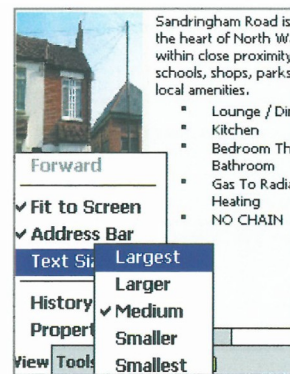
Tartsa rendben a Mobil Kedvenceket és szinkronizálja őket rendszeresen.

Amikor a Mobil Kedvenceket böngészi, adott esetben többet kell görgetnie annál, mint amihez az asztali gépen szokott. Ennek az oka a kézi számítógép képernyője, amely sokkal apróbb a számítógép monitorjánál. Ennek ellenére minden szöveg és kép látható rajta.

Navigáljon a görgetősávokkal!

Ha a szöveg csak nagy nehézségek árán olvasható, nyomja le a **View, Text Size** menüpontot. Válassza a **Larger** vagy **Largest** opciót.

Fókuszban

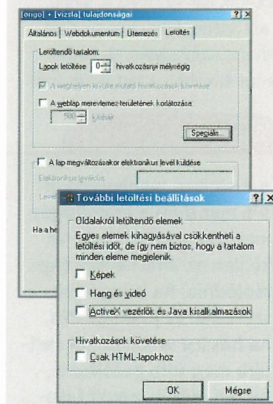
Karcsúsítás

A Pocket PC gyors és kifogástalan működése érdekében tegyen néhány megelőző lépést, hogy a Mobil Kedvencek ne foglalják le az eszköz memóriájának nagy részét.

1 Csatlakoztassa a kézi számítógépet az asztali géphez. Indítsa el az Internet Explorer-t. Kattintson a **Kedvencek** menüre és a **Kedvencek rendezése** parancsra. Keresse meg a Mobil Kedvencek mappát és jelöljön ki egy oldalt.

2 Kattintson a **Tulajdonságok** gombra és a **Letöltés** fülre, és vegye ki a pipát a 'Képek' és a 'Hang és videó' mellől. Nyomjon OK-t kétszer.

3 Az oldalak ismét letöltődnek, de ezúttal képek, hangok és videók nélkül töltődnek fel a kézi számítógépre, amelyek adott esetben sok értékes memóriát foglalhatnak (RAM).

Kisokos

Mobil kedvencek és az Internet Explorer

Az Internet Explorerrel könnyű elrendezni a mobil kedvenceket. Csatlakoztassa a kézi számítógépet az asztali géphez. Nyissa meg az Explorer-t, kattintson a **Kedvencek / Kedvencek rendezése** opcióra. Kattintson a **Mobil Kedvencek** mappára, jelölje ki

a mobil weboldalakat. Kattintson jobb gombbal a kijelölt kedvencekre, és törölje vagy nevezze át az oldalt. Kattintson a **Tulajdonságok** gombra, ha szeretné megadni a speciális beállításokat, mint a szinkronizálás ütemezése vagy a képek másolása.

Bluetooth technológia

Vezeték nélküli csoda

Tartalom

- ▶ A Bluetooth technológia alapjai
- ▶ A Bluetooth hatása hétköznapi életünkre
- ▶ A mobiltelefon és a laptop összekapcsolása

A kapcsolat szó kulcsfogalom a mobil eszközök világában. A digitális fényképezőgépek, mobiltelefonok és kézisámítógépek mind képesek kapcsolódni az asztali számítógéphez, illetve megosztani a leltöltött zeneszámok, digitális képek és e-mailek elérését. Ezen eszközök összekapcsolása gyakran kábelek kuszaságát vagy az infravörös, USB és párhuzamos kapcsolatok zavaró összességét eredményezi. Ezt a csokor-

nyi kapcsolatot hamarosan fel fogja váltani a szabvány vezeték nélküli kapcsolatot, a „Bluetooth”.

Létrejön a kapcsolat
A Bluetooth technológiával kapcsolódó eszközök apró rádióadók segítségével „beszélget-

nek” egymással. Ez azt jelenti, hogy bármilyen Bluetooth-képes eszközt összekapcsolhatunk kábelek bekötése és infravörös portok szinkronizálása nélkül. A szabvány célja, hogy leegyszerűsítse az eszközök közötti kommunikációt.

Tudta-e?

A Bluetooth ötlete 1994-ben látott napvilágot az Ericsson kutatási és fejlesztési központjában, a svédországi Lund városában. A vezeték nélküli technológia egy X. századi viking király, Harald Bluetooth után kapta a nevét,

aki egyesítette Dániát és Norvégiát, és meghonosította a kereszténységet a Skandináv-félszigeten. Történetét két rúnakő rögzítették Dániában. Az Ericsson azóta egy sziklára emlékművet emelt Harald király emlékére.

Kérdés-felelet

K Bővíthető a mobiltelefonom úgy, hogy Bluetooth-ra alkalmas legyen?

F A Bluetooth az újabb telefonkészülékekbe már bele van építve. Ha azonban egy régebbi modellel rendelkezik, akkor csatlakoztathat egy külső Bluetooth eszközt, mint az Ericsson Bluetooth telefonadapter vagy headset. Ezek a mobilra rácsatlakozható adó-készülékek, amelyek a telefon aljához csatlakoznak, és kapcsolatot hoznak létre más Bluetooth eszközökkel, mint a számítógép vagy más a digitális asszisztensek.

K Mi a Bluetooth eszközök közötti kapcsolódás maximális távolsága?

F Az átlagos távolság 10 méter, de egyes eszközök akár 100 méter távolságban is működnek. A Bluetooth

processzor ügyes technikával hozzágajítja a jel erősségét a vevő távolságához, ami takarékos akkumulátorfelhasználást jelent. A Bluetooth eszközök az átlagos mobiltelefon energiaszükségletének csupán három százalékát igénylik. Így egy aprócska elem, mint ami a Bluetooth headsetben van, igen sokáig használható.

K Elég gyors-e a Bluetooth az internetes böngészéshez?

F Igen. Egy színes érintőképernyő és egy Bluetooth modem segítségével a felhasználó a hagyományos telefonkapcsolattal internetezhet, kábelek és drótok nélkül. A Bluetooth gyorsabb, mint a hagyományos 56 Kb/s analóg modemek. Sőt mi több, a szűk keresztmetszet maga a mobilkapcsolat lehet.

Hibakereső

Nem akar két telefont (egyét otthon, egyet pedig házon kívül) használni.

A Bluetooth technológia egyik nagy előnye, hogy elég egyetlen hordozható telefonkészülékkel rendelkeznie, amelyik rugalmasan képes hálózatot váltani. A készülék olyan, mint

egy mobiltelefon, de kétféle módon működik, attól függően, éppen hol van. Amikor otthon van a Bluetooth adójának hatókörén belül, a készülék vezeték nélküli telefonként a stabil telefonvonalat használja. Amint kilép a Bluetooth hatósugarából, a telefon mobiltelefonná alakul át, és a mobil hálózaton keresztül bonyolítja a hívásokat.

Szótár

Bluetooth Rövidhullámú, vezeték nélküli technológia, amely a PDA-k, laptopok, asztali számítógépek és mobiltelefonok közötti kommunikációt teszi lehetővé. A Bluetooth mára vezeték nélküli szabvány lett, és a támogatók között találjuk az Ericssont, a Nokiát, az IBM-et és az Intel-t.

MMS Multimedia Messaging Service. Új formátum a bővebb tartalmú üzenetek, képek és hangok közvetítésére vezeték nélkül.

PC-kártya Hitelkártya méretű kártya, amely a számítógép bővítőhelyébe illeszthető – ennek korábbi neve PCMCIA bővítőhely volt. Többféle kártya létezik, és a laptop kikapcsolása nélkül cserélhetőek.

Szinkronizálás Az a folyamat, amely biztosítja, hogy a számítógépen található adatok, a PDA naptár és névjegyzék pontosan megegyeznek.

Mi a Bluetooth?

A Bluetooth-ban rejlő technológia – apró, alacsony energiaigényű mikroprocesszor által vezérelt rövidhullámú rádióadó – elég parányi ahhoz, hogy elférjen egy telefonban, palm-számítógépben vagy akár egy ékszerben.

■ Az IBM és az Ericson, a Nokia, Intel és Toshiba együttműködésének keretében kifejlesztett Bluetooth-t 1998 májusában mutatták be. Ipari szabvány, amely egy sor elektronikai eszközt, mondjuk telefont és laptopot képes összekapcsolni a vezeték nélküli adás-vételi technológia révén.

■ A táskájában tárolt kézisámítógép szinkronizálni tudja magát az otthoni számítógépével, amint belép a szobába, oda ahol az eszköz található. Ha vezeték nélküli headsetet visel, akkor úgy beszélhet a mobiltelefonján, hogy nem kell kézbe vennie.

■ Minden Bluetooth egységnek standard helyzetben tíz méteres

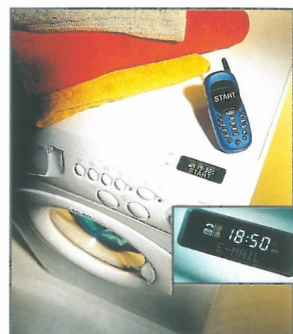
adó és vevő hatósugara van, amely szükség esetén száz méterre növelhető, és az eszköz automatikusan felismer minden egyéb Bluetooth-képes eszközt ezen távolságon belül. A személyi asszisztens így képes beazonosítani a mobiltelefont, amint a közelébe kerül, és biztonsági mentést vagy az e-mailek olvasását kezdeményezni.

Bluetooth a lakásban

A technológia egy sor elektronikai eszközzel képes együttműködni: mobiltelefonokkal, személyi asszisztenssel, háztartási gépekkel, autótól, elektronikai cikkekkel vagy akár az irodai eszközökkel.

■ Több ezer vállalkozás használja az intelligens irodai eszközöket. Az új alkalmazások rohamos ütemű fejlődésnek indultak számos területen.

■ Egy intelligens irodai eszköz például képes a hűtőgépben tárolt és fogyóban levő ételeket nyomon követni, majd automatikusan rendelést leadni, mielőtt valami elfogy.

■ A mosógép le tudja olvasni a ruhák címkéit, és ennek megfelelően beállítani a programot, vagy a fűdőszobai mérleg a mobiltelefon és a Bluetooth révén jelentést küldhet a házi orvosnak.

■ További izgalmas Bluetooth fejlesztések például az olyan tárcák, amelyek jelzik a banknak a vásárlásokat, és egy olyan karkötő, amely a személyes elérhetőségét adja át, miközben kezét fog.

Asztali segéd

■ A különféle technológiákat, Bluetooth-szal együtt, egyetlen kézi eszközben kombinálja az Ericson T68i modellje, amely hordozható személyi asszisztens, mobiltelefon és webes eszköz.

■ Ebben a mobil eszközben találkozik a WAP-os és HTML-alapú web böngészés, az SMS és e-mail küldés, a szinkronizálás a számítógéppel, a globális pozícionáló rendszer

és a digitális asszisztens. Mindez egy tenyérnyi házban, színes TFT képernyővel és fülhallgató bemenettel együtt.

Fókuszban

További alkalmazások

Az otthoni eszközök mellett a Bluetooth bármivel felhasználható, ami rövidtávú kábeles kapcsolatot használ: digitális fényképezőgéppel, fejhallgatóval és hangfalakkal.

■ Sok digitális fényképezőgépgyártó, mint például a Fuji, MMS küldésre alkalmas készülékeket fejleszt. Így az elkészült képet átküldheti a telefonjára. Ezután a fájlt egy üzenetnek

csatolva elküldheti az Internetre, ahol a képet ki lehet nyomtatni és CD-re menteni. Még néhány sort is fűzhet a képhez.

Mobiltelefonok

A Bluetooth headset egy apró chipet és elemeket tartalmaz, hogy a készülék vezeték nélkül tudjon kommunikálni a telefontal. Ha a telefonja nem Bluetooth-képes, akkor is beszerezhet egy rácsatlakozó adaptert.

■ A hangfelismerés technikája lehetővé teszi, hogy a telefon felébredjen a készenléti állapotból egy kulcsszó hatására, vagy hangos parancsra megkeres egy nevet a címjegyzékben. Egy gombnyomás a headseten hívást indít,

vagy fejez be. További előny, hogy nem a kezében tartja a telefont, amely lehet akár a táskájában, így kisebb a sugárzás okozta károsodás veszélye, mivel az antenna távol van a fejtől.

Laptopok

■ Egy laptop és egy Bluetooth telefon összekapcsolásához egy Bluetooth PC-kártyára van szükség, amely hitelkártya méretű, és beilleszthető a laptopba. Ez tartalmazza az antennát és az áramköröket, amelyekkel a laptop

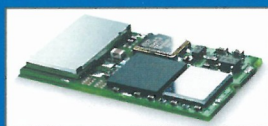

Bluetooth rádiójeleket tud küldeni és fogadni.

Kisokos

Egy high-tech specialista

Minden Bluetooth eszköz egy parányi adó-vevő mikrochipet használ, vagyis egy rádiójeleket küldő és fogadó áramkört. A világon egyetlen másik rádióeszköz sem használja a 2,4 GHz-es frekvencia sávot, amely egyszerre több eszközzel képes kapcsolatot teremteni. Az adatátvitel sebessége

700 és 800 Kbps is lehet – hagyományos modem 56Kb-ra képes másodpercenként tíz méteres távolságon belül.

A WAP telefon

Mozgásban az Internet

Tartalom

- ▶ WAP használata mobil telefonról
- ▶ A megfelelő WAP telefon kiválasztása
- ▶ Spóroljon pénzt és időt a WAP emulátorral
- ▶ Hírek és időjárásjelentés a WAP segítségével

Sokunk számára az Internet a mindennapi élet fontos részévé vált, de mitévők legyünk, ha nincs a közelünkben PC? Az egyik megoldás, ha a WAP telefont hívjuk segítségül. A WAP technológia a HTML és XML szabványokra épülve számos on-line szolgáltatás elérését teszi lehetővé. A WAP használata annyiban különbözik az Internetes böngészéstől, hogy itt nem tekinthetők meg színes

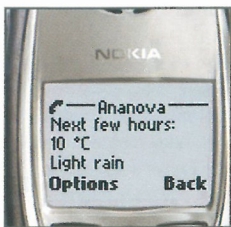
grafikák és animációk. Másrészt viszont, ha útközben szeretne információhoz jutni, a WAP ideális eszköz lehet. Segítségével utazási információk, szórakozási lehetőségek, on-line vásárlás és e-mail fogadás is elérhetővé válik.

Mozgásban az Internet

A WAP szolgáltatások számos mobiltelefon-típusról, valamint PDA és kézi számítógépekről is elérhetők. Bemutatjuk, hogyan választhat WAP eszközt, és hol találja a legjobb WAP oldalakat.

Tudta-e?

A WAP viszonylag új technológia, kezdetben mint a teljes világháló telefonon keresztül elérésének eszközt harangozták be. Valójában a mobiltelefonok kis sebessége és a képernyőméretek miatt ez nem felel meg a valóságnak, így a WAP szolgáltatók saját teljesítőké-

ességük túlzott hangsúlyozásának köszönhetően ellenérzésbe ütköztek. Napjainkban a WAP technológia újrafogalmazza magát, és mint a kis mennyiségű információk (időjárás, közlekedési hírek) mobilról vagy más-honnan való lekérdezésének eszköze mutatkozik be.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Hogyan fogalmazható meg a WAP cím és az internetes cím közötti különbség?

F Első ránézésre a WAP címek úgy néznek ki, mint egy Internet-cím, mégis van egy hajszálnyi különbség. Az Internet-cím általában tartalmaz egy 'www' részt. Például a Google keresőprogram címe www.google.hu Ellenben a WAP címekben a 'www' rész helyett 'wap' vagy a cím végén lévő 'html' helyett a 'wml' betűsor szerepel.

<http://weatherwindow.com/index.html>
and alerts.
<http://wap.wetteronline.de/en/i.wml>
ing areas with "gorgeous" cond

K Hallottam a „WAP kapu” kifejezést. Mit takar ez pontosan?

F Amikor valaki egy WAP telefont vásárol, azon az illető saját hálózati szolgáltatójának kapuja és honlapja van beállítva. A kapu biztosítja a szolgáltató különböző WAP szolgáltatásainak és honlapjainak elérését. A telefontípustól függően a tulajdonos más WAP kapu beállításokat is megadhat.

K Biztonságos-e WAP mobiltelefonról on-line vásárolni?

F A WAP böngészőbe beépíthető egy adatbiztonsági elem, amelynek köszönhetően a személyes információk, mint például a bankkártya adatai a továbbítás során kódolásra kerülnek. Ha szeretne pénzügyi tranzakciót végrehajtani, de nem tudja biztosan, hogy telefonja rendelkezik-e az előbbi adatkódolási funkcióval, látogasson el a telefon gyártójának honlapjára, és ellenőrizze a típusleírásban.

K Együtt tud-e működni a WAP az újabb technológiákkal, mint például a GPRS?

F Igen. A GPRS olyan nagysebességű technológia, amelyet az erre alkalmas telefonok és egyéb eszközök adatkérésre és fogadásra tudnak felhasználni. A technológia a WAP technológiával teljes mértékben kompatibilis.

Hibakereső

Nem tudja eldönteni, hogy WAP telefont vagy WAP PDA kézi számítógépet vásároljon.

Amikor WAP eszközt vásárol, gondolja végig, hogyan szeretne használni. Ha úgy érzi, hogy ki fogja használni a PDA nyújtotta lehetőségeket, úgy ez a válasz-

A 9210-es Nokia mobiltelefon és PDA is egyben.

Mit tud a számítógépem?

Szótár

WAP Wireless Application Protocol. Műszaki szabvány neve, amely a WAP telefonok számára lehetővé teszi a WAP adatok elérését. Úgynevezett nyitott szabvány, ugyanis több gyártó is használja, nem pedig egy bizonyos cég tulajdonát képezi. **GPRS** General Packet Radio Service. A GSM (Global Systems for Mobile Communications) technológiánál jóval gyorsabb, nagysebességű mobilkommunikációs technológia, amely gyorsabb elérést biztosít a WAP szolgáltatásokhoz.

WML Wireless Markup Language. A WAP lapok készítéséhez használt nyelv. Segítségével számos feladat, például a szöveg képernyőn történő elhelyezése és formázása, valamint a különböző információkat tartalmazó képernyők közötti kapcsolat kiépítése is megoldható. A HTML nyelvet inkább hagyományos honlapok készítésére használik.

A WAP telefon kiválasztása

Számos telefon beépített WAP funkciókkal rendelkezik, ezeket hívjuk WAP telefonoknak. Hogyan válasszuk ki a megfelelő típust? Ime néhány kérdés, amit vásárlás előtt fel kell tennie saját magának:

■ Biztonságos-e a WAP böngésző? Ha a WAP szolgáltatást on-line vásárláshoz is igénybe venné, a böngészőnek támogatnia kell az adatkódolást, és biztonságosan kell tárolnia a személyes információkat.

■ Elég nagy-e a képernyő? A kis méretű mobiltelefonok képernyője is kicsi. Minél nagyobb a képernyő, annál könnyebben böngészhetők a WAP oldalak. Amikor típust választ, gondoljon arra, hogy tud-e változtatni a kijelző képernyő beállításán.

■ Könnyen kezelhetők-e a telefon navigációs gombjai és billentyűi? Ha sokat használja a WAP szolgáltatásokat, elengedhetetlen a kényelmesen kezelhető billentyűzet.

■ Hány kedvenc WAP oldalt és profil (WAP szolgáltatások különböző beállításai) tud tárolni a készülék? Ha egy oldalra rendszeresen ellátogat, a kedvencekben való megnyitással megspórolhatja a szükségtelen böngészést.

Ericson t65 beépített modemmel és WAP funkciókkal

■ Milyen díjat számol fel a szolgáltató a WAP elérésért? Mielőtt szerződne, tájékozódjon a szolgáltatói díjakról, így kiderül, megengedhető-e magának ezt a szolgáltatást.

Vásárlás előtti gyakorlás

■ Ahogy egyre gyakorlottabb WAP használóvá válik, tapasztalni fogja, hogy a WAP hívások egyre rövidebbek és olcsóbbak. De a kezdetek kezdetén, ahogy a különböző szolgáltatókkal és magával a WAP-pal ismerkedik, a hívások hosszabbak és így költséesebbek is. WAP gyakorlatszerzésre telefonja helyett emulátor segítségével ellátogathat egy honlpra. Az Interneten számos WAP emulátort talál, ha egy keresőprogramba, például a www.google.hu címen begépel az 'emulátor' szót.

Ötlet
A WAP szolgáltatásokról tájékozódjon Internet-szolgáltatója és mobil szolgáltatója honlapján.

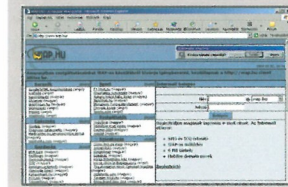
Fókuszban

A WAP telefon kihasználása

Számos szolgáltató elkészíti oldalainak WAP változatát is. Így telefonja segítségével bárki értesülhet a legfrissebb hírekről, Interneten vásárolhat, vagy lekötheti nyaralását.

■ Ha WAP böngészőjének adatkódolása biztonságos, vásárolhat az Interneten. A www.wap.hu honlapon további hasznos WAP oldalak listáját tekintheti meg.

■ A www.pannongsm.hu honlap címlistában bárki kereshet éttermeket, foglalhat asztalt, vagy megnézheti a helyi mozi filmjeinek kezdési időpontjait.

www.otp.hu

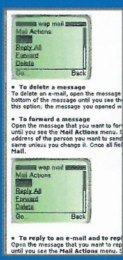
■ Sok bank kínál ügyfeleinek WAP szolgáltatásokat. Információért látogasson el bankja honlapjára.

■ Számos hírfórum, például a Yahoo is rendelkezik WAP lappal. Lépjen a wap.yahoo.com lapra és kövesse a hivatkozásokat.

Kisokos

E-mail levelezés WAP telefonnal

Amikor nincs számítógép közelben, mobiltelefonja segítségével tud e-mail üzeneteket írni, küldeni és fogadni. A mobilon elolvasott e-mail üzeneteket az Internet-szolgáltató is tárolja, így azokat később lekérdezheti,

vagy szükség esetén törölheti. Ehhez telefonját WAP e-mail levelezésre kell beállítania. A beállításához kérjen segítséget a WAP szolgáltatótól. Tudnia kell, hogy nem minden Internet-szolgáltató támogatja ezt a funkciót.

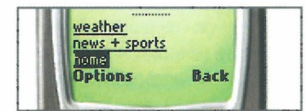
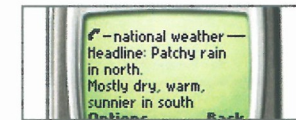
WAP használata mobiltelefonról

A WAP lapok megtekintése mobiltelefonon rendkívül egyszerű, bár a módszer telefontípustól függően eltérő lehet.

1 A telefon menüjében válassza a WAP opciót. Ez az opció vagy az Internet, vagy a Szolgáltatások, vagy a Böngészés menük alatt található. Az opció kiválasztása után várjon, amíg a kapcsolat létrejön.

2 A telefon navigációs gombjai segítségével böngészheti végig a WAP listákat és tekintheti meg az elérhető opciókat. Az egyes opciók kiválasztására általában a telefon hívás gombja szolgál.

4 Amikor végzett, térjen vissza az induló képernyőre, és folytassa a WAP böngészést, vagy szakítsa meg a WAP kapcsolatot.

3 Várjon a következő oldal betöltésére, majd görgetéssel és kijelöléssel válassza ki az információt. Lehet, hogy többször meg kell ismételnie ezeket a lépéseket. Ha az oldal egy része eltűnik a képernyő alján, görgetéssel léphet az oldal takarásban lévő területére.

WAP-oldal készítése

Mobil honlap

Tartalom

- ▶ Saját WAP-oldalak készítése
- ▶ Szerkesztés a képernyőn
- ▶ Egyszerű grafikák és hivatkozások
- ▶ Értesítés küldése ismerősöknek

A WAP (Wireless Application Protocol, azaz „vezeték nélküli alkalmazás protokoll”) hasonló módon működik, mint az Internet. A WAP-oldalak egy WML nevű kód segítségével készülnek, ez hasonló a weblapokhoz használt HTML-hez. A WML a weblapok lecsupaszított verzióját készíti el, egyszerű grafikákkal, amelyek elérhetőek egy mobil készülékről is, mint a telefon. Ahogy az internetes weblapok készítésére is találunk

technológiákat, a WAP-oldalak létrehozására is találhatunk hasznos kis webhelyeket.

Testreszabott

Ezeket a webhelyeket úgy építhet WAP-oldalakat, hogy nincs szüksége a bonyolult WML prog-

ramozás ismeretére. A Buzzed weboldala ingyenes, segítségével képeket és hivatkozásokat helyezhet el a WAP-oldalakon. A Buzzed webhelyen egy szimulátor segítségével meg is nézheti, hogyan fog kinézni a telefon képernyőjén a kész WAP-oldal.

Tudta-e?

A WAP-os mobiltelefon a hordozható vezeték nélküli eszközöknek csak egyik fajtája. A fejlesztések között olyan böngészőket találunk, amelyek élénk, színes és összetett WAP-oldalakat jelenítenek meg, színvonaluk összehasonlítható egy weblapdalával. A WAP-telefonokban megtalálható

a PDA-ból ismert memória, teljesítmény és sokoldalúság. Némelyik külsőre és méretre ékszerre hasonlít, más típusok olyan hétköznapi tárgyakba vannak beépítve, mint egy toll, óra vagy levélnehezék. További információért látogasson el a www.gelon.net oldalra.

Kérdés-felelet

Promote Yourself!

Our mobile download site serves millions of mobile pages a month, and your ad could be on every single one of them for much less than you think!
Your ad can be served to the UK only (about 40% of our traffic), UK and Europe, or globally. Our robust servers can fulfil your campaign in anything from hours to weeks or even months.
With no minimums and prices from just £10.20, you just can't beat our service or price! Why not contact us for more details on this incredibly cost effective service from the mobile delivery specialists.

K Hogyan értesíthetem az ismerősöket arról, hogy WAP-oldalt készítettem?

F Adja hírül a családtagoknak vagy kollégáknak, hogy elkészült saját WAP-oldala. Nyissa meg az e-mail alkalmazását, és írja be az e-mail címeket a Címzett mezőbe, vesszővel elválasztva. Ezután rövid üzenetben értesítse őket a jó hírről, és adja meg az URL-t.

K A jelszavam túlságosan bonyolultnak tűnik. Van rá mód, hogy megváltoztathassam?

F Igen. Ha a Buzzed jelszó numerikus és nehéz megjegyezni, akkor megváltoztathatja. Lépjen be a fiókjában az Account Information részbe, és keresse meg a New password mezőt. Itt adjon meg egy új jelszót, majd ismét írja be ugyanezt a Confirm mezőbe. Kattintson a Finish gombra. Ezután ezt a jelszót kell használnia, amikor belép.

K Miért nem fér el egy nagyobb szövegmenyiség a WAP-oldalaimon?

F Nyolc oldalnyi információt helyezhet el a WAP-honlapon, de a mobil-böngészők (telefon, PDA) korlátozásai miatt egy oldal címe maximum 15 karakter, egy oldal, pedig maximum 750 karakter lehet. Ez nem tűnik soknak, de egy mobiltelefonon akár néhány száz karakter legörgetése is időigényes. Ezért törekedjen tömör oldalak készítésére.

Account Information	
Your Name	Kovács János
Email Address	jano@freemail.hu
Country	Hungary
New Password	***** Confirm
Site Title	KovácsWAP
Welcome Graphic	
If you have a WAP graphic that you would like to appear on, you can select from a small sample of clips.	
Language	Hungarian
Category	Personal Culture
Short (160chars) description of the site.	KovácsWAP-ot karbantartja: Kovács János. A honlap célja: a mobil világban lehet elérni: kjoanos@freemail.hu
Remove Site	

Hibakereső

A WAP-oldal hivatkozásai nem akarnak működni.

Ne felejtse, hogy egy WAP-oldal és egy weboldal nem azonos dolog, és más kódban is készülnek. Egy WAP-os készülék nem képes egy HTML-ben íródott weboldalt megjeleníteni. Győződjön meg róla, hogy a hivatkozások WAP-oldalakra és nem weboldalakra mutatnak. A WAP-oldalakra és nem weboldalakra mutatnak. A WAP-oldalakra és nem weboldalakra mutatnak. A WAP-oldalakra és nem weboldalakra mutatnak.

• Royal Ballet
- <http://www.wapdrive.net/hochhauser/index.wml>
- victor Hochhauser presents The Royal Ballet - 17 - 29 July at the R

dalak ismertetőjegy, hogy általában a „wap” szó szerepel a cím elején a „www” helyett. Az ilyen oldalról gyűjteményt találhat a www.wapwar.com weboldalon, amit a böngészőjébe vagy a WAP-készülékbe írva érhet el.

Szótár

```
<html>
<head>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">
</head>
```

HTML Hypertext Markup Language

Weblapok írásához használt kódnyelv.

A számítógép nem képes a WML-t olvasni, a WAP-os telefon viszont nem képes a HTML-ben készült tartalmak megjelenítésére.

WAP-Wireless Application Protocol. Az Internetről származó információk hordozható készülékekre való átvitelét megvalósító rendszer.

WML Wireless Markup Language. WAP-os tartalomhoz használt kódnyelv.

WAP-os készülék Olyan készülék, amely képes WML kódot értelmezni, például egy WAP-telefon.

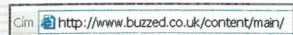
A Nokia 6800 WAP-készülék

PDA Digitális személyi asszisztens. Kézi eszköz, amely a számítógépen megtalálható szolgáltatások közül jó párat lehetővé tesz. Ilyen például a Palm Pilot.

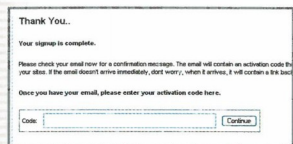
Az első lépések

A WAP-oldal készítése nem is olyan nehéz, főként, ha az ehhez segítséget nyújtó webhelyeket is segítségül hívja.

1 Írja be a www.buzzed.co.uk címet a böngészőjébe. A megjelenő oldalon információkat olvashat az oldal szolgáltatásairól.

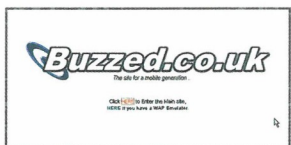
3 Rögzítse adatait a Buzzed webhely űrlapján. Ne felejtse el egyedi URL-t megadni a WAP-oldalához (ha még nincs ilyen nevű oldal), majd kattintson a lap alján található **Sign-up** (Feliratkozás) gombra.

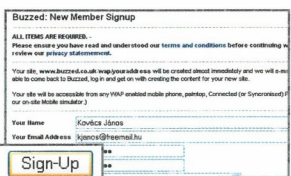
Kisokos

Grafikák

A Buzzed segítségével a WAP-os webhely kezdőoldalán képeket helyezhet el. Ehhez lépjen be a Buzzed webhelyére. Keresse meg az oldalon a Welcome Graphic részt. Ha pontosan tudja, hogy milyen képet szeretne elhelyezni az oldalon, adja meg a megfelelő URL-t a felkínált mezőbe. Ha

2 Görgessen az oldal aljára, majd válassza a „Sign-up now” (feliratkozás) opciót.

4 Amennyiben olyan nevet választott, amelyet más még nem használ, akkor a WAP-oldalát azonnal regisztrálja a rendszer. Egy e-mail fog kapni, amelyben jóváhagyhatja a regisztrációt.

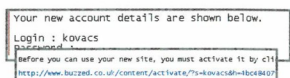

nem tudja, akkor kattintson a Clipart gombra. Ötoldalnival grafika közül választhat. Válasszon ki egyet és kattintson rá duplán, így megjelenik a megfelelő cím a mezőben. Nyomja le a Finish gombot.

WAP-oldal létrehozása

Miután regisztrálta az adatait és WAP-oldali nevét a Buzzed.co.uk-nál, elkezdheti megalkotni a tartalmat.

1 Nyissa meg e-mail postafiókját. A regisztrációt jóváhagyó e-mailben talál egy jelszót. Kattintson a Buzzed által az e-mailben megadott belépési hivatkozásra (egy hosszú link).

5 Az első oldal a nyitólap, amelynek nincsen címe, csak egy szövegdoboz a rövid bemutatkozáshoz. Minden további oldalban található külön címező. Adjon az adott oldal tartalma szerinti címet minden egyes mezőnek.

Fókuszban

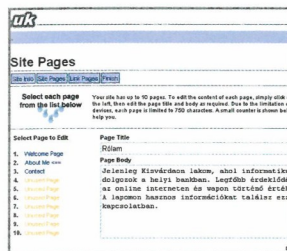
Tartsa karban WAP-oldalát!

Minden alkalommal, amikor a **Next** gombra kattint a fiókjában, a Buzzed.co.uk a WAP-oldalak naprakészen tartásához és szerkesztéséhez egy sor opciót kínál fel.

1 A webhely szerkesztéséhez kattintson a szerkesztéshez tartozó hivatkozásokra. Így visszatérhet az eredeti WAP-szövegekhez. Adjon hozzá vagy töröljön információkat kedve szerint, és nyomja le a Finish (Befejezés) gombot, amikor elkészült a módosításokkal.

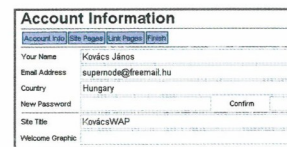
2 A Buzzed-on talál egy WAP-os telefon-emulátort is, amellyel a képernyőn megnézheti, hogyan fest az oldal egy mo-

2 Írja be a Buzzed weblapon a felhasználónevet (UserID) és a jelszót. Ezzel belépett az oldalára.

biltelefonon vagy PDA-n. Kattintson a Most Recent Sites gombra, majd saját WAP-oldalára.

3 Ezzel a Nokia 7110-es telefonját szimulálhatja, igen egyszerűen. Elég rákattintania

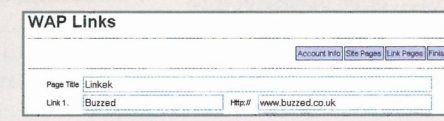
3 Induláskor nyolc oldal áll a rendelkezésére a WAP-oldalaihöz. Ezek segítségével közzéteheti önéletrajzát, személyes bemutatkozását, illetve felsorolhatja hobbjait, érdeklődési körét.

6 Ha megadta az összes fontos információt, görgessen az oldal tetejére és válassza az Account Info opciót, és a **Hungarian** lehetőséget a Language résznél. A Category menüből válasszon témakört, majd kattintson a **Finished** gombra. Ezzel feltöltötte az összes információt a Buzzed szerverre, hogy elérhető legyen az Internetről.

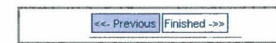
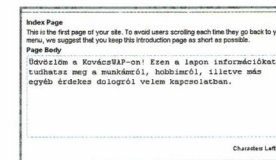
a képernyőn a hivatkozásokra, ideértve a Back linket is.

4 Kattintson az oldalak címekre a tartalmuk megtekintéséhez, és a **Back** (vissza) gombra, ha vissza szeretne térni a főmenühöz.

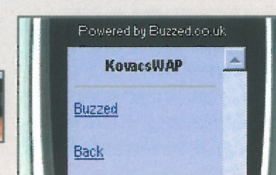
5 Elhelyezhet más WAP-os webhelyekre mutató hivatkozásokat, amelyek érdekelhetik a látogatókat. Kattintson a fiókon belül a **Link pages** (Hivatkozások) gombra. Adja meg a WAP-oldal nevét és címét.

4 Szöveg beírásához jelölje ki a szövegmezőben már megadott szöveget és gépeljen a helyére újabbat, vagy kattintson bele a dobozba és írja meg az üzenetét.

Ötlet
Nyerjen ihletet mások munkájából. Böngésszen mások webhelyei között a honlap 'Most Recent Sites' részében.

6 Kattintson a Finish gombra. A hivatkozások ezután a saját weboldalán is megjelennek, és a látogatók ezekre kattintva fedezhetik fel a további WAP-oldalakat.

Mobil processzorok

Kinek mi számít

Tartalom

- ▶ Noteszgépek története
- ▶ Miben más egy mobil gépbe szánt processzor?
- ▶ Az áramfogyasztás rejtelméi
- ▶ Asztali vagy hordozható?

A processzorok fejlesztésében a megahertzek utáni hajszá úgy tűnik, véget ért. Ennek az egyik oka, hogy a gyártók már a technológia határait feszegetik. A másik lényeges ok, hogy az Egyesült Államokban az eladott számítógépek között immár több a notebook, mint az asztali gép. Ez a tény pedig messzemenő változásokat idéz elő a fejlesztések irányában, hiszen egészen mások a követelmények a note-

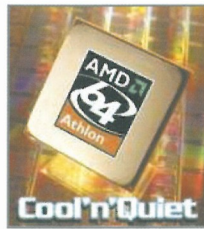
bookokban, mint az asztali gépekben. A processzorok gyártói ezért egyre inkább a processzorok által leadott hő, a felvett energia mennyisége felé fordulnak a teljesítmény fokozása mellett. Ez azonban nem csak a processzorokra igaz, hanem a többi alkatrésze is.

Tájékozódás

A kártya az utóbbi években a hordozható gépek világában bekövetkezett változásokat térképezi fel, bemutatva az újdonságokat, a fejlesztések irányát, és segít eligazodni a notebookok jellemzői, a rövidítések, szolgáltatások és a különböző hardverelemek között.

Tudta-e?

A forradalom elmaradt. Annak idején, az első 32 bites Pentium processzorok megjelenésekor óriási változások zajlottak le a számítástechnika világában, és minden szoftvergyártó igyekezett áttérni az új rendszerre. Ekkor jelent meg a Windows 95, amelyet a Microsoft forradalmi

változásként harangozott be, és ennek volt is alapja. Körülbelül 2 éve megjelent az AMD első 64 bites processzora, amelyet az Intel hasonló képességű példányai követtek. A nagy áttörés azonban nem következett be, talán éppen a hardvert kihasználó szoftverek hiányában.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Mi az a Centrino processzor?

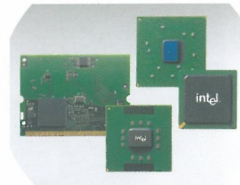
F A Centrino nem processzor, hanem egy technológia-együttes, mely a hordozható számítógépek kényelmét célozza. Háromtagú rendszer, egyik eleme a csökkentett fogyasztású processzor, a második a vezeték nélküli hálózati kapcsolat lehetővé tevő kártya, a harmadik az egész számítógépet kiszolgáló alaplap lapkakészlet, ami integrált grafikus vezérlőt és beépített hangrendszert is tartalmaz. A Napa nevezetű új megjelölés ugyanezeket az elemeket tartalmazza fejlettebb változatban.

ezért a kisebb fogyasztású, kisebb (ezáltal halkabb) hűtést kívánó gépeket építene. Az AMD mobil processzorait a legtöbb asztali gépekbe szánt alaplap egyébként egy BIOS-frissítés után már fogadja.

K Miért olyan különleges az Intel Core Duo processzor?

F Azért, mert teljesítményével az asztali processzorokat is felülmúlja, de sokkal kevesebb energiát használ a működéséhez. Az igazi nagy eredményt azzal érték el, hogy a processzor képes a használaton kívüli részeit kapcsolni. Így ezek nem vesznek fel áramot, s ezáltal az akkumulátoros üzemmód ideje jelentősen meghosszabbodik.

K Azt hallottam, hogy léteznek mobil processzorokat foglalkoztató asztali gépek is. Igaz ez?

F Igen. Néhány gyártó felismerte az igényt, hogy a nappaliba médiaközpontnak megvásárolt gépek tulajdonosai sem szeretnék egy „traktort” hallgatni a tévé mellett,

Hibakereső

Folyamatosan jelennek meg újabb és újabb processzorok és szolgáltatások. Hogyan lehet ezek között eligazodni?

Nehezen. A fejlődés üteme akkora, hogy aki egy fél évig nem foglalkozik valamely témával, az nem tud lépést tartani a változásokkal és újdonságokkal. Ezért egyáltalán nem kell szégyenkeznie, ha a legújabb

számítástechnikai hírvíjságokat, és látogasson el a vezető hardvereszek készítőinek oldalára.

Mit tud a számítógépem?

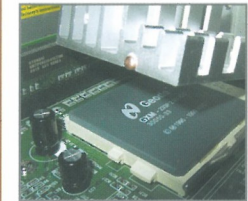
Szótár

BIOS A számítógép alap-szoftvere. A számítógép elindításáról és a hardverelemek működtetéséről gondoskodik. Az alaplapon helyezkedik el egy külön lapkában.

Akkumulátor A hordozható számítógépek áramellátását utazás közben biztosító alkatrész.

Gyorsítótár A processzoron belül található nagy sebességű memória. Sebessége jóval felülmúlja a normál memóriát, de drágább is.

Virtuális Látszólagos dolgok jelzője, melyek működésük szerint valamilyen jellemzővel bírnak, de a valóságban (fizikailag) másképp vannak megoldva. Például a virtuális memória úgy viselkedik mintha memória lenne, de valójában egy fájl a merevlemezen.

Mobil processzorok

A hordozható gépeknél elsődleges szempont az akkumulátoros üzemmód ideje, ezért ehhez kell igazodnia az alkatrészeknek is.

■ **Akkumulátoridő** A fejlesztés egyik iránya természetesen lehet a minél hosszabb ideig működő akkumulátorok kikísérletezése, de ha ezalatt az alkatrészek fogyasztása is növekszik, nem jutunk előbbre.

■ **Fogyasztás** Az Intel cég (mint a legnagyobb processzorgyártó), ezért nagy jelentőséget tulajdonít a processzor fogyasztásának alacsonyan tartására, és egyre másra jelennek meg az alacsonyabb fogyasztású, de hasonló teljesítményű processzorok a kínálatban, valamint azonos fogyasztás mellett nagyobb teljesítményű példányok.

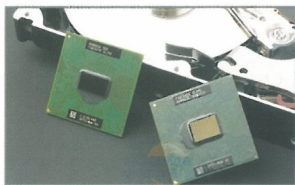
■ **Mobil processzorok** A hordozható gépek eltérő igényei miatt külön processzorcsaládok jöttek létre ehhez a kategóriához:

Pentium M A processzor nevében szereplő M betű a mobilitásra utal.

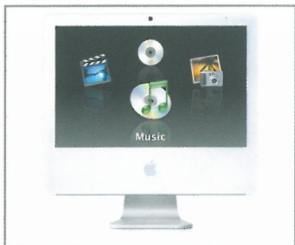

Ez a család a nagy teljesítményre és az alacsony fogyasztásra lett kifejlesztve.

Celeron M A Pentium M processzor kistestvére, mely nem tartalmaz energiatakarékosági funkciókat, és a számítási teljesítménye is kisebb, cserébe viszont sokkal olcsóbb, mint nagytestvére. Az asztali Celeron processzorokkal nem szabad egy az egyben összevetni az órajeleit: a fejlesztések és a megnövelt gyorsítótár miatt ez a processzor 1,6-szor nagyobb teljesítményt nyújt azonos órajelű társához képest.

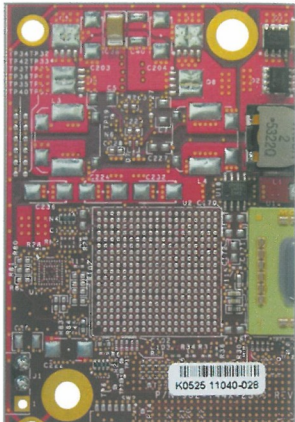
Intel Core Duo A legújabb Intel kétmagos processzor mobil számítógépekhez. A legújabb technológiák révén nagy teljesítményt nyújt mérsékelt fogyasztás mellett. Ez a processzor a lelke az Apple legújabb számítógépeinek is.

Intel Core Solo A fenti processzor egymagos változata.

Turion Az AMD mobil processzora, mely már 64 bites működésű, de természetesen futtatja a 32 bites kódokat is.

■ **Gyorsítótár** Mivel a processzor órajelének növelése együtt jár a hőbocsátás és a fogyasztás növekedésével, ezért a hordozható gépekhez más megoldás után kellett nézni a gyártóknak. Többek között ez az igény keltette életre az új mobil processzorokat, melyekben az órajel emelése helyett a gyorsítótár méretének drasztikus emelésével javították a teljesítményt.

■ **Többmagos processzorok** A teljesítmény növelésének egy másik módszere, ha a processzor egyszerűen több utasítást tud végrehajtani. Születtek már olyan processzorok, melyek egy órajel-ciklus alatt több utasítást is végre tudtak hajtani. A mostani megoldás, a többmagos processzorok bevezetése azonban egy teljesen új megközelítést alkalmaz. A processzor ugyanis valójában több processzor, melyeknek a működése természetesen össze van hangolva. A nagy méretű gyorsítótáron pedig dinamikusan osztozik a két mag, mivel más szempontok is szerepet játszottak a kifejlesztésében. A módszer lehetővé teszi például (elméletben – gyakorlati megvalósítást még nem láttunk),

hogy egyetlen gépen egy időben két operációs rendszer működjön más és más feladatot ellátva. Itt ugyanis már megoldódott az a probléma, hogy egy időben (szemléltetve) két vagy több (attól függően, hogy hány magot tartalmaz a processzor) feladatot lehessen végrehajtani.

Kategóriák

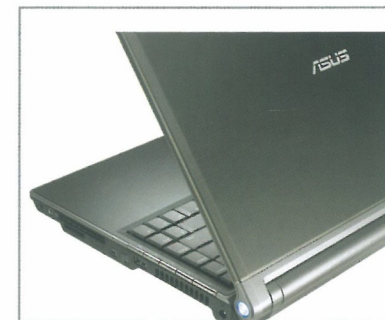
A noteszgépek rendeltetésük szerint több csoportba oszthatók. Az asztali gépek kiváltására szolgáló noteszgépek általában súlyosabbak, de erősebb processzort tartalmaznak, és mindenféle csatlakozóval felszerelik őket. Az erősebb processzor nagyobb teljesítményt, de rövidebb vezeték nélküli üzemidőt jelent. A másik végtel az ultra hordozható gép, ahol az elsődleges szempont a hosszú akkus működés, ezért keveset fogyasztó processzort választanak hozzájuk, valamint kihagyják a nem mindenképpen szükséges részeket.

Mitől függ az üzemidő?

Két oldalról közelíthető meg a kérdés. Az egyik az akkumulátor működésének javítása, a másik pedig a használt eszközök fogyasztásának csökkentése. Tekintsük át, hogy mely elemek fogyasztják a legtöbb áramot. A processzorról már esett szó. Nagyobb áramfelvétellel rendelkeznek még a merevlemez és a CD/DVD-meghajtók, de ezek csak tartós működés esetén jelentenek problémát. Van egy alkotóelem, ami viszont folyamatosan üzemel, és nem lehet kikapcsolni, az pedig a képernyő. Minél nagyobb a képernyő, annál többet fogyaszt. Ugyanez a megállapítás igaz a fényerőre is.

Minél nagyobb fényerő van beállítva, annál többet fogyaszt a masina. Van egy önvédelmi rendszere is a legtöbb noteszgépnek: ha ugyanis a gép akkumulátorról üzemel, a készülék automatikusan átvált egy alacsonyabb fényerőt nyújtó üzemmódba.

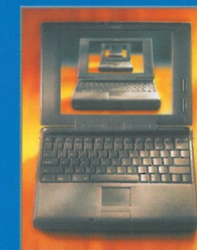
Kisokos

Egy kis történelem

A notebook és laptop elnevezések egyaránt ismerősen csengenek számunkra, ki ezt használja, ki azt. Sokszor nem is tudjuk hogyan is fejezzük ki magunkat, ha kinyitható, összecukható, táskába csukható számítógépről beszélünk. Tegyük most helyre egy kicsit ezeket a fogalmakat, tekintsünk bele a hordozható gépek néhány évtizedének történelmébe. Az első hordozható számítógépek a 80-as évek elején jelentek meg. Néhány év elteltével már monokróm grafikus LCD kijelző-

vel, beépített floppy meghajtóval és billentyűzettel. Ebben az időben kapták a laptop elnevezést, mivel ezeket a gépeket már ölbé (angolul: lap) lehetett venni. Később, a 90-es évek elején a hordozható gépek már A4-es méretűre soványodtak, így elnevezték őket noteszgépeknek, azaz notebookoknak.

Manapság mindkét kifejezést használják, ami érthető, mert a méret csökkenésével párhuzamosan az ölbé használat maradt, sőt még könnyebb is lett.

CD készítése MP3 fájlokból

Még jobb hangzás

Tartalom

- ▶ CD írás a számítógépen
- ▶ Saját MP3 CD összeállítása
- ▶ Személyes lejátszási lista készítése

Az MP3 mára komoly vetélytársa a CD-nek a népszerűség és hangminőség tekintetében, ezért a jelenlétevel megváltoztatta a zeneipart is. Annak ellenére, hogy az MP3-as formátumú zene fenyegetni látszik a CD-n tárolt zene korábbi uralmát, a két formátum kombinálásával saját audio CD-eket készíthet házilag. Ha MP3 fájlokat használ, szó szerint több száz dalt tárolhat egyetlen CD-n.

CD-égetés

Egyre több otthoni számítógépnek beépített tartozéka a CD-író. Ha telepít egy megfelelő MP3-író vagy -tömörítő programot, akkor az íróval saját zenei összeállítást készíthet egy üres

CD-re a zenegyűjteményéből. Miután az MP3-összeállítást felírta CD-re, a lemezt lejátszhatja számítógépen, CD-lejátszón, hifitornyon és az autóban egyaránt. Így bárhol élvezheti kedvenc zenészárait.

Tudta-e?

Jóllehet a lemezkiadók és a népszerűk tudják, hogy dalaikat az Interneten keresztül illegálisan terjesztik, maguk is elkezdtek használni ezt a technológiát. David Bowie volt az első előadóművész, aki azelőtt jelentetett meg zenei anyagot az Interneten, hogy az a boltokba került

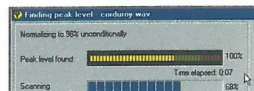

David Bowie

volna. Az internetes rajongóknak szóló meglepetés volt az az extra felvétel, amit azok kaptak, akik letöltötték az eredeti anyagot a netről. Sok, lemezszereződéssel nem rendelkező együttes népszerűsíti magát az Interneten, ezért a lemezkiadók is komolyan veszik az MP3 technológiát.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Azonos lesz-e a különböző forrásokból származó felvételek hangereje a válogatás CD-n?

F Igen. A hangmérnökök mindig igyekeznek ugyanolyan, ideális hangerejű CD-eket előállítani, jóllehet kisebb eltérések lehetnek a CD-k között. A számítógépen készített WAV vagy MP3 fájlok között azonban gyakoriak a különbségek. Néhány MP3-tömörítő programnak van „normalizáló” funkciója, amely segítségével beállíthat egy átlagos hangerőszintet, ez azonban a zene dinamikájának csökkenésével jár.

K Hozzáadhatok-e a CD-n levő válogatás-hoz további digitális felvételeket?

F Ez a CD-íróhoz tartozó program tulajdonságaitól függ. A legtöbb CD-készítő szoftver esetében több menetben is lehet CD-t írni, de az audió felvételeknél a legjobb az, ha egy menetben felírja az összes számot a CD-re.

K Hány különböző számot lehet tárolni egy audió CD-n?

F A CD-re írható dalok száma az audiófájl típusától függ. A legtöbb CD-n körülbelül 650 MB hely van. Ha a dalokat MP3-fájlként rögzíti, akkor egy-egy szám nagyjából 3 és 5 MB közötti méretű lesz. Ez azt jelenti, hogy több mint száz dal rá fog férni a lemezre. Ha kizárólag audió CD-t készít, akkor 74 percnyi zene fog ráférni. Ügyeljen arra is, hogy nem minden CD-olvasó tud MP3 számokat lejátszani.

K Miért rosszabb a minősége néhány MP3-dalnak az audió CD-hez képest?

F Az MP3-ak tömörítve helyezik el az adatokat a lehető legkisebb méretben. Ez minőségromlással jár. Minimum 128 Kbps bitarányt (adatátviteli sebesség) válasszon, ha jó minőségű MP3 zenét szeretne. Néhány MP3-lejátszó kijelzi a bitrátát.

Hibakereső

Nem játsza le rendesen a CD-lejátszó a behelyezett audió CD-t.

Noha sok CD-író program hibátlanul működik, előfordulhat, hogy a többmenetes CD-eket néhány lejátszó és számítógépes olvasó nem kezeli rendesen. Esetleg csak az első me-

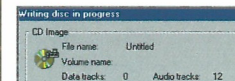

netben felírt dalokat játsza le, mert az olvasó csak ezeket az információkat látja. Ebben az esetben próbálja meg egy menetben felírni az audió CD-eket. Emellett használjon kifejezetten az audió felvételekhez való CD-R lemezeket, mivel ezek nyújtják a legjobb minőséget.

Mit tud a számítógépem?

Szótár

Audio CD Jó minőségű, lemezen tárolt audioadat, amit minden CD-lejátszó le tud olvasni. Az audió CD-k szintén kódolva vannak, de az MP3-aktól és az adatlemezeketől eltérő módon.

Bitarány Az MP3 fájl készítése és lejátszása során használt adatátviteli sebesség. Ha a bitarány magas, akkor a fájl hangminősége megközelíti az eredetit.

Égetés/írás Adat másolása írható vagy újrírható CD lemezre. Azért nevezik égetésnek, mert az adat tárolását lézer végzi, szó szerint beleégetve a jeleket a lemezbe.

Adatlemez Olyan CD-ROM, amely csak számítógépes állományokat tartalmaz. Az adatlemezeken nincsenek audiosávok.

WAV Digitális hangfelvételi formátum, amelyet a Windows használ. A „csengő” és a „kolomp” hangeffektek, amelyeket olykor hallani, WAV fájlok.

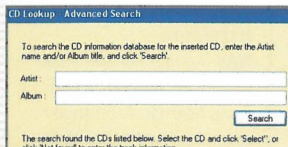
Az MP3 válogatás elkészítése

Noha az MP3 zenefájlok tömörítve vannak, ha a hagyományos CD-re írjuk őket, ugyanannyi helyre van szükségük, mint az audió számoknak, azaz egy CD-re 74 percnyi zene fér.

1 Saját MP3 zenefájlokhoz használhatja például a Musicmatch Jukebox 8.2 program próbaverzióját, amellyel a CD-ről lemásolhatja a számokat. A www.musicmatch.com oldalon kattintson a **Get It Now** hivatkozásra.

3 Ha telepítette a Jukebox 8.2-t, kattintson a program ikonjára az Asztalon. Helyezzen CD-t a számítógép lejtájszójába, és kattintson a **CD** gombra a Playlist ablakban.

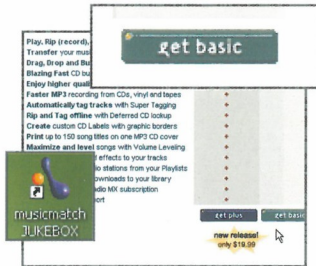
5 CD-másoláshoz nyomja meg a **Record** gombot a Jukebox vezérlőpultján. Megnyílik a Recorder ablak. Pipálja ki a dalokat, amelyeket le szeretne másolni, és kattintson a **Record** gombra.

Ötlet

Ne adja el és ne terjesse az összeállításait, mert azzal megsérti a szerzői jogot.

2 A következő oldalon keresse meg az Jukebox Basic 8.2 hivatkozást, majd nyomja le a **get basic** gombot. Kövesse a képernyőn megjelenő utasításokat, a leltöltés után pedig végezze el a telepítést.

4 A CD Lookup eszköze most megpróbálja azonosítani az előadót, az albumot és a számok címeit. Ha nem ismeri fel az adatokat, akkor írja be őket.

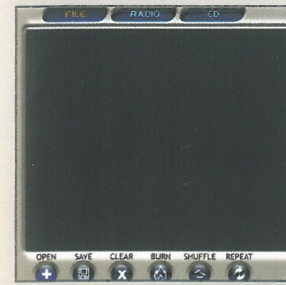
6 A Jukebox most a Recorder ablakban jelzi a kijelölt számok másolásának állapotát. Amikor elkészült, a program elmenti az új MP3 fájlokat a My Library könyvtárba. Ha MP3 könyvtárat szeretne létrehozni, ismétlje meg ezeket a lépéseket más CD-lemezekkel is.

Fókuszban

Audió CD készítése

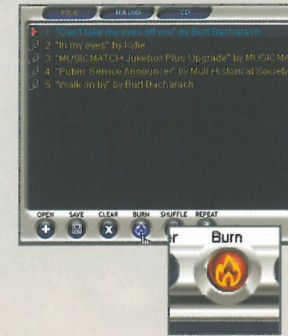
Audiófájlok készítése MP3 fájlokból és CD-re írásuk

1 A Jukebox 8.2 program az MP3 fájlokat audióvá tudja alakítani, így az MP3 fájlok a hibernis is hallgathatók lesznek. A CD-re kerülő számok elrendezéséhez először is egy lejátszási listát kell készítenie.

2 Kattintson a Playlist ablakba, amely a Jukebox elindításakor nyílik meg. Válassza az **Open** gombot. Megjelenik az 'Open Music' ablak. Ha új számokat akar a listához adni, nyissa meg az All Tracks mappát, és jelöljön ki egy fájlt a My Library mappában. Kattintson a **Play** gombra.

3 A kiválasztott audiófelvételt most felkerül a listára. Az előző lépéseket megismételve építheti fel a zene-számok listáját, amellyel majd a CD-re kerülnek. Ráteheti a számítógépen tárolt egyéb MP3 fájlokat is.

4 Helyezzen egy üres, írható CD-t a számítógépbe, és kattintson a **Burn** gombra. Előbukkan egy új ablak, amely arra kíváncsi, szeretné-e a Jukebox Plus-szal bővíteni a programot. Kattintson a **Close** és az **OK** gombokra. Új ablak nyílik. Kattintson ismét a **Burn** gombra.

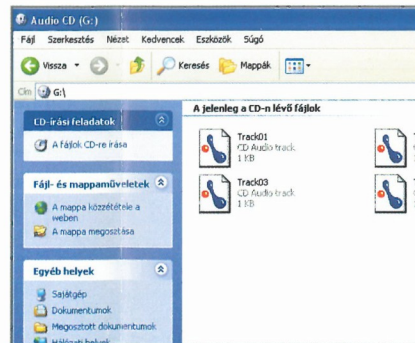
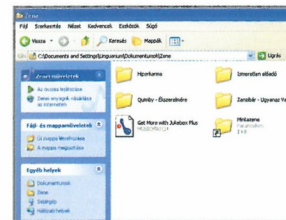
5 Miközben a Jukebox ráégeti az MP3 fájlokat a lemezre, a felvétel állapotát egy új ablakban mutatja. Amikor elkészült, a lemezt automatikusan kiejtja a lejátszó.

Vegyes CD-k

Készíthet olyan CD-t is, amelyen a számok megtalálhatóak MP3 és audió formátumban is, és ezért bárhol hallgathatja őket.

1 Miután audiofájlokat másolt egy írható lemezre, hozzáadhatja az eredeti MP3 fájlokat ugyanahhoz a CD-hez.

2 Az Asztalon kattintson a **Sajátgép** ikonra, és válassza a **CD-meghajtó** ikont. Egy új ablakban megjelennek az audiofájlok, amelyeket korábban az írható lemezre másolt.

3 Az MP3 fájlokat keresse meg a **Dokumentumok**, **Zene** mappában. A másolni kívánt MP3 fájlt ragadja meg, és húzza át a CD ablakba. A fájl CD-re másolásához je-

lölje ki, és kattintson a 'Write these files to CD' opcióra. Előfordulhat azonban, hogy egy hagyományos 650 MB-os CD-re nem másolhat egyszerűen audió és MP3 fájlokat.

Kisokos

A CD-R és a CD-RW

Kétféle üres CD van, amelyre zenét lehet írni. A CD Recordable (CD-R) lemezek olcsóbbak, mint a hajlékony lemezek, de nem lehet letörölni a zenét vagy az adatokat, ha egyszer felmásoltuk őket. Ezzel szemben a CD-Rewritable (CD-RW) lemezek nagyobb rugalmasságot biz-

tosítanak, mert ha például véletlenül rossz számot másol rájuk, letörölheti és újrakezdheti az írást. Ugyanakkor a CD-RW lemezek kétszer annyiba kerülnek, mint a CD-R lemezek, és problémás lehet a lejátszásuk egy egyszerű CD-olvasóban.

Számítógép az autókban

Száguldó
informatika

Tartalom

- ▶ Mozdó luxus
- ▶ Navigáció menet közben is
- ▶ A fedélzeti számítógépek funkcióinak sokszínűsége
- ▶ Vírusveszély!

A számítógépesítés nem csupán a szórakoztatást kebelezte be teljesen, de az ipar más területeit is. Ilyen a közlekedés és azon belül az autógyártás. Ma már nem gyártanak olyan gépjárművet, amiben ne lenne legalább egy icike-picike kis számítógép, ami valamilyen létfontosságú funkciót felügyel. Ilyen funkciók az utazás adatairól szolgáló információk, mint a sebesség, a pillanatnyi fogyasztás, a helymeghatározás, a

távolság meghatározása, vagy az alapvető szerkezeti eszközöket felügyelő számítógépek, mint a fékek, a motor, a kormányzás, az elektromosság, a biztonság, az üzemanyagfogyasztás, illetve a luxus kategóriát jelentő funkciók, mint például a hangazonosítás, személyes kényelmi beállítások, szórakoztatás stb.

Akár luxus szinten is
A kártya megpróbálja bemutatni azokat a széles körű funkciókat, amelyeket az autógyártók ma már a legtöbb modelljükbe beépítenek. Ezek ma már nem mindig jelentenek luxust, de természetesen vannak olyan lehetőségek, amelyek csak a felső tízezer számára elérhetők.

Tudta-e?

A légi közlekedésben, a hajózásban, a közúti árufuvarozásban és a személyszállításban is nagy szerepük van a fedélzeti komputereknek. Az ilyen járművekben olyan célszoftverek is futnak, amelyek vezetéselemzésre, helymeghatározásra, útitervkészítésre, járművek közötti adattovábbításra szolgálnak. Ezek a

rendszerek gyakran információt tárolnak, mint például az új célpont adatait, a cél eléréséhez a leggyorsabb útvonalat és a kerülőút lehetőségeit. Ennek segítségével a flottavezetők évente több száz ezer forintot takaríthatnak meg az üzemanyag-fogyasztás, a várakozási idő és az adminisztrációs költségek csökkentésével.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Mennyire lehet beavatkozni a fedélzeti gép működésébe?

F A luxust nyújtó részben, ami többek között szabályozza a hőmérsékletet, a levegőbefűjást, a szék formáját és helyzetét stb. természetesen tetszőlegesen beállíthatja az egyes paramétereket a használó, de vannak olyan paraméterek is, amelyek csak szakszervizben állíthatók be különböző mérőműszerek és gépek segítségével. Más értékek kizárólag a gyártó gépsofőrjain állíthatók. A kezelési útmutató minden ilyen adatot részletesen tartalmaz.

K Sok MP3 hanganyagom van, tudom-e hallgatni őket autóban?

F Természetesen igen. A legtöbb autó hi-fi gyártó cég a CD-lejátszójában lehetővé teszi, hogy MP3 formátumú anyagokat tudjon lejátszani. Ha ennyire fontos szempont, akkor előbb mindenképpen informálódjon, mielőtt befektetne egy ilyen eszközbe.

K Milyen gyakran igényel karbantartást a fedélzeti számítógép?

F A rendszeres szervizek alkalmával ellenőrzik a fedélzeti számítógépek paramétereit. A szervizidőn túl általában nincs mit tenni velük, de érdemes rendszeresen megnézetni őket, hiszen ha jól karban van tartva egy ilyen eszköz, akkor nincs vele gond, azonban egy esetleges meghibásodás még azt is előidézhetheti, hogy „otthagyi” minket a gépjármű az úton.

K A GPS rendszer is része a fedélzeti számítógépnek?

F Az autógyártók felső kategóriás termékeiben szinte kivétel nélkül benne van a helye a GPS rendszernek. Az más kérdés, hogy ezt az eszközt csupán felárért, extraként lehet beszerezni, de ez függ a jármű értékétől is.

Hibakereső

Miért nincs a filmekben látott hangvezérlés széles körben elterjedve?

A hangfelismerés ma még nem igazán megbízható. A beszédfelismerés pontatlanságán videorendszerrel igyekeznek javítani, ami azt jelenti, hogy a vezető számára nem zavaró infravörös szenzorok követik az ajak mozgását, a számítógép pedig összeveti ezek

adatait a mikrofonból érkező jellel. Így optimális esetben a beszéd este, sőtétben is leolvasható. Például a GPS rendszerekben a rendszer azonosítja a beépített térképen az utcát (vagy várost), és beszédhanggal irányítja a célig. Az egyik leggyakoribb megoldás, hogy digitalizálják azokat a lehetséges utasításokat, amelyek elhangozhatnak, és ezeket vetik össze az elhangzattal.

Mit tud a számítógépem?

Szótár

EMB Elektromechanikus fék: a fékpedáltól elektronikus jel érkezik a fékezést vezérlő számítógéphez, amely villanymotoros működtetésű kerékfék-szerkezetekre hat. Ilyet még csak kísérleti célokra gyártanak. Az elektromechanikus fékek előnye a hidraulikus fékekénél gyorsabb reakció, illetve a még pontosabb menetdinamika szabályozás lesz.

Telematika A telematika a távközlés és az információs technológia ötvözése. Új lehetőségeket ad az autópálya számára: a fedélzeti hang- és adatkommunikációs eszközökkel a gépkocsivezető információt szerezhet attól függően, hogy éppen hol van és merre tart.

GPS GSM alapú műholdas gépjárműkövető- és irányító rendszer, jelenleg a legmodernebb. A műholdas gépjárműkövető rendszerek lehetővé teszik egy gépjárműpark távfelügyeletét, a gépjárművezetőök hatékonyabb ellenőrzését, a járműről érkező adatok (pillanatnyi sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi helyzet néhány méter pontossággal, fogyasztási adatok stb.) gyors elemzését.

A fedélzeti számítógépek főbb funkciói

A gépjárművek fedélzeti szoftverei enyhén szólva még nem hibátlanok. A Chrysler adatai szerint az elmúlt 35 évben az autókban használt

szoftverek kódsora a kezelhető 100-ról ma egymillióra emelkedett. 2002-ben több nagy vállalat létrehozott egy konzorciumot, amelynek célja, hogy szabványokat dolgozzon ki az autószoftver-ipar számára. Reményeik szerint a szabványos szoftverek lehetővé teszik majd, hogy az erőforrásokat a tüzoltás helyett a megbízhatóságra fordítsák. Az alábbi fejezet bemutat néhány olyan

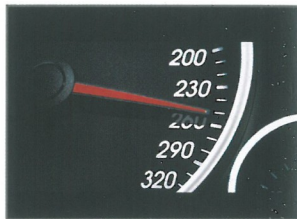
érdekességet, amelyet alapvetően a gépjárműbe szerelt fedélzeti számítógépek működtetnek vagy fognak működtetni.

■ **Általában** Az új autókban egyre gyakrabban megtalálhatók a fejlett biztonsági berendezések, mint például a blokkolásgátló, a kitérés-gátló, kipörgésgátló, az elektronikus fékerelosztó és a légszákok vezérlőrendszere. Rohamosan növekvő mennyiségű elektronikát igényelnek ezek az eszközök. A különböző kényelmi rendszerek is, mint az automatikus klíma, a navigációs rendszer vagy fedélzeti számítógép, rengeteg elektro-

nikát igényelnek csakúgy, mint a korszerű motorok és vezérlésük.

■ **Sebesség-ellenőrző rendszer** Tervek szerint ez a járműbe épített figyelőeszköz folyamatosan monitorozza a sebességet, és küldi a jármű helyzetmeghatározását, azonosítóját és a gépkocsivezető azonosítóját egy központi rendszerbe. Ha a vezető átlépi a megengedett sebességet, akkor azt egy fedélzeti eszköz jelzi. A rendszert szintén az IBM fejlesztette ki, és mivel ez tulajdonképpen egy számítógép, további funkciók is beépíthetők, például e-mail kezelésre vagy szövegfelismerő szoftver az üzenetek felolvasására.

■ **Segítségkérő rendszer** Egy adott baleset pillanatában értesíti az eszköz a sürgősségi szolgálatokat. Ütközéskor az autóba épített rendszer azonnal megadja a baleset helyét a mentőknek és tüzoltóknak, és ezzel jelentősen csökken a válaszidő, ami akár életet is menthet.

■ **Radarak** Az extraként kapott, parkolást segítő tolatóradar és az akadályokat észlelő érzékelők, melyek a rossz látási viszonyok között autózók számára adnak nagyobb biztonságot, akár alap-

felszerelésként is megjelenhetnek az autókban.

■ **„Robotpilóta”** Felismeri az útjelzéseket és figyelmezteti az autót vezetőjét, amennyiben figyelmen kívül hagyná őket. Az ausztrál találmány azt célozza, hogy a vezetőket jobban tájékoztassák a jelzőtáblákról. Három kamera alkalmazásával működik. Az egyik kamera az utat pásztázza, míg a másik kettő az figyelni, hová néz a vezető. A műszerfal mögé beépített számítógépes rendszer észleli a jelzőtáblákat, kiszámítja, merre néz a vezető, figyelemmel kíséri a sebességmérő állását is, így a rendszer mindig tudja, milyen tempóval halad az autó. Amint észlel egy jelzést, a kép összehasonlításra kerül a memóriájában elraktározott táblákkal. Ha például egy stop táblát észlel, akkor a számítógép ellenőrzi, vajon lelassít-e az autó. Ha a rendszer úgy véli, hogy a jármű sebessége nem csökken, figyelmeztető jelzést küld, vagy akár közbe is avatkozik.

■ **Teljes testreszabás** A jövő gépjárművei már szinte teljesen személyre szabhatóak lesznek, hiszen például az új LCD kijelzők segítségével mindenki beállíthatja majd a neki legjobban tetsző komplett műszerfalnézetet is

■ **Ujjlenyomat** Az ujjlenyomat felismerő technológia alkalmazásával a kocsit nyitásához a tulajdonosnak elég lesz megfognia az autót kilincset, és az integrált szenzorok már teszik is a dolgukat.

Fókuszban

Légszákok

A légszák ütközéskor az utas fejét, felsőtestét megóvja attól, hogy a műszerfalnak, szélvédőnek, kormánykeréknek csapódjon. A légszákot összehajtva rejtik el egy könnyen nyitható burkolat alatt. Az első légszákok

legalább olyan gyorsan eresztenek le, mint ahogy feltöltődnek: az ütközéstől számított 150 milliszekundum után már távozik belőlük a gáz. Az oldalsó légszákok – mivel oldalütközéskor gyakori a másod- és harmadlagos ütközés – tovább maradnak felfújva. A fejvédelmére alkalmazott úgynevezett függőnylégszákok, amelyek az oldalablakok mentén fúvódnak föl, akár 2-3 másodpercig is

így maradnak, nehogy az utas kiessen vagy megsérüljön egy másodlagos ütközés során. A légszákokat ma már elektronikus gyűjtőszerkezet indítja be, aminek szükségességét számítógép vezérelte lassulásérzékelők jelzik. Az elektronika az ütközés iránya és a lassulás alapján dönt a légszák működtetéséről. Ma már egyre gyakoribbak az olyan légszákrendszerek, amelyek az ütközés súlyosságának függvényében tudják változtatni a felfúvódás sebességét is, vagy enyhébb esetben csak részben, kisebb térfogatúra fújják a légszákot. A korszerű megoldások felismerik azt is, ha nem ül senki az utasülésen, és ilyenkor nem indítják be az ottani légszákot.

Kisokos

Támadás a fedélzeti számítógépek ellen

Autóipari képviselők szerint a hackerek által egyre szívesebben írt és használt, vezeték nélküli eszközök megfertőzésére tervezett vírusok egyre

nő kapcsolattartásra tervezett rádiós csatlakozásokon keresztül ugyanis akár ezen kártevők is hozzáférést nyerhetnek, mivel a fedélzeti számítógé-

pek ugyanazt a csatornát használják az adatok átvitelére. Ha egy vírus megfertőzi az autóba épített számítógépet, komoly veszélyt jelenthet.

pek ugyanazt a csatornát használják az adatok átvitelére. Ha egy vírus megfertőzi az autóba épített számítógépet, komoly veszélyt jelenthet.

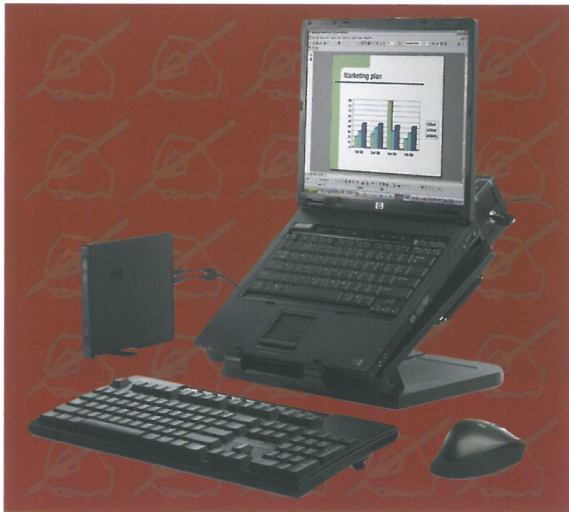

Notebook kiegészítők

Ez sem hiányozhat

Tartalom

- ▶ Hordozhatóság
- ▶ Eltolódás a luxus felé
- ▶ A kényelem és praktikum előtérben

Az üzleti életben igen fontos a gyorsaság és az esztétikus kivitel. Az erős ismeretséget, azaz lobbibit leszámítva, a munkát arra bízzák, aki a legtöbbet mutatja. Ez vonatkozik a felkészültségre, a modorra, a kinézetre és sokszor a felvontatott eszközökre, melyek autók, irodák és berendezéseik, és nem utolsósorban a munkaeszközök, melyek közé tartozhat kis túlzással a mobil iroda, aminek a központi része egy notebook. A

notebook, mivel hordozható és gyorsan, könnyen össze- illetve szétszerelhető egyszerűen használható prezentációk vagy egyéb üzleti tárgyalások alakalmával. Egy hozzá kapcsolt bluetooth-os Internet pedig komplett megoldást jelenthet.

LUXUS?

A kártya megpróbálja bemutatni azokat az alap- és már-már luxusnak szánt eszközöket, melyeket a mobil világhoz, azaz notebookokhoz fejlesztettek ki, hogy még mutatósabb és praktikusabb lehgyen a használatuk.

Tudta-e?

A számítógépes egeret négy nagyobb fajtára és ezek variációira lehetne felosztani, ezek: hagyományos görgős eger, optikai eger, wireless, azaz nem kábelben, hanem például rádiós eszközön keresztül kommunikáló eger, illetve a hanyatt eger vagy más néven

trackball. A notebookokhoz a fentiek közül bármilyen típusú könnyedén hozzákapszolható. A méretet próbálják a gyártók úgy alakítani, hogy könnyen hordozható is legyen, azaz beleférjen kényelmesen a táskába, de ne legyen zavaróan kicsi se.

Mit tud a számítógépem?

Kérdés-felelet

K Hol lehet ilyen eszközöket beszerezni?

F A legtöbb nagyobb notebook árusító helyen már az olyan alap kiegészítő eszközöket is be lehet szerezni, mint a táska, a külső eger, stb. Ha valami speciális kiegészítőről van szó, akkor érdemes inkább olyan szakemberhez fordulni, aki ilyen eszközök gyártásával és forgalmazásával foglalkozik. Az ilyen üzletekben az egyszerű vásárláson kívül szakmai segítséget is kaphat, mivel felkészült, a témában járatos eladókkal lesz dolga.

K Nem merítik le az akkumulátort ezek a kiegészítők?

F Természetesen ezeknek az eszközöknek is van fogyasztásuk, hiszen elektromosság „hajtja” őket, de az egyik jellegzetességük éppen az, hogy az energiafelvétel minimális legyen, hogy bárhol és bármikor lehessen őket használni. Ha a laptop 220V-os hálózati kábellel csatlakoztatva van, akkor semmi gondot nem okoznak ezek az eszközök, hiszen a számítógépen keresztül vesznek fel áramot. Az is megoldott, hogy autóban a szivargyújtón keresztül jussanak

energiához. Ha nincs csatlakoztatva egyáltalán a notebook, akkor természetesen az akkumulátorból nyeri az energiát.

K Mennyi ideig működik a laptopom akkumulátorról?

F A legtöbb új akkumulátort teljes lemerítésből kell teljesen feltölteni, ami 15 órát is jelenthet, azután lemerítésig használni, és megint teljesen feltölteni. Ezek után az akkumulátor beáll a rendes működésbe, azaz a feltöltés nem kell, hogy ilyen hosszán eltartson. Egy jó állapotban levő, jól kezelt akkumulátor – persze függ attól is, hogy mire használja az ember a gépet, és hogy milyen processzor van benne – 3-4 órát is kibír. A nagyobb energiaigényes műveletek végrehajtásakor, például játékok esetében ez az idő kevesebb.

Hibakereső

Nem fér bele a laptop a táskába, hogy lehet ez?

Notebookokhoz a táskát hasonlóképpen kell választani, mintha monitort venne az ember. Az előbbi szituáció azért fordulhat elő, mert lehet, hogy például 15"-os monitora van, de a táska csupán 14"-os laptopra lett ter-

Mit tud a számítógépem?

Szótár

Bluetooth Kis energiát igénylő rádiós technológia az elektronikus eszközök kábelének kiváltására. Mivel rádióhullámokat használ, a Bluetooth-képes eszköz állandó kapcsolatot tart fenn, nem kell bejelentkezni például az e-mailek vagy a hírek olvasásához.

USB Univerzális soros sín. Olyan interfész technológia, amely elméletileg 127 eszközt 12 MB/s sebességgel „plug and play” módon tud csatlakoztatni. Gyakorlatilag mindenfajta eszköz csatlakoztatható USB porton keresztül, mind a hagyományos eszközök, mind a ritkábban használt eszközök, a külső merevlemez vagy CD/DVD. Extra eszközöket is lehet csatlakoztatni PC-re ezen az eszközön keresztül, például lámpát vagy telefon-töltőt stb. Elméleti sebessége: USB1 12 Mbit/sec, USB2 480 Mbit/sec.

Tartozékok

A Notebook kiegészítői lehetnek nagyon praktikusak, egyszerűsíthetik az eszköz használatát. Van, amelyik kifejezetten luxusingényeket szolgál ma még, bár lehet, hogy hamarosan valamennyien másként gondolkodunk minderről.

■ **Hordozható szkennert névkártyákhoz** Általában USB-n keresztül kapcsolódik össze a notebookkal, de támogatja az infrás adatátvitelt is. Áramellátását USB-s esetben azon keresztül kapja. Az eszköz célja, hogy a partnereinktől kapott névkártyát az eszközön áthúvza a rajta levő adatok bekerüljenek a címlistánba egy automatikus leolvasáson és mezőazonosításon keresztül. Össze lehet kapcsolni MS Outlookkal, Outlook Express-szel vagy akár ezekkel kompatibilis palmtoppal, azaz tenyérszámítógéppel is.

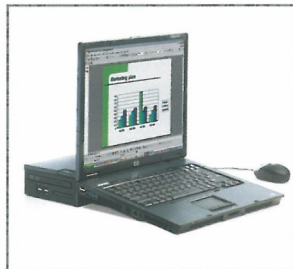

■ **Vezeték nélküli „presenter”** Gyakorlatilag egy vezeték nélküli vezérlőegységről van szó, melynek hatótávolsága 10-15 méter. Található benne egy úgynevezett lézerpontier

is, mely a jó öreg mutogató pálcát váltja ki. Bemutatókon, prezentációkon van igen nagy haszna, mivel a diavetítésnél nem kell leülnünk a laptop mellé.

■ **Dokkoló egység** Ez egy olyan eszköz, melyet könnyedén, egy hatósó porton keresztül lehet a laptop-hoz illeszteni. A dokkoló egység bővelkedik a kimenetekben, azaz minden gyakran és ritkábban használt kimeneti csatlakozási lehetőség megtalálható rajta. A dokkoló egység másik nagy előnye az is, hogy ha a laptopot külső eszközökkel, például egérrel, monitorral, nyomtatóval akarjuk együtt használni, akkor nem kell ezeket az eszközöket minden egyes alkalommal egyesével felcsatlakoztatni a laptopra, elegendő ha a dokkoló egységet csatlakoztatjuk a külső eszközökhöz.

■ **Wifi kereső** Két főbb funkciója van. Az egyik, hogy anélkül is megtalálja az elérhető hálózatokat, hogy bekapcsolná a laptopot, és ezeket ledekkel jelzi is, a másik pedig, hogy több eszköz egymás zavarásának kiszűrésében segít, azaz

az interferenciákat minimalizálja vagy teljesen lecsökkenti.

■ **USB elosztó** Egy igen praktikus eszközzel van szó, hiszen egyetlen USB-ből csinál jóval többet. Régebbi laptopokon általában egy, maximum

kettő USB található. Ez a mennyiség nem mindig elegendő, így egy USB elosztónak igen nagy haszna lehet. Ez a fajta eszköz általában már Windows 98 operációs rendszertől használható.

■ **Numerikus tasztatura** Aki hozzászokott a hagyományos billentyűzethez és a rajta, jobb oldalon elhelyezkedő numerikus gombokhoz, melyekkel a legegyszerűbb számokat begépelni, annak az egyik kedvence ez az eszköz. USB porton keresztül egyszerűen csatlakoztatni kell a laptop-hoz a billentyűkiegészítőt, és már mehet is a munka. Sőt, ezen felül ezeken az eszközökön általában még több USB port is talál-

ható, tehát egyben USB elosztóként is működik. Ennek egy másik változata, amikor nem csupán gépelésre használható ez a billentyűzet, hanem egyben számológép is, akár megspékelve beépített rádióval vagy ébresztővel. A nem USB kivétel rádióval kommunikál, és egyszerű elemmel működik.

■ **Ventilátor** Egy apró, ám rugalmasan beállítható ventilátor kapcsolható a notebookra, ami kellemesen lengeti a hűvös levegőt a felhasználóra. Az ötlet nem új, hiszen sok más helyen is alkalmaznak ilyen kis ventilátorokat, például simléderes sapkán, ha esetleg valaki szurkolóként használja.

■ **Lámpa** A notebook lámpa egy nagyon hajlékony, égő nélküli világító eszköz, mely a hagyományos

vagy egyéb égők helyett LED-et használ. Gazdaságos, gyakorlatilag 1 percnyi energia felvétellel van szüksége óránként és soha nem ég ki. Könnyen ráállítható homályban vagy sötétben a billentyűzetre. A világítás erőssége fokozatokban állítható.

■ **Telefontöltő** Mobiltelefonunkat tölthetjük fel a laptopból való áramfelvétellel.

Fókuszban

Biztonságtechnika

Nem öröm senki számára, de még egy nagyobb cégnek sem, ha befektet egy laptopba, ami 3-4-szer annyiba is kerülhet, mint egy hagyományos számítógép, és igen hamar elveszik vagy ellopják. Az eredmény ugyanaz, felesleges pénzkidobás, nem is beszélve az eszközön tárolt adatok, információk értékéről, mely sokszorosa lehet magának a hardvernek. Az ilyen esetek elkerülése érdekében fejlesztették ki a biztonságtechnikai eszközöket, melyek egyszerűek, könnyen és gyorsan felszerelhetők, mégis óriási értéket védenek. Ezek működése általában egy kerékpárzárhoz hasonlítható, ahol egy dróttal, kábellel odaláncolják a járművet egy nem mozdítható

objektumhoz. A számítástechnika világában ez a nem mozdítható eszköz általában egy íróeszköz, egy radiátor, stb. Léteznek egyszerű kulcsos megoldások, amikor a kinyitás egy pici kulccsal történik, de lehetséges ezt számkombinációs lakattal is vagy egyéb eszközökkel kombinálni. Nemcsak a mobilkészülékekhez lehet ilyen biztonsági záratkát vásárolni, hanem a hagyományos PC-khez vagy monitorokhoz is.

■ **Kártyaolvasó** Univerzális kártyaolvasó és író is egyben. Általában 4, 6 vagy még több kártyaformátumot ismer, hogy memóriakártyától függetlenül használható legyen. Áramellátását a laptopról kapja, és USB-n keresztül kommunikál.

■ **Notebook táskák** Egy mindenki által ismert eszközzel van szó, amelyben a drága hardvert biztonságosan lehet szállítani. A táskák szinte végtelen formájúak és kiala-

kításúak lehetnek, különböző anyagokból készülnek, sokféle elrendezéssel.

■ **Ujjlenyomat, hang** Az ujjlenyomat-felismerő technológia a mobil-

számítógép piacra is betört. A gép indulás előtt azonosítja a felhasználót, és ha nem a megadott adatokkal (hang, ujjlenyomat, stb.) találkozik, nem is lép működésbe.

Értékes kis lapkák

Vigyázzunk értékeinkre!

Tartalom

- ▶ Mik azok az értékes lapkák?
- ▶ Felhasználási területek
- ▶ Kényelem és korszerűség
- ▶ Előtérben a biztonság

Mindannyian ismerjük a bankkártyát, a kártya formátumú személyi igazolványt és más, személyes adatokat tároló plastikklapot. Az információ egy része a kártyára van nyomtatva és látható, például a tulajdonos fényképe, neve, aláírása, címe, egy vonalkód stb. Az adatok legnagyobb része azonban a kártyán levő mágnescsíkban vagy mikrochipben van tárolva. Ezek az adatok kiolvashatók és azonosíthatók

bizonyos adatbázisok adataival, ha a kártyát egy kártyaolvasón vagy szkenneren keresztül „hozakötjük” az adott számítógépre rendszerhez. Mi csak a kártyán látható nyomtatott szöveget tudjuk elolvasni, azt azonban nem tudhatjuk, hogy mit tárol rólnuk a mágnescsík, mikrochip vagy az adatbázis.

Okoskák

A chipkártya vagy más néven intelligens kártya a legfejlettebb plastikkártya, mivel több ezer oldalnyi adatot tud tárolni a beépített mikrochipben. A chip lehet egy memóriachip vagy egy mikroprocesszor is. A mikroprocesszoros chipkártyák többféle feladat elvégzésére is alkalmasak.

Tudta-e?

Az intelligens kártya valójában azért jött létre az 1970-es években, mert a bankok olyan megoldást kerestek, ami biztosította, hogy a telefonvonalal rosszul ellátott területeken is lehessen bankkártyával fizetni. Alapvetően két nagy csoportra oszthatjuk a chipkár-

Bank a századfordulón

tyákat, memóriakártyára és processzoros kártyára, az egyszerűség kedvéért részletesebb csoportosítással most ne foglalkozunk. A processzoros kártyákat úgy tekinthetjük, mint egy szűkös erőforrású számítógépet. Ez viszont elég ahhoz, hogy a kártyában olyan saját védelmet lehessen létrehozni, amely biztosítja, hogy a benne lévő adatokhoz csak az illetékesek férjenek hozzá.

Kérdés-felelet

K Már rendelkezem egy bankkártyával, igényelhetek-e másikat?

F Természetesen, igen. A szolgáltatók, bankok készséggel állnak mindenki rendelkezésére, amennyiben több kártyát igényelne. Ez egy teljesen hétköznapi kívánság, és a szolgáltatási paletta alapvető eleme.

K Mindig elfelejtem vagy összekeverem a kódjaim, mit tegyek?

F Semmiképpen se írja le őket és hordozza magánál. Ha nagyon problémát okoz az Ön számára, hogy megjegyezzen kódokat, akkor két megoldás lehetséges. Az egyik, hogy könnyen megjegyezhető számokat választ kódjainak, de vigyázzon, mert nagyon egyszerű számok itt sem jók (pl. születési dátum), mert könnyen kitalálhatók. Találjon olyan számokat, melyekre nem tud másvalaki könnyen következtetni Önt ismervé. Vagy ha mindenképpen dátumokból szeretne kiindulni, akkor azt is megteheti, hogy egy nevezetes dátumot kicsit átvariál vagy hozzáad valamennyit, hogy megváltoztassa azt. Egy másik lehetőség lehet az, hogy beírja a mobiltelefonjába, de olyan

néven, hogy az ne legyen egyértelmű, és ne utaljon arra, hogy a bejegyzés egy kódot jelent.

K Egyre elterjedtebb a bankkártyák használata az Interneten. Nagyon kényelmes, de vajon mennyire biztonságos?

F Rendkívüli lehetőséget kínáló bankkártyás vásárlásnak soha ne dőljön be. Ha a PIN kódját is kéri, biztos lehet benne, hogy tisztességtelen tranzakcióról lenne szó. A legtöbb esetben azonban megbízható a partner, például házi- vagy mozijegyet, műzeumi belépőt, repülőjegyet és még sok más értékes így megvenni.

Szótár

Smart card Chipkártyát vagy más néven intelligens kártyát jelent, és akár több ezer oldalnyi adatot tárol. **Közelítő kártya** Plastikklapocskák, amelyet nem kell hozzáéríteni más eszközhöz, hogy adatai leolvashatók legyenek. Legtöbbször elég csupán egy eszköznek „felmutatni”, hogy a kapcsolat létrejöhessen. Energiáját a belsőrekatrészektől nyeri.

PIN kód Egy olyan egyedi kód, ami arra való, hogy valamilyen eszközhöz tartozóan engedélyezzünk valamit, ami biztonsági szempontból védve van. A PIN kód tartalmazhat egy bankkártyához, egy mobiltelefonhoz, egy hardverkulcsához stb.

Hardverkulcs – Egy fizikailag is megfogható, általában apró, valamihez csatlakoztatható eszköz, melyet biztonsági szempontból alakítottak ki, hogy valakihez hozzá lehessen férni, vagy működtetni lehessen.

ATM Általában közterületen található pénzkidő automatakat jelent, melyek egy központi egységgel vannak összekapcsolva.

Hibakereső

Nem tudok aktiválni egy olyan eszközt, amihez PIN kód tartozik – összekevertem a kódokat és letiltott. Mit tegyek?

Ez a probléma mindennapos. A legtöbb kártyás megoldáshoz azonban nem csupán egyetlen kód tartozik, hanem jóval több. Ha mobiltelefonról van szó, a megoldás egyszerű. Vegye elő a biztonsági kódokat tartalmazó kis papírt, amit a szolgáltatótól kapott, és a PUK kód segítségével

újra aktiválhatja a készüléket. Ha nincs ilyen biztonsági kódja, felhívhatja szolgáltatóját vagy a bankot, illetve egyéb szervezetet, ahol a kártyakibocsátás történt és ott biztosan tudnak segíteni. Előfordulhat, hogy személyesen is be kell mennie a céghez az ilyenfajta biztonsági ügyek intézéséhez.

Intelligens kártyák alkalmazása

A kis plasztiklapocskák felhasználási területei szinte korlátlanok, hiszen alkalmasak a „titoktartásra”, azaz, csupán azon személy vagy személyek férhetnek hozzá bizonyos információkhoz, akik rendelkeznek a kártyával, és – szűkebb értelemben – a hozzá tartozó jelszóval. Lássunk néhány felhasználási területet.

Pénzügyek

A bankkártya-kibocsátó társaságok, a bankok és a nagyobb high tech vállalatok összefogtak, hogy a világon forgalomban levő egyszerű plasztik bankkártyákat mikroprocesszoros chipkártyákkal váltsák fel. A pénziadó automatákat (ATM) és a kártyaelfogadó helyeket (POS terminálokat) chipkártyák elfogadására alkalmassá alakítják át.

tudnak kapcsolódni a világhálóra, e-mail, internetes banki ügyintézés és kereskedelem céljából. Vásárláskor fizetni is kell, ezért olyan mobiltelefonokat fejlesztenek ki, melyekbe még egy chipkártya, a felhasználó chip alapú bankkártyája is behelyezhető on-line fizetéshez. A tervek szerint ezek a telefonok helyettesíteni fogják a számítógépet és a banki terminált is.

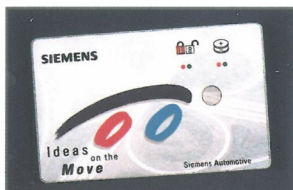
Tömegközlekedés és rádió adó-vevős chipkártyák

Világszerte több milliónál több chipkártyát hoztak forgalomba, melyekkel a buszokon és egyéb közlekedési eszközökön lehet fizetni a jegyek és speciális zsetonok mellett. Fizetéskor ezeket a kártyákat nem kell kivenni a pénztárcából vagy a táskából, az összeg ügyis automatikusan

levonódik róluk a buszokon felszerelt készülékek segítségével. Később esetleg egy elektronikus pénztárcát is beépítenek az ilyen eszközökbe, kártyákba, mely érintkezős vagy közelítő (proximity) módban fog üzemelni. Ezek a fejlesztések nagyon ijesztőnek tűnhetnek, mert érintkező nélküli, azaz beépített apró rádió adó-vevőket tartalmazó chipkártyákat igényelnek. Nem lehet biztosan tudni, milyen adatokat, kinek, hova és mikor fog sugározni a kártya. Nagyon könnyen megtörténhet, hogy az elektronikus pénztárcát egy távoli személy vagy számítógép titokban kiüríti, mivel ezek az érintkező nélküli tranzakciók automatikusan megtörténnek, és még a PIN kódjukra vagy jelszavunkra sincs szükség. Ne aggódjon, a fejlesztések leghangúlyosabb pontja a biztonság.

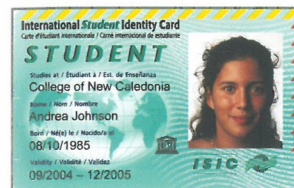
Személyazonosítás és törzsvásárlói programok

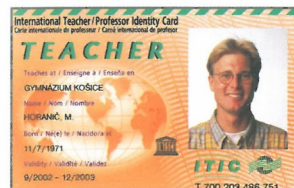
Kereskedők, benzinkutak, gyorsétkezdék, szállodák és gépkocsikölcsönzők is törzsvásárlói programokat ajánlanak vásárlóiknak. Egyesek chipkártyákat használnak a vásárlók azonosításához. A Shell például több millió Shell chipkártyát bocsátott ki egy program keretén belül számos országban. Chipkártyákat már több éve használnak épületekbe, parkolóba való beléptetéshez

és elektronikus rádió adó-vevős kocsikulcsként az ajtók kinyitására és gépjárművek beindításához.

Diákigazolványok

Az egyetemek és a főiskolák sem akarnak lemaradni. Az itt használtak általában multifunkciós kártyák, melyeket beléptetésre, pénzügyletekre, a számítógépek és a könyvtár használatára, fénymásolásra, árusító automaták, mosógépek stb. használatára tervezték. Ezen kártyák száma ma már akár 100 millióra is tehető.

Közigazgatás

A világon az első chipkártyás gépjárművezetői engedélyt Argentína egyik tartományában, Mendozában bocsátották ki. Az ottani rendőrök kézi kártyaolvasókkal vannak felszerelve, hogy leolvashassák a kártyán tárolt adatokat a vezetőről és legutóbbi szabálysértéseiről. Az adatokat frissíteni is lehet, ha szükséges. Adtak ki ilyen kártyákat gépjármű-

Kisokos

Intelligens kártyáit és azok azonosító adatait sose tárolja egy más közvetlen közelében.

Kisokos

Fő a biztonság

A bankkártyák esetében a biztonság az egyik fő terület, ahol a chipkártya többet nyújt a mágneskártyánál. Elsősorban fontos megjegyezni, hogy ezen a területen a mágneskártyák alternatívájaként a processzoros kártyákat jelölték meg. Ez azt jelenti, hogy a belső védelem és a kártya saját processzora jelentősen megnövelt biztonságot nyújt. Amíg a mágneskártya adatainak kiolvasása és újraindítása egy kereskedelemben kapható eszközzel bárki által elvégezhető, addig a chipkártya esetében mindez bonyolultabb technikát és nagyobb tudást, szakértelmet igényel. A másik fontos előrelépés a bankkártyák esetében a kártya saját maga „tudhatja”, hogy milyen rendszerekben vehet részt, azaz hol működhet. Ennek következtében a bankkártya biztosíthatja a digitális aláírást az internetes műveletekhez, részt vehet törzsvásárlói rendszerekben vagy utazási jegyként funkcionálhat. Elvileg akár a bankkártya és a személyi igazolvány

azonos is lehetne, mivel a technológia alkalmas rá, itt már inkább szervezeti és jogi kérdések merülnek fel. A bankkártyák mellett a chipkártyák talán leggyakrabban hangoztatott területei a digitális aláíráshoz szükséges kulcsok tárolása és a digitális aláírás elkészítése. Emellett gyakran felmerül az elektronikus pénztárca, a személyi azonosító, a közlekedési jegy, a számítógépes bejelentkezés. Ebből a felsorolásból nem maradhat ki a mobil telefonokban alkalmazott SIM kártyák területe, ami hazánkban az egyik legszélesebb körben alkalmazott chipkártyás megoldás. Azt mondhatjuk, hogy a chipkártya felhasználási területei azok, amelyek kevés adat vagy biztonsággal történő tárolását és hordozhatóságát igénylik, azok feldolgozása lehetőségével együtt.

A készülékek típusainak áttekintése

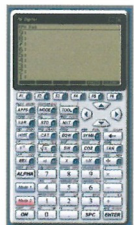
Az csuklón viselhető óráktól kezdve a szobányi mainframekig számos méretű és funkciójú számítógép létezik.

■ **Óra** Manapság az egyik legdivatosabb típus a karórába épített eszköz, mely a hagyományos időjelzésen és ébresztésen túl beépített memóriával rendelkezik, melyet egy USB-kábellel más készülékekhez csatlakoztathat, míg más példányok pulzust mérnek, és jelzik a határérték átlépését.

■ **Számológép**

Tulajdonképpen az egyszerű zsebszámológépek is számítógépek, kisebb funkcionalitással. Fejlettebb változataik már beépített nyomtatóval és nagyobb grafikonok, táblázatok kijelzésére alkalmas képernyővel rendelkeznek.

■ **Pénztárgép**

A boltokban és az áruházakban használt készülékek nem csupán a számlázás feladatát könnyítik meg, hanem sokszor egy vonalkód-leolvasó rendszerrel együtt mindjárt a raktárkészlet nyilvántartását és kezelését is megoldják.

■ **Mobiltelefon** Már a hétköznapi mobiltelefon is hihetetlen mennyiségű szolgáltatással vannak felruházva, melyeket az átlag ember sokszor nem is ismer. A hagyományos hang (telefonálás) és a már megszokott rövid szöveges üzenetek (SMS) átvitelén kívül számos extra szolgáltatással is találkozhat. Ilyenek például az MMS, ahol gyakorlatilag mini prezentációkat (szöveggel, képpel, animációkkal és hanggal) lehet a kis készüléken készíteni, majd az erre alkalmas eszközökre továbbítani, vagy például a beépített fényképezőgépek. A kezdeti fotómasinákkal még nem lehetett jó minőségű képeket készíteni, de manapság már jobb eszközök vannak a telefonokban, mint az első önálló digitális fényképezők. Nem is beszélve arról, hogy immár mozgóképek rögzítésére is van mód, természetesen hanggal együtt. A telefonokban határidőnapló, jegyzetkönyv, stopper, számológép és még ki tudja, milyen funkciók is találhatóak. Az unalmas, várakozással töltenő percek kitöltésére a telefon Java alapú játékokkal kedveskedik. Az összes adatot, képet, hangot stb. pedig bármikor áttöltetheti egy másik készülékre a számos kapcsolódási lehetőség egyikével (soros kábel, Bluetooth, infra stb.).

■ **PDA** A személyi asszisztensnek is nevezett eszközök sok

feladatot ellátnak a telefonoknál felsoroltakból (a legokosabb készülékek még a telefonálást is), de még ennél is többet tudnak. Képesek ugyanis a Word és Excel fájlok kezelésére (természetesen korlátozottan), melynek segítségével ténylegesen egy mobil irodát vihet magával anélkül, hogy nehéz táskát kellene cipelnie. Kifinomult játékok szórakoztatják, PDF dokumentumokat olvashat útközben, és akár azt is meg tudja tölteni a GPS modulár rendelkező példánytól, hogy éppen hol jár a világban. Nem okoz gondot a készülékeknek egy e-mail elküldése és akár a világhálón is böngészhet.

■ **Játékkonzol** Hatalmas üzlet rejlik a kimondottan csak játék céljára kifejlesztett játékkonzolokban, hiszen a célhardver miatt sokkal gyorsabb játémenetre és nagyon kifinomult, élethű grafikára számíthatnak az ilyen készüléket vásárlók. A legújabb modelleknél már kissé kiszélesedett persze a szolgáltatások köre, és DVD filmek vagy képek nézegetésére, illetve zenelejátszásra is

használhatók, de az elsődleges szempont mégis a játék maradt. Egy nagy átmérőjű tévéképernyőre csatlakoztatva a kényelmes fotelból játszhat egy könnyen kezelhető, speciális távirányítót használva.

■ **Médiaközpont** A médiaközpontok szintén egy bizonyos feladatkörre kihegyezett hardvert tartalmazó számítógépek. A figyelem központjában itt a képek, a filmek és a han-

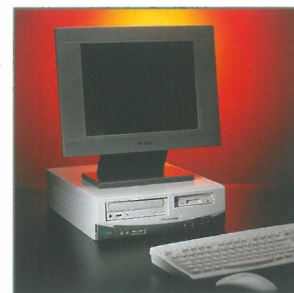
gok vannak, de fontos szerep jut a készülék kinézetének, hiszen ez a darab a nappalok díszjele lehet.

■ **Noteszgép** A notebookok vagy más néven laptopok elsődleges feladatait ellátó készülékek hordozhatóvá tegyen. Persze a noteszgépek között is akad, amelyek leginkább egy erőteljes számítógép, csak szebben

fest egy irodában a főnök asztalán, mint egy szürke doboz, és mivel minden funkció megtalálható benne, ezért nehéz, és az akkumulátoros üzemideje is kicsi. Más masinák viszont könnyűek és a mindennapi cipeléshez lettek megszerkesztve, de ezért fel kellett áldozni néhány funkciót.

■ **Asztali gép** A hagyományos számítógép. Azt várjuk tőle, hogy erős és gyors legyen, oldja meg minden feladatunkat, és mindenféle funkciót végre lehessen vele hajtani. Többnyire nem a doboz kinézete a fontos, hanem a memóriája mérete, a processzor sebessége. Nem akarjuk magunkkal hurcolni (kivéve a LAN-partikra járókat), de szeretnénk rajta szöveget szerkeszteni, táblázatokat

kezelni, videót vágni, tévét vagy DVD-t nézni, CD-t írni, játszani, e-maileket küldeni és fogadni.

■ **Egyéb** Az asztali számítógép kategóriájánál léteznek még nagyobb méretű gépek, de ezeket nem használjuk otthonainkban. A legtöbb, ennél nagyobb masina valamilyen hálózati kiszolgáló funkciót tölt be, legyen az egy web-szerver vagy egy vállalat adatbázisát

kiszolgáló gép. Léteznek úgynevezett szuperszámítógépek is, melyeket tudományos feladatok végrehajtásához használnak.

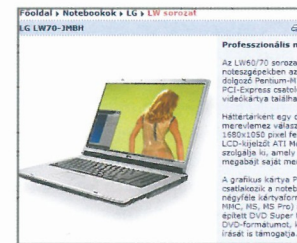
A mobilitás

A fenti listából való választásnál az egyik legfontosabb szempont a hordozhatóság szokott lenni.

1 A választás első lépése célszerűen az elvégzendő feladatok kijelölése. Nem csak a jelenleg elvégzendő munkát kell figyelembe venni, hanem a készülék teljes élettartamára vonatkozóan érdemes az esetleges igényeket felmérni. Nem minden készülék bővíthető ugyanis a későbbiek során.

2 Ha már tudja, hogy a számítógépnek milyen feladatokat kell majd ellátnia, akkor át kell gondolnia a felhasználás helyét. Számba kell vennie, hogy mennyire fontos a hordozhatóság, és hogy a készüléket vajon a zsebében vagy az autójában akarja-e magával vinni.

3 A mobilitás ugyan fontos szempont, de nem árt arra is gondolnia, hogy a hordozhatóságért a gyártók bizony szép summát elkernek. Egy jó minőségű mobiltelefon árából már akár egy jól használható irodai számítógépet vehet. Igaz ez utóbbival nem lehet telefonálni, de a telefonon sem nézhet DVD-t. Adott tehát a feladat. Az adatok szállítására már nem kell különösebb figyelmet fordítania, mert a kapható eszközök mindegyike biztosít valamilyen kommunikációs lehetőséget, többnyire még választás is közöttük.

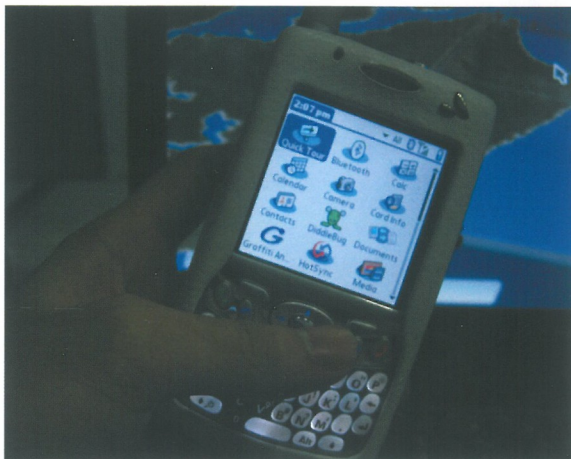

MMS készítése

Mini
bemutató

Tartalom

- ▶ MMS szerkesztése egérrel
- ▶ A képek, hangok és szövegek kiválasztása
- ▶ A kész mű feltöltése a telefonra
- ▶ Az MMS elküldése

Sok ember mobiltelefonja alkalmas MMS-ek küldésére és fogadására, mégis viszonylag kevesen használják ki e szolgáltatás lehetőségeit. Ennek oka feltételezhetően az, hogy nehéz hozzáférni az MMS készítéséhez szükséges dallamokhoz, zenékhez, képekhez, grafikákhoz, hátterekhez, mozgóképekhez. Az emberek a telefonjukon ugyanis nem tárolnak efféle fájlokat, és korábban a telefonok nagy része nem volt al-

kalmás a multimédiás tartalmak rögzítésére sem. A modern telefonokba azonban hang, kép és mozgókép rögzítésére alkalmas eszközöket építhetnek.

Áthidalás

Másoknak esetleg a telefonok kezelésének nehézsége vette el a kedvét az MMS-ek küldésétől,

mert nehézkes lehet a hangok, képek és egyéb elemek szerkesztése a telefonon. De miért kéne az MMS-t a telefonon szerkeszteni? A telefon és a számítógép tudnak kommunikálni egymással, így semmi akadály, hogy a gépen készítsé el az MMS-t, s aztán elküldje azt a telefonja segítségével.

Tudta-e?

Az MMS jelentése: multimédiás üzenetküldő szolgáltatás. A név egészen pontosan kifejezi a szolgáltatás jellegét, ugyanis arról van szó, hogy többféle média együttesét (tehát multimédiát) lehet vele egyszerre küldeni vagy fogadni. A szolgáltatás alapötlete az SMS-ből szá-

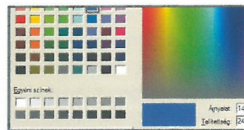
telefonja éppen nincsen bekapcsolva.

Kérdés-felelet

K Ha az új képkocka az utolsó kép után kerül, hogyan lehetne egy meglévő képkocka elé illeszteni?

F Ha a képkockákat tartalmazó szalag egy üres helyére vagy az **Add slide** gombra kattint, az új képkocka az eddig beillesztett utolsó képkocka mögé kerül. Kattintson az egérrel arra a képre, amely elé az újat szeretné beilleszteni, majd a jobb felső sarkban a **Slide** menüből válassza az **Insert new / Before** lehetőséget.

K Hogyan változtathatom meg a képek hátterszínét?

F A **Slide** menüben kattintson a **Set background color** menüpontra. A hátterszín egyetlen diára szól. Ha közös hátteret szeretne minden képhez, akkor azt külön vagy még a sokszorosítás előtt kell megadnia.

K Miért csúsznak el egymástól a hangok és a képek?

F Amikor egy képhez hangfájlt ad, a program a kép megjelenési idejét a hangfájl hosszához igazítja. Ha tehát előtte gondosan beállította a kép megjelenítésének hosszát, az **Audio recorder** fülön kell beállítania a hangfájl hosszát. Vágjon ki a hangfájlból egy olyan hosszú darabot, amekkorára szüksége van.

K Hogyan nézhetem meg a művet, mielőtt a telefonra feltölteném?

F Az egyik lehetőség a szerkesztőmező alatt levő háromszögre kattintva, a másik pedig ugyanez az ikon a telefon képe alatt. A második variáció pontosan akkora méretben mutatja az MMS-t, ahogyan a telefonon látszani fog.

Hibakereső

Nem tudott mozgóképet beilleszteni az MMS Home Studioiban.

Az MMS Home Studio csak néhány típust kezel a mobiltelefonok közül. Feltehetőleg a készüléke nincsen a támogatott típusok listáján, vagy esetleg maga a készülék nem alkalmas a mozgóképek kezelésére. A videófilmeket ebben az esetben nem tudja beilleszteni az alakuló MMS-be, de van egy módszer,

amivel némileg pótolhatók a kisfilmek. Létezik egy animált GIF elnevezésű formátum, ami gyakorlatilag állóképekből áll, de mivel több egymáshoz nagyon hasonló képet mutat gyors egymásutánban, ezért azt a hatást kelti, mintha mozgókép lenne.

Szótár

Add Hozzáadás. Egy kép, hang stb. kiválasztása után, annak a szerkesztőmezőbe helyezésére szolgál.

Slide Képkocka. Az MMS egyik jelenete.

Insert new Új beillesztése. Újabb kép, hang stb. beillesztésére való.

Thumbnails Miniatűrök. A képek nézegetésére szolgáló ablakban az előnézeti képeket kapcsolja be.

Browse Tallózás. A merevlemezben található egyéb fájlok elérésére szolgál.

Desktop Asztal. Az asztal tartalmának képfájllal való mentésére való.

Duplicate Kettőzés. Egy meglévő képkocka megduplázása.

Download Letöltés. A kész MMS letöltése a telefonra.

Ismerkedés a programmal

Az első teendő magának az MMS-nek az elkészítése.

1 Az MMS elkészítéséhez most az MMS Home Studio nevű programot használjuk, de ha MMS-képes mobiltelefon-készüléke van, bizonyosan be tud szerezni a saját telefonjával kompatibilis szoftvert is. Érdeklődjön a szolgáltatójánál.

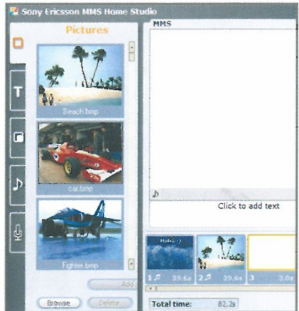
2 A programot a telefonhoz mellékel CD-ről lehet telepíteni. Az itt található programok közül az Image Editornak hasznát veheti az MMS-ek készítésénél, hiszen a program fő célja a képek szerkesztése, mielőtt feltöltené őket a telefonjára.

3 Az MMS Home Studio a telepítés után a Start menü Minden program helyén található Sony Ericsson mappából indítható, de a telepítés során kérheti egy ikon elhelyezését is az asztalon. Indítsa el a programot.

4 A program indítása után az ablak jobb oldalán a telefonjának a képét láthatja, de ha MMS-képes mobiltelefon-készüléke van, bizonyosan be tud szerezni a saját telefonjával kompatibilis szoftvert is. Ennek csak abban van jelentősége, hogy így előre láthatja a képernyőn, hogyan is fog kinézni a készülő MMS a telefonon.

5 Az ablak három részre van osztva. A bal oldalon az MMS készítéséhez szükséges alapanyagok kiválasztására és előkészítésére szolgáló eszközök kaptak helyet, a középső részben a tényleges szerkesztőmező látható, melyben

az eddig elkészült MMS részletei vannak, a jobb oldalon pedig az előnézetre szolgáló telefon.

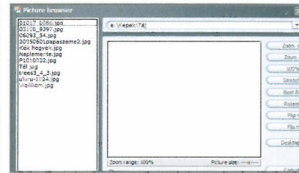
Az MMS elkészítése

A bemutatás kedvéért az MMS elkészítéséhez a program beépített alapanyagait fogjuk használni, de természetesen lehetséges saját képekkel, hangokkal és más elemekkel is dolgozni.

1 A bal oldali sáv 5 fülrel rendelkezik, melyek közül legfelül a képek beillesztésére szolgáló **Pictures** található. A program öt előkészített képet tartalmaz. Válasszon egyet közülük. A kiválasztott kép alatt egy sárga csik jelzi, hogy ez lett megjelölve. A szerkesztőmezőbe való áthelyezéshez kattintson az **Add** gombra.

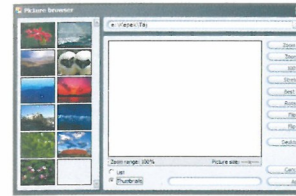
2 Ha nincsen kibékülve a szűkös választékkal, a Browse gomb segítségével bármely képet a szerkesztőmezőbe helyezhet. (A meg-

nyitásra szolgáló ablakban csak a támogatott formátumokat láthatja).

3 A képeket tartalmazó mappa kiválasztása után megkönyít-

heti a képek kiválasztását, ha a **Thumbnails** pontra kattint. Ekkor a fájlok neve helyett az előnézeti képüket láthatja.

4 Az ablakban alapszintű képszerkesztési funkciókat is található, így a képek kicsinyíthetők, nagyíthatók, nyújthatók vagy a rendelkezésre álló helyhez méretezhetők. El lehet forgatni bármelyik irányban, fejfel lefelé is meg lehet jeleníteni őket.

5 A **Desktop** gomb a számítógép monitorján megjelenő képről készít egy pillanatfelvételt, melyet aztán felhasználhat az MMS elkészítése során. Kétes értékű szolgáltatás, de ki lehet hozzá találni felhasználási módokat.

6 Kattintson az **Add** gombra a szerkesztőmezőbe való beemeléshez. Tudnia kell, hogy egy MMS leginkább egy prezentációra hasonlít, egy kép egy bizonyos ideig látható, utána egy másik, harmadik

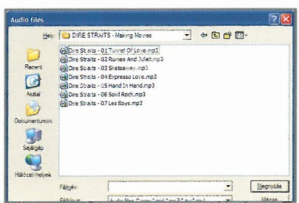
Hang hozzáadása

1 A hangokat a negyedik, **Sounds** nevű fülön adhatja hozzá az MMS-hez. Körülbelül 20 minta közül kiválaszhatja a megfelelőt.

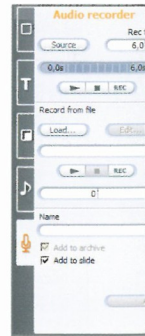

2 Ha egyedi hangot szeretne az MMS-hez társítani, akkor a **Browse**

gombbal a képeknél leírtakhoz hasonlóan válogathat a merevlemezről található hangokból. Ügyeljen arra, hogy a mobiltelefonhoz alkalmas formátumot válasszon.

3 Az ötödik fülön egy mikrofon van elrejtve, ezzel felvehet bármilyen hangot, például egy jókívánságot vagy egy tréfát, de egy meglévő hangfájl egy darabját is az MMS-be illesztheti.

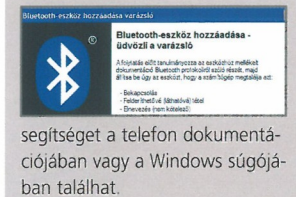
Fókuszban

A kész MMS feltöltése a telefonra

Az MMS feltöltése a telefonra egyszerű művelet, igazából csak a telefon és a számítógép közti kapcsolatot kell hozzá felépíteni.

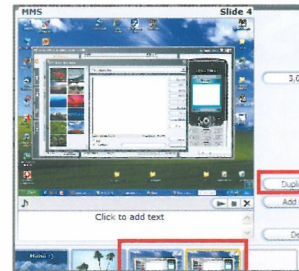
1 A telefon és a számítógép között kábeles, infra vagy Bluetooth csatolón keresztül lehet kapcsolatot létrehozni. Ezekhez

2 Az MMS Home Studioban a kész MMS feltöltéséhez kapcsolja be az infrát vagy a Bluetooth-t a telefonon, vagy dugja be a kábelt, majd kattintson a **Download** gombra.

segítséget a telefon dokumentációjában vagy a Windows súgójában találhat.

egyes képkockánál, így ezeket külön lehet szerkeszteni is.

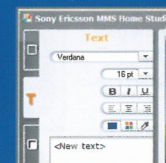
stb. is megjelenhet. A többi képet az előzőhöz hasonló módszerekkel emelheti a „futószalagra”.

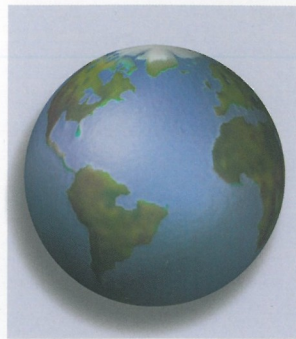
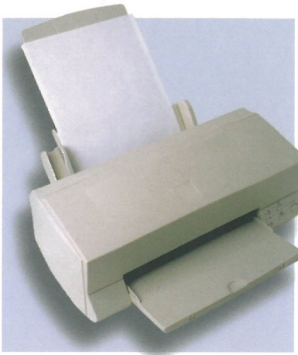
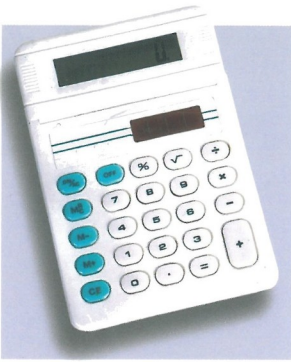
Kisokos

Szövegek és szimbólumok használata

A második és a harmadik fülön található a szövegek és szimbólumok beillesztésére szolgáló eszközök. Ezeket használva élővé teheti a készített MMS-eket, elláthatja

őket megjegyzésekkel, üzenetekkel. A szövegek formázásához a szokásos eszközök állnak rendelkezésre (betűtípus, méret, igazítás, szín stb.).

Mit tud
A SZÁMÍTÓGÉPEM?

Gyakorlati útmutató kezdőknek és haladóknak

